ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
8 динара
БРОЈ 1407
15. 12. 1978. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXIX

Верovали или не!

ПРАВДА И НОВАЦ

ЗА ВРЕМЕ ВЛАДАВИНЕ РИМСКОГ ИМПЕРАТОРА КОМОДУСА (161 - 192. ПРЕ Н. ЕРЕ) СВАКИ БОГАТ ПРЕСТУПНИК МОГАО ЈЕ НЕ САМО ДА КУПИ ОПРОШТАЈ ВЕЋ И ДА КАЗНИ СУДИЈУ И СВЕДОКЕ КОЈИ СУ ГОВОРИЛИ ПРОТИВ ЊЕГА.

ШЕКСПИР НЕПОДОБАН ЗА МЛАДЕ ЕНГЛЕСКИЊЕ

ТОМАС БАУДЛЕР, ЕНГЛЕСКИ ЛЕКАР И ПИСАЦ ИЗ 19. ВЕКА ОБЈАВИО ЈЕ У 10 ТОМОВА КЊИГУ С НАСЛОВОМ "ПОРОДИЧНИ ШЕКСПИР" СА ШЕКСПИРОВИМ ДЕЛИМА ПРЕПРИЧАНИМ И ПОДЕШЕНИМ ЗА МЕШОВИТО ДРУШТВО.

„БЛЕКИ"

ПАС ЏОНА БЕРИЈА ИЗ КОНТОНА (САД) СЛУЧАЈНО ЈЕ ПРОВЕО ЗАТВОРЕН У ЈЕДНОЈ КОЛИБИ 27 ДАНА БЕЗ ХРАНЕ И ВОДЕ И ОСТАО ЈЕ ЖИВ.

King Features Syndicate, Inc. 1978 World rights reserved

АЕРОДИНАМИЧНИ КИТ

ЗЕУГЛОДОН, ПРАИСТОРИЈСКИ ПРЕДАК КИТА, БИО ЈЕ ДУГАЧАК ОКО 22 МЕТРА, ИМАО ЈЕ ИЗДУЖЕНО ТЕЛО И КРЕТАО СЕ ПОМОЋУ САМО ЈЕДНОГ ПАРА ПЕРАЈА.

ПОСМРТНА МАСКА

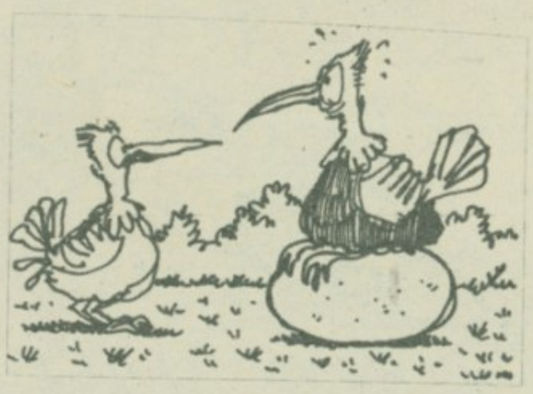
ЖАНА ПОЛА МАРДА, ЈЕДНОГ ОД ВОЂА ФРАНЦУСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ КОЈИ ЈЕ 1793. ГОДИНЕ УБИЈЕН У КАДИ, БИЛА ЈЕ УЗЕТА ОДМАХ ПОСЛЕ ЊЕГОВЕ СМРТИ ЗА ЧУВЕНИ МУЗЕЈ ВОШТАНИХ ФИГУРА МАДАМ ТИСО.

9-10

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● сматра се да је највећа столица на свету висока 158 сантиметара а седиште јој је широко 78 сантиметара. Израђена је 1780. године од махагонија а њен власник је био џиновски Ирац висок 258 сантиметара.

● од свих птица, киви, која живи на Новом Зеланду, најмање личи на своје сроднике. Нешто је већа од пилета, труп јој је прекривен длакастим перјем, има дуг и танак кљун и закржљала крила па не може да лети. Женка полаже веома велика јаја која су некада дугачка и до 13, а широка 8 сантиметара и тешка скоро пола килограма. Мужјак ове птице лежи на јајима по седам дана не напуштајући их ни због хране и воде.

● лавеж пса у арктичким областима може да се чује и на удаљености од петнаест километара. Ово се објашњава тиме што се звук на ниским температурама много боље преноси него на високим.

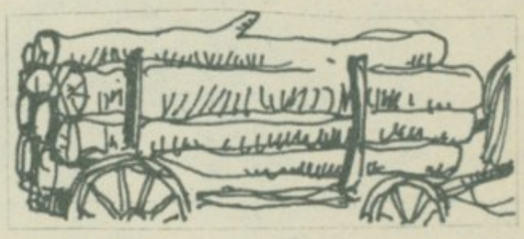
● у оним областима Тексаса (САД) где има веома много комараца изграђена су посебна склоништа у којима се гаје слепи мишеви који прождиру на милионе ових инсеката.

● биљка кукуруза у току свог вегетативног циклуса упије од 100 до 180 литара воде.

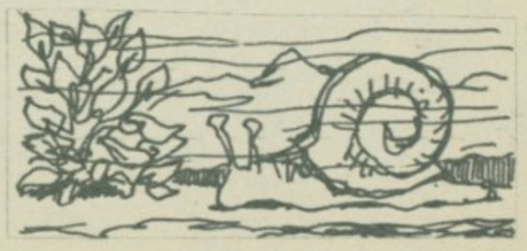
● на падинама чилеанских Анда расте дрво литре (Mauria simplicifolia) која изазива једну врсту лакше алергије налик на уједе буве. Ово дрво је веома тврдо и користи се за израду зупчаника, осовина на долапу и свуда где је потребно тврдо и на влагу отпорно дрво.

● најмањи фрижидер израђен је у Совјетском Савезу и није ништа већи од обичног напрстка. Користи се у микробиолошким истраживањима.

● неки слатководни пужеви могу да живе и на дубини од преко 36 метара где је веома ограничена количина кисеоника.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

КАКО БИ БИЛО ДА САМ СЕБИ ДАМ НЕКОЛИКО ДАНА ОДСУСТВА ПА ДА ЛОГОРУЈЕМО У ШУМИ!

МРЗИМ ШУМЕ...

...НЕ ПОДНОСИМ ТОЛИКО СИЛНО ДРВЕЋЕ КОЈЕ ТАМО **НЕКОРИСНО** СТОЈИ И ПОЛАКО ТРУНЕ!

ЗАР ТИ НИЈЕ МИЛО ШТО СИ ПОШ'О СА МНОМ...

...И ПОБЕГАО ОД СВИХ ПОСЛОВА И БРИГА!

ШТА ЈЕ ОВО?

ЗВЕК ЗВЕК ЗВЕК

БЕЖИ, СТРИЧЕ! ТО ЈЕ ЗМИЈА **ЗВЕЧАРИКА!**

ЗВЕЧАРКА, РЕЧЕ?

ЈЕ Л' ТО ОНА СТВАРНО **ПРАВИ** ЗВЕЧИКЕ? И БИ Л' СЕ **ИСПЛАТИЛА** ФАРМА ЗВЕЧАРКИ... И ПРОДАЈА ЊИХОВИХ ЗВЕЧИКИ?

Copyright © 1978
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate.

6-18

САМОВОЉНА ИСТРАГА

— БОЖИЋ ВИЧЕ И УДАРА МЕ ЈЕР ЈЕ ТО, СИГУРНО, САСТАВНИ ДЕО ПЛАНА — МИСЛИО ЈЕ САМОЗВАНИ ЈОСИП ТРБУШИЋ. АЛИ, НИЈЕ БИЛО ТАКО.

У логор Фрушкогорског партизанског батаљона једне јесење ноћи 1943. стигао је курир који је за штаб донео кратко, али необично значајно обавештење. Садржај је гласио: **„У Шаренград је на одмор са источног фронта дошло двадесет усташа. Сутра увече приређују забав.у Нешто мањи број усташа из Илока такође се налази на одмору у овом месту“.**

Још исте вечери батаљон је напустио логор. По киши која је сеоске путеве претворила у право блатиште борци су негде пред поноћ били пред циљем. Када су Шаренград затворили у обруч, одмах су кренули у напад.

Из једне куће у центру насеља усташе су пружиле кратак отпор, а онда су се, увидевши да се дуго не могу бранити, поделили у две групе и сакрили у суседним зградама. Надали су се да их партизани до сванућа неће пронаћи, а када се већ буде разданило, рачунали су, стићи ће им помоћ. Али, Шаренград је врло брзо био у партизанским рукама. Том приликом заробљено је девет усташа.

НАЛЕТЕО НА ПАТРОЛУ

Заробљеници су одмах саслушани, јер су партизани преко њих желели да открију и ону другу групу која се сакрила. Уложени напори да се дође до потребних података били су безуспешни. Заробљеници су ћутали, а када би нешто и рекли, тврдили су да их није било више.

У тачност примљеног обавештења није могло бити сумње. Зато је командант батаљона Кафол одлучио да се послужи лукавством: решио је да међу заробљене усташе убаци неког борца који би их искушао и од њих сазнао место где су скривени остали.

За овакав подухват добровољно се јавио Франц Ребершак. Сама његова појава обећавала је успех. Био је то плав, висок и прилично угојен момак који је, уз то, добро владао жаргоном карактеристичним за овај крај.

Када је Франц обукао усташку униформу, командант му је дао упутства како треба да се понаша међу заробљеницима и какву причу да испреде да би им објаснио своје присуство. Затим га је „спровео“ до подрума где су били заробљеници, „ударио“ га и гурнуо међу њих.

Прошло је дуго времена у ћутању — причао је Франц касније. Видевши непознатог, сви су били подозриви. Пришао му је, нешто доцније, један од њих и питао га одакле је и како је заробљен. Франц је преплашеним гласом испричао како је из Илока ишао у Шаренград и једноставно налетео у руке партизанској патроли, не успевши да направи никакав покушај да се одбрани, јер је био потпуно изненађен.

Очекивао је да ће оставити утисак на усташе, али преварио се. Они су и даље били врло уздржљиви и резервисани.

ОТКУД ЈОШ ЈЕДАН?

Ситуација се изненада преокренула. Командир једне чете Божић, пошто је безуспешно трагао за скривеним усташама по варошици, одлучио је да без знања и одобрења команданта на свој начин „притегне“ заробљенике и изнуди им признање. Упао је у полумрачан подрум. Учинило му се да их је сада било више па их је неколико пута пребројавао. И стварно, било их је десет, а не девет.

— Откуд сада још један овде? — питао је.

— Ја сам нови — брзо и мирно одговори Франц, препознавши командира Божића.

— Мени се чини да ја тебе однекуд знам — рече Божић, меркајући га дуго.

Франц ништа не одговори. Мислио је да и ово спада у план око откривања података за оне сакривене усташе. Божић му се, после мале станке, опет обрати.

— Слушај, чујеш ли ти што ја тебе питам: мени се чини да ја тебе познајем!

— Друг, господин, не знам, може бити — глумио је хладно Франц и не размишљајући о могућим последицама.

— Одакле си? — питао је строго Божић.

— Из Илока.

— Како се зовеш?

— Јосип Трбушић — брзо одговори Франц име које му је прво пало на памет.

— Из Илока? Па, видим ја да те познајем. Чини ми се да си ти онај усташа који ми је лане запалио кућу.

— Нисам, господине, ја нисам...

— Чекај, чекај — прекиде га Божић — **сад ћемо то расчистити. Јеси ли био у Илоку 1942?**

— Јесам, али ја нисам запалио ниједну кућу...

Остале усташе су напрегнуто ишчекивале развој догађаја.

МИНИ-КВИЗ

1. Где се налази Сикстинска капела?
2. Шта је сакагија?
3. Ко преноси спавачу болест?
4. Шта у мачевању значи — терца?
5. Триода је...

ОДГОВОРИ:

1. У Ватикану, саграђена 1473. године, а украшена је чувеним Микеланђеловим фрескама Стварање света и Страшни суд. 2. Хронична запажена болест кола и остатака конопаца, од које страдају пушна, слузокожа носа и кожа. 3. Једна врста мува која живи у источним Америке, а зоне се мува ће-ће или Glossina palpatis. 4. Удараи који погађа десну противника. 5. Електронска цев са три електрода.

— **Ма шта ниси! Сад ћу ти ја показати** — рече Божић и удари га снажно по лицу.

Франц никако није могао да схвати шта се збива. Још је веровао да је Божићев иступ саставни део плана, али се чудио што га толико мучи и тако јако удара.

ДА ОБЈАСНИ НЕСПОРАЗУМ

Чим је Божић онако љут изишао, Француз су прискочиле усташе. Сада су они први почели разговор, верујући да је Франц заиста њихов. Поверили су му и свој план како да побегну, спомињући суседну кућу у у којој се налазе једанаест наоружаних усташа, сакривених на тавану. Требало је некако до њих доћи, а после би све било лако.

Тако је Франц сазнао оно што му је било потребно. И док је размишљао како сада да се извуче, врата подрума се нагло отворише. Ваљда није опет Божић — уплашио се Франц. Усташе га заклонише.

— **Шта се јатите? Ти, пођи са мном** — обрецну се обавештајац и показа прстом на Француза. Њему лакну.

Кад су стигли код команданта у просторије изнад подрума, овај се изненади угледавши на његовом лицу повећу масницу.

— **Шта ти је, Франц?**

— **Па, ето, ништа... Дође Божић па ме истуче!**

— **Како Божић? Зашто?** — упита запрепашћено командант.

— **А шта ја знам. Ваљда сте га ви послали** — мирно одговори Франц.

Нико није могао да схвати о чему се ради.

— **Причај, шта је даље било** — питали су сви у један глас.

Француз је тек сада постало јасно због чега га је Божић онако ударио. Присутни су вртели главом јер нису ни претпостављали да је Божић самовољно и без одобрења водио „своју" истрагу.

Док је Франц подносио команданту извештај где се усташе крију и како се до њих може доћи, у собу упаде Божић, кога су хитно позвали да дође и објасни неспоразум. Угледавши Француза, би му јасно шта је урадио својим непромишљеним поступком.

Када су им се погледи срели, гледали су се неколико тренутака а онда Божић пружи другу руку и чврсто га загрли, молећи га да му опрости.

Партизани су затим опколили суседну кућу и изнад јасала отворили капак који је водио на таван међу сакривене усташе. На позив за предају брзо су сишли, без отпора, дигнутих руку. Гледали су преда се. Покаткад би испод ока бацили поглед на Француза који се још није био пресвукао.

А. Роси

МУКЕ С ВЕТРОВИМА

АУТОМОБИЛИ криви за-торнадо

ДУВАЈУ, ФИЈУЧУ, ЋАРЛИЈАЈУ, ЗАВИЈАЈУ. НАЈНОВИЈА ТЕОРИЈА АМЕРИЧКИХ НАУЧНИКА РЕКЛА ЈЕ О ЊИМА НЕШТО НОВО И ПО ВОЗИЛА НА ЧЕТИРИ ТОЧКА ОПТУЖУЈУЋЕ...

Торнадо је у Великој Британији појава врло ретка зато што се у овој земљи донедавно — возило левом страном. То тврде научници. Најновију теорију изложили су стручњаци калифорнијске Фондације за океанографска истраживања. Милиони аутомобила и тешких камиона који крстаре путевима САД, кажу они, криви су за то што им земљу пустоше ветрови ураганске јачине. Криви, јер саобраћајна правила — налажу десну страну пута. Повећани број торнада у САД у последње четири деценије повезује се тако са порастом саобраћаја.

У северној хемисфери ови ветрови рушилачке снаге имају ту особину да дувају у правцу супротном од кретања казаљки на сату. Милиони возила која претичу чине то такође — надесно. Заокрети аутомобила дају тако ветру додатну снагу, претварајући га у разорну спиралу.

Енглезима је било лако. Они су, истина сасвим случајно, доскочили ветровима. Како је код њих у саобраћају све било наопако (гледано очима осталог, десној страни оданог света), ваздушне струје ко је су њихова кола стварала, кретале су се у правцу супротном у односу на опасне ветрове, па су сто га разбијале спирале док су оне још биле мале и безопасне.

Била ова теорија тачна или не, ветрови, то је барем сигурно, на зачуђујуће начине утичу на живот људи.

Ветар на суду

У Аустрији, средњем и јужном делу Западне Немачке, ветар по имену фен грожђу чини добро, а људим зло. Воће захваљујући његовом благотворном дејству сазрева слатко и у крупним плодовима.

Људе боли глава. Седам дана непрекидног дувања овог топлог ветра довољно је да постану нервозни, мрзовољни, свадљиви и потпуно неодговорни.

Фен је тако у ове две земље добио и правоснажност олакшавајуће околности. Судије којима у сезони фена допадну у руке случајеви саобраћајних прекршаја, пијанстава са ометањем реда и брачних размирица, сасвим озбиљно ће узети у обзир и чињеницу да је сем човека кривца, крив и — ветар.

Инсбрук, град у аустријској области Тирола, памти годину у којој је фен, посредно, допринео смрти седморо људи. Самоубице су, тако је изгледало, живеле сасвим мирно и срећено. Седморо безбрижних грађана извршило је самоубиство. У свих седам случајева дувао је — фен. Још четворо њихових суграђана покушало је, али им пресуда над самим собом није пошла за руком.

Колико га озбиљно сви схватају показују и немачки лекари. Болнице су у критично доба у сталној вези са метеоролошком службом која им саветује када да неку компликовану операцију почну. Не када дува фен.

Ту су и речи угледног доктора из Франкфурта:

— **Многе клинике већ су уочиле неповољно дејство овог ветра. Број можданих удара и срчаних напада знатно се повећава.**

Муке с ветровима имају и Французи. Крајем октобра становници Провансе и ронске области с нелагодношћу ишчекују годишњи напад мистрала, хладног, сувог ветра који долази са севера и данима, па и недељама, не прекида своје монотно завијање. Нешто слично обамрлости спушта се на људе.

Солитерске олује

Британци нису на удару торнада. Мучи их зато једна друга врста изненадних ветрова који застрашујућом брзином, неки пут и са 80 километара на сат, профијучу између тунела које стварају облакодери пословних делова њихових градова. Човеку који се у тој бури нађе ништа није јасно. На свега неколико метара од „солитерске олује" дува лагани поветарац.

Енглези су педантни и воле све да објасне. Специјално формирана комисија града Лондона одгонетнула је феномен: изненадне олује стварају високе зграде које потискују струјање ветра наниже.

Извештај има и напомену. Да знају људи како доживљавају ветрове различитих јачина.

Оне који дувају брзином од два метра на сат, људи не примећују. До пет метара на сат, ствар је, што се човека тиче, још пријатна. При брзини од 16 километара доживљај добија епитет „непријатног". Са двадесет и четири километара на сат људима више није ни до седења на отвореном. Тридесет километара на сат прилично је рискантно. Онима слабије и крхкије конституције у оваквим временским условима шетња се не препоручује.

Шта нама дува?

У јесен, зиму и рано пролеће у југоисточној Југославији дува кошава. По неколико дана или недеља. Овај хладан источни и југоисточни ветар достиже брзину и до 100 километара на сат. Кад том јачином фијуче у пролеће још није страшно, али кад то чини зими и када изнад њега истовремено дува влажан северозападни ветар који доноси кишу — капљице претвара у опасну поледицу.

Углавном зими, с копна према Јадранском мору продире сува и хладна бура. Превртљиве ћуди овога ветра, чији налети често надмашују јачину од 100 километара на сат, најбоље познају поморци и рибари. Од буре каткад зависи да ли ће њихови бродови и барке испловити из луке. Од ње некада и то да ли ће у њу икада поново упловити.

Дува нам и југо. Ветар који је свој други назив, широко, позајмио од италијанског језика (sciroссо), народ зове још и јужина или шилок. Овај топао ветар са много назива долази нам равно из — Африке. Претходно мора да пређе Средоземно море и да на том путовању покупи и влагу. С влажном топлином југа, на људе се, каткад, спушта и чувена „фјака".

Ветрова је много, с некима је мука.

М. И.

ЛЕГЕНДА О КРАЉУ АРТУРУ

МАЧ СУДБИНЕ

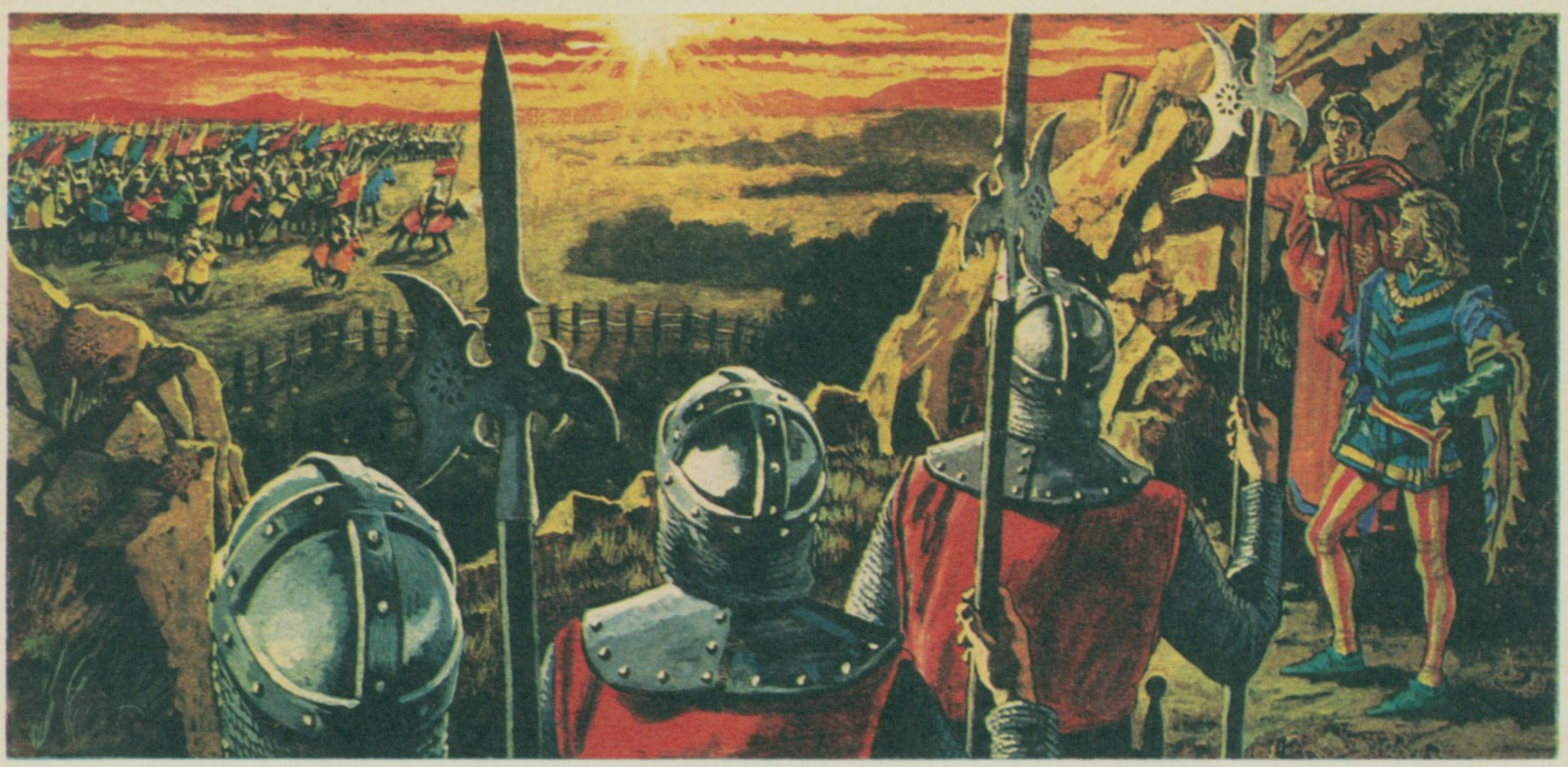
— ВРЕМЕ ЈЕ ДА САЗНАШ КО СИ И ЧИЈИ СИ — РЕЧЕ СТАРАЦ МЛАДИЋУ КОЈИ ЈЕ ИЗ СТЕНЕ ИЗВУКАО ДУБОКО ЗАРИВЕН МАЧ.

Велика је жалост завладала Британијом кад је умро Утеро Пендрагон, краљ без наследника. У згради Великог већа у Лондону данима се није трнула свећа. Како изабрати наследника достојног краља Утера, великог вође Брита и Гала — питала се цела земља.

Кад су једног јутра, изморени дугим већањем, великаши изишли из већнице, зинуше од запрепашћења. Пред зградом је стајао комад стене и у њему дубоко заривен мач. На самом врху сечива писало је: „Онај ко извуче мач из стене постаће законити владар Британије".

Буновни људи у чуду

протрљаше очи, па убрзо засукаше рукаве. Упињали се сви до једнога, али узалуд — мач је стајао чврсто као срастао са стеном. Мануше се јалова посла и одлучише да чекају јунака коме ће то поћи за руком.

Ускоро се на надметању у витешким врлинама окупише витезови из свих крајева. А онда пристиже и сер Хектор, племић из околине, са сином Кејом и посинком Артуром. Пошто је Кеј код куће оставио мач, замоли Артура да се врати и донесе му га.

Враћајући се, Артур спази стену и у њој заривен мач, потеже га и извуче као од шале. Срећан што не мора ићи чак до куће, узе мач и однесе га брату. Лукави Кеј прочита поруку исписану на сечиву, па, ван себе од радости, потрча оцу.

— Прочитај, оче! — повика радосно,

Племић сумњичаво заврте главом и позва синове да пођу до стене. Забоде мач тамо где је био и рече Кеју:

— Извуци га, сине!

Младић поцрвене, приђе стени и поче се упињати, али узалуд.

— Покушај ти, Артуре — рече сер Хектор и младић то уради као од шале.

— Време је, Артуре, да сазнаш ко си и чији си — рече му старац падајући на колена.

ОКРУГЛИ СТО У МИРАЗ

Сер Хектор поведе синове ка Већници.

— Он је извукао мач из стене и прихватите га као свога краља — рече великашима показујући на Артура.

Чаробњак Мерлин, некад најоданији пријатељ краља Утера, тада објасни:

— У несрећан је тренутак рођен овај младић, син покојног краља Утера. Дошао је на свет кад је краљ, неизлечиво болестан, лежао на самртничкој постељи и замолио ме да дете склоним код сер Хектора, како га племићи не би смакли. Овај часни човек примио је дете и одгајио га као рођеног сина. Ја сам поставио и ону стену са мачем да би се обелоданила истина.

Дворана се испуни клицањем и одобравањем. Тако је млади краљ Артур почео да влада земљом.

Дошло је и време да се краљ ожени. Откако је срео лепу Гиневру, кћерку Леодегранса једног од потчињених краљева, није имао мира. Ускоро је краљ Леодегранс испратио своју јединицу пут Артурових двора. А као мираз дао је Артуру округли сто.

ЕКСКАЛИБУР ИЗ ЈЕЗЕРА

Истог дана када је допремљен Гиневрин мираз. краљ Артур је засновао витешки ред Округлог стола. За столом је било сто педесет места, једнаких и равноправних да не би била повређена сујета оних који седе за њим. Ипак, легенде истичу дванаест најодличнијих који су били уз краља Артура.

Завидљивци, међутим, нису мировали. У сукобу са једним Артур је остао без чудесног мача. Али, био је ту чаробњак Мерлин који се није одвајао од њега. Једнога дана поведе краља до Језера бесконачних вода.

— Погледај! — рече чаробњак.

У истом тренутку у средини језера указа се дугачка рука у снежнобелој рукавици држећи мач какав до тада није виђен, а затим барка у којој је седела прелепа млада жена.

— Дошла сам да ти дарујем овај чаробни мач ако обећаш да ћеш ми испунити две жеље — прву кад ја то зажелим, а другу пре него што умреш. Доћи ћеш до Језера бесконачних вода и вратити ми мач. Пристајеш ли, господару?

— Пристајем — рече краљ Артур и узе мач — чувени Екскалибур од којег се није одвајао до краја живота.

Слога на двору краља Артура није дуго потрајала. Опањкан да се тајно састаје са краљицом, краљев најбољи витез Ланселот напустио је земљу, и краљ, са војском, крену за њим. Данима су, далеко од своје земље, чекали да ударе на Ланселотово утврђење а онда им стиже гласник из Британије.

— Господару, невоља је задесила Британију у твом одсуству. Велики витез Мордред узбунио је народ и прогласио се краљем. Врати се и спаси своју земљу!

Немајући куд, Артур подиже велику војску и врати се у Британију. И ускоро дође до коначног обрачуна са Мордредом. Целог дана трајао је окршај. По бојном пољу, прекривеном лешевима, краљ је тражио издајника.

— Црног ли дана — узвикну краљ Артур — **кад дочеках да изгину моји најбољи витезови.**

Кад се сукоби са Мордредом, зададоше један другом смртне ударце. Поред краља Артура остаде његов последњи витез Бедивер.

ОДЛАЗИМ У ДОЛИНУ АВАЛОН

— Бедивере, дошло је доба да испуним дато обећање. Иди до обале и баци мој Екскалибур у језеро.

Витез узе мач, оде до обале Бесконачног језера и из богато украшених канија извуче мач изрезбарене дршке опточене драгим камењем.

— Чудо сам видео, краљу — рече кад се вратио са језера. **— Бацио сам мач, а из воде се пружила дугачка рука у рукавици белој као снег, узела Екскалибур и нестала у дубинама језера.**

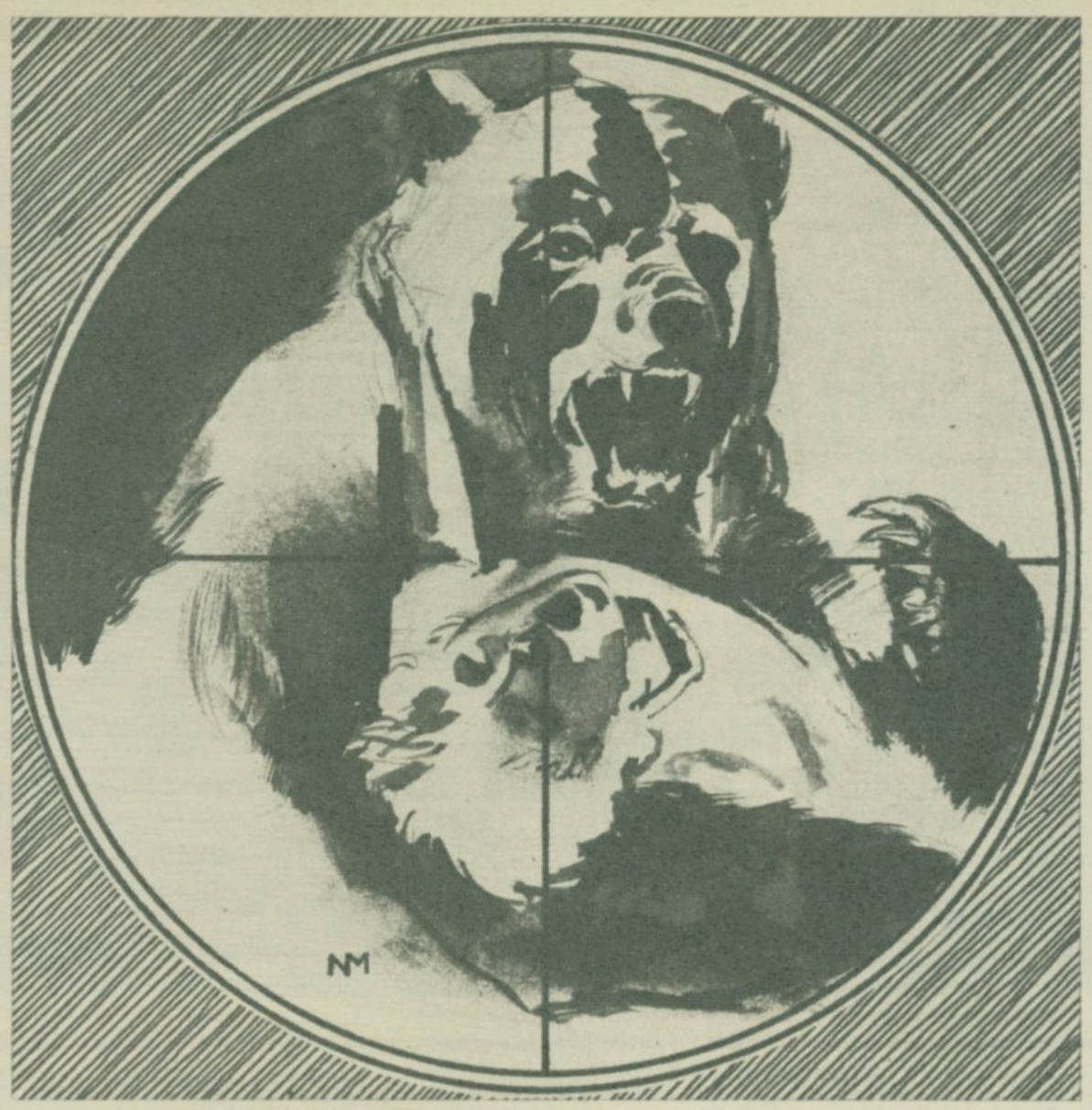
Ускоро се на Бесконачном језеру указа барка прекривена црном кадифом и у њој неколико жена у црним хаљинама. Барка пристаде уз обалу, а најлепша од жена пружи руке и позва краља к себи. Бедивер га нежно положи у барку и гласно заједа.

— Не кукај, витеже, ја одлазим у долину Авалон где ћу излечити своје ране — рече му краљ.

И нико га више није видео.

Н. С.

ДА РУКА НЕ ЗАДРХТИ

Кроз снајпер сам јасно угледао медведа: стајао је усправљен и у шапама држао окрвављено тело десетогодишњег дечака са чије је главе била стргнута кожа.

Заиста, одмах нисам могао да поверујем у оно што сам видео кроз двоглед, тамо на око 2 километра удаљености од трема моје куће. На малом пропланку окруженом високом и густом шумом налазио се огроман медвед, тежак најмање 300 килограма: усправљен на задње ноге чврсто је у наручју стискао мало тело дечака, потпуно обливено крвљу. Десетогодишњи Чад Ташкинен давао је знаке живота — у једном тренутку подигао је навише леву руку, ону која се налазила загњурена у крзно разгоропађене животиње, а потом је немоћно спустио наниже. Ипак, најстрашније од свега било је што на дечаковој глави нисам видео — косу, плаву, дугачку, мало коврџаву, која се у слаповима сливала низ његове образе, док се сваког дана занесено играо испред моје куће. Огроман медвед скинуо је дечаку скалп са главе! Колико ли ће дуго још успети да живи?

Исто питање поставила ми је паничним гласом и тридесетогодишња Мери Ташкинен, мајка малог Чада, док је покушавала да ми отме двоглед и сама види шта се догађа тамо на пропланку. Нисам јој то дозволио, јер сам знао да ће је призор пресравити. Овако, могла је још, макар и за кратко, да се нада како све није безнадежно!

И МАЈКА ЈЕ ЗАДРЖАЛА ДАХ

Али, требало је нешто хитно урадити. И тада ми је пала на памет спасоносна идеја, мада сам знао да немам довољно времена да одјурим до тог пропланка. Осталом, за који минут животиња ће се, вероватно, сакрити у шуму и тамо убити малишана.

Утрчао сам у кућу и зграбио свој ловачки карабин са снајпером. Поново сам изашао на трем где је сада Чадова мајка седела скрхана болом и немоћно кршила руке. Лице јој је већ било поднадуло од суза.

Видевши у мојим рукама пушку коју сам нервозно пунио мецима, одједном је скочила са столице и паничним гласом повикала:

— Шта ће вам та пушка? Да не мислите можда... — није успела да доврши питање, јер јој је у истом тренутку све било јасно када сам подигао пушку и уперио је ка пропланку.

Кроз снајпер сам јасно угледао медведа. И даље је стајао на задњим ногама држећи малишана у наручју. Потом сам видео како своју огромну главу спушта према лицу детета, које се сада грчило, али је било очигледно да је дечак без свести и да све те покрете прави аутоматски.

Ако успем да разгоропађену животињу погодим тачно у главу и на месту је убијем, можда ћу успети да спасем дечака, размишљао сам, док сам нишан снајпера, тамо где су се укрштале две црне линије, покушавао да подесим на слепоочницу медведа. А затим сам чврсто приљубио пушку уз раме, приснио је уз образ и нанишанио. Чадова мајка престала је да јеца. Осетио сам како је она, попут мене, задржала дах. Притиснуо сам ороз.

ОЧИ У ОЧИ

Тог јутра, почетком новембра 1977. године, три малишана из малог села Китимата у Британској Колумбији, кренули су у оближњу шуму, где су неколико дана раније од прања и сасушеног лишћа направили колибу. Читаво преподне провели су играјући се, а када је дошло време ручку, одлучили су да се врате у село. Међутим, управо када су кренули, најстарији од дечака, дванаестогодишњи Род Смитсон је изненада застао и почео да ослушкује.

— Као да неко долази кроз шуму — уплашено је рекао осталим малишанима. **— Чини ми се да је то...**

Није успео да доврши реченицу јер је у том тренутку из густог шипражја пред њих рукнуо огроман медвед. Тако усправљен, искежених црвених чељусти са дугим жутим зубима и огромном главом коју је у ходу клатио лево-десно, тромим кораком кренуо је према дечацима. Род Смитсон и Џон Баркер су се снашли — главом без обзира су појурили према шуми и ускоро се изгубили у честару, док мали Чад Ташкинен није могао да дође себи од запрепашћења. Остао је да седи на земљи, широко разрогачених очију, уста згрчених у болну гримасу, док је рукама чупао сасушену траву око себе. Није се покренуо ни када му је медвед пришао, стао изнад његове главе, а затим га шапама дограбио за косу и нагло повукао према себи.

СКАЛП НА ГРАНИ

— Спасите Чада! Медвед га је напао! Ено, тамо, — још је вриска двојице малишана, када су изнојени и без даха дојурили до његове куће, десетак минута раније одзвањала у ушима шумара Клауса Кушкеа. И сада, када се пуцањ његовог карабина већ разлегао пропланком, никако није могао да се ослободи тог молећивог вапаја за помоћ и свог ужаса који је одмах схватио и видео.

Клаус је дограбио двоглед и погледао према пропланку. Да ли је успео да убије медведа? Или је можда ранио малишана? Дуго није схватио шта се догодило јер је звер и даље била усправљена, а огромну главу подигла је према небу, да би је потом нагло спустила према малишану низ чије се лице сада сливао дугачак и дебео млаз крви. Шта сам урадио? — очајавао је шумар. — А добро сам нанишанио у слепоочницу медведа.

Изненада, животиња је испустила немоћно тело дечака, а затим дивљачки почела да се бацака и врти у круг. Следећег тренутка стропоштала се на земљу. Клаус Кушке је одахнуо.

—•—

Када је петнаестак минута касније овај храбри шумар стигао до места несреће, затекао је мртвог медведа, док је дечак, иако сав обливен крвљу, још давао знаке живота. Клус Кушке га је одмах подигао на коња испред свог седла и управо када је кренуо према селу — присетио се!.. Грозничаво је почео да претражује жбуње и — успео на једној грани да пронађе скалп малишана, сав окрвављен и искидан. Понео га је заједно са малим изранављеним телом.

У болници у Ванкуверу, над Чадом Ташкиненом извршено је неколико компликованих пластичних операција. Већ после 3 месеца дечак се опоравио, а ожиљке на његовом врату, образима и челу сада скривају дуги, плави увојци, јер је кожа, заједно са косом, добро зарасла.

Ипак, шумар Клаус Кушке нерадо прича о том догађају.

— И сада, сањам тренутак када сам нишанио у медведа — каже. — Само је мали дрхтај руке био довољан да погодим дечака. И шта бих после?

Б. Ј.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ВИКИНШКА ПОСАДА УВЕК ЈЕ ЧВРСТО ЗБИЈЕНА!

ПОНЕКАД ЧАК И ПРЕВИШЕ ЗБИЈЕНА!

А ЈА... ДАО БИХ СВЕ НА СВЕТУ ЗА МАЛО САМОЋЕ!

У КЊИЗИ ВИКИНШКИХ ПОСЛОВИЦА ПИШЕ: „СМЕЈЕШ ЛИ СЕ, И ПРИЈАТЕЉИ ТВОЈИ СМЕЈАЋЕ СЕ С ТОБОМ... ПЛАЧЕШ ЛИ ПЛАКАЋЕШ САМ"!

ТО ЈЕ ИДЕЈА!

ШТА...

БУ! БУ! ШМРК!

...МУ БИ НАПРАСНО?

АЛ' ТРЕБА ГА ПУСТИТИ...

БА БА БУ

„ДА СЕ НА МИРУ ИСПЛАЧЕ!

© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved.

ХА! ХА! ХА! ХА!

УПАЛИЛО ЈЕ! НАЈЗАД САМ! ХА! ХА!

ЧЕМУ СЕ ТО СМЕЈЕШ?

ХА!

ХА! ХА!

9-10 DIK BROWNE-

КАТАСТРОФЕ

ЉУБЉАНЧАНИН ПИШКУР У ТРЕНУ ЈЕ СХВАТИО: ПРИБЛИЖАВАЈУЋИ СЕ БРДУ БРЗИНОМ ОД 250 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС, КАПЕТАН МОРИСАКИ ЈЕ УЧИНИО ПОСЛЕДЊИ ПОКУШАЈ — ДОДАО ЈЕ ГАС И КЉУН АВИОНА ОКРЕНУО УЛЕВО...

ЗИДОВИ АВИОНА ПУЦАЈУ!

Из микрофона се зачуо пријатан, глас стјуардесе авиона ДЦ-8 јапанске компаније „Цепен--лајн“:

— Молимо путнике да угасе цигарете и завежу појасеве. За неколико минута слећемо у Куала Лумпур.

Одложивши за тренутак књигу коју је читао, један од путника, Боштјан Пишкур, нагао се мало у страну да би погледао кроз прозор. Међутим, није успео ништа да види осим тамних, претећих облака, авион се још високо налазио.

Само шест минута после првог обавештења датог у пола седам увече, из микрофона се поново зачуо глас:

— Због тајфуна који бесни над градом, аеродром је затворен. Остаћемо да кружимо, разлога за забринутост нема.

„Па и не бринемо се“, помислио је Боштјан Пишкур и, спокојно се завалиливши у седиште, наставио да чита.

Прошло је још 25 минута.

— Писте су рашчишћене, слећемо! — још једном се чуо угодан глас.

Истог тренутка кад је звучник замро Боштјан је осетио како се кљун авиона обара ка земљи. Одмах затим чуо се звук карактеристичан за испуштање флапсова.

Авион је благо понирао.

И таман кад је Пишкур очекивао да угледа светла која оивичавају писту, догодило се нешто необично — крај прозорчића су почели да промичу врхови дрвећа!

УМЕСТО ПИСТЕ — ДРВЕЋЕ

— У делићу секунде схватио сам да је с нама готово: очигледно, промашили смо писту и сада смо се налазили изнад џунгле која окружује аеродром. О томе шта ће се догодити кад брзином од 250 километара на час додирнемо врхове крошњи, нисам имао илузија. Погледао сам људе око себе: многи од њих нису имали појма шта се догађа и даље су, спокојни, чекали да точкови дотакну писту. Тек понеко је, као ја, укочено зурио пред себе, знајући да му истичу последњи тренуци живота.

У авиону је владала нека чеобична тишина. Једино што се чуло било је уједначено урлање мотора, музика што је допирала из звучника личила ми је на посмртни марш.

Напољу се више ништа није видело. Густа завеса кише сливала се низ прозор.

Сав сам се претворио у уво, очекујући сваког тренутка тресак, ломљаву, крај. Ваљда, баш због тога сам и осетио промену у раду мотора. Капетан Морисаки додавао је гас, покушавајући да у последњем тренутку подигне авион и избегне брдо пред нама. Међутим, било је касно. Авион је дотакао тле, поскочио, искренуо се и левим крилом запарао земљу. Почели смо да се окрећемо, секући дебела стабла као да су гранчице.

Сав сам се претворио у уво, очекујући сваког тренутка тресак, ломљаву, крај. Ваљда, баш због тога сам и осетио промену у раду мотора. Капетан Морисаки додавао је гас, покушавајући да у последњем тренутку подигне авион и избегне брдо пред нама. Међутим, било је касно. Авион је дотакао тле, поскочио, искренуо се и левим крилом запарао земљу. Почели смо да се окрећемо, секући дебела стабла као да су гранчице.

Чак и сада, кад је свих 69 путника и 10 чланова посаде било потпуно свесно тога шта се догађа, у кабини је владао тајац. Нико није стигао ни глас да изусти пре него што су оплате почеле да падају по нама, преграде се ломе, а зидови авиона пуцају као да су од стакла.

Покрио сам лице рукама и скупио ноге. Нека ужасна сила ишчупала је моје седиште из пода и бацила га напред. Управо док је падало преко мене: одјекнула је експлозија. То су се запалили резервоари керозина.

ЈЕСАМ ЛИ ЈЕДИНИ?

Један дуги тренутак није се чуло ништа осим кише која је пљуштала и ватре која је, упркос њој, буктала. Затим су ми постепено, до свести почели да допиру гласови. Хтео сам да се померим, ослободим седишта које ме је притискивало. И таман кад сам руком почео да откопчавам појас, осетио сам неко гребање изнад главе. Као да се нешто тешко, гломазно ваља преко мене.

Ужаснут мишљу да ћу, пошто сам преживео пад, бити спаљен, читавих неколико минута борио сам се да откопчам појас. Сасвим јасно, видео сам одблеске ватре који су постајали све ближи.

Најзад, после неког времена које ми се учинило бескрајно дуго, успео сам да се откопчам. Почео сам да се пипам по телу: све је било у реду. „Невероватно“ било је све што сам помислио. Чудо је било тим веће што ме баш ништа није болело. Међутим, оно што ме је још више изненађивало, била је мртва тишина у авиону.

— Зар сам само ја преживео? — упитао сам гласно.

Као одговор на моје питање споља је допирао урлик. Учинио ми се прилично далек. „Па, овај лудак ће се изгубити у џунгли!“, помислио сам уверен да је то неко ко је, као и ја, преживео сав овај ужас и сад тражи спас у шуми. У том тренутку нисам знао да се наш авион распао на пет делова и да је глас који сам чуо припадао не човеку који је тражио спас у џунгли, већ човеку који је умирао горећи!

СТРАХ ОД СНА

Прошло је још неко време пре него што сам, ни сам не знам како, успео да се искобељам. И управо кад сам се извукао испод гомиле свих тих ствари које су ме затрпале, осетио сам у пределу кичме нешто што није био бол у правом смислу. Нешто као кад се после дугог суначања на површину коже стави коцка леда. одмах затим, могао сам да напипам оток који је почео да расте.

Притискајући једном руком болно место, почео сам да се, на трбуху вучем до отвора који сам назирао. Али, требало је да прође више од двадесет минута пре него што сам прешао тих неколико метара колико ме је делило од њега. И баш кад сам хтео да склизнем на земљу, угледао сам с леве стране босу ногу. „Морам да помогнем том јаднику", помислио сам и слободном руком почео да уклањам ствари које су је прекривале. И кад сам направио отвор довољно велики да човек може да се провуче, свом снагом којом сам још располагао повукао сам босо стопало. У руци ми је остала нога, исечена испод колена!

Изненађење, било је све што сам осетио. Ни најмањег трага ужасу, који би ме у сваком другом случају сигурно обузео.

Одбацивши тај комад нечијег тела, склизнуо сам на земљу. И то је било последње што сам могао да учиним: више нисам био у стању ни да говорим, зовем у помоћ. Успео сам још само да прислоним мокру грану уз кичму и тако је, колико-толико, имобилишем.

Пет сати касније, нашао сам се у кревету једне од највећих болница у Куала Лумпуру. Једино што сам још, снагом очајника, желео, било је да неко седи поред мене и чува ме. Плашио сам се да не умрем у сну.

★

★ ★

У катастрофи коју је 27. септембра прошле године задесила јапански авион недалеко од аеродрома главног града Малезије настрадало је 27 путника и 9 чланова посаде. Међу преживелима био је и Љубљанчанин Боштајн Пишкур, једини Југословен у авиону. Сматра се да је несрећу проузроковао ваздушни вртлог, који је авион скренуо с линије слетања.

О. Вукадиновић

КЛАНОВИ И ОСВЕТЕ

ТРИ ПУТА ОБЕШЕН

СИВ И ЈЕДНОСТАВАН, ЈЕДАН ГРАНИТНИ СПОМЕНИК ПОДИГНУТ ЈЕ НЕДАВНО НА ВРХУ БРДАШЦА ДА ОБЕЛЕЖИ МЕСТО НА КОЈЕМ ЈЕ, ПРЕ ДВЕСТА ГОДИНА, СТРАДАО НЕВИН ЧОВЕК.

Обесили су га, први пут, као што то у највећем броју случајева и бива — док је још био жив. Други пут су га обесили мртвог. На крају се џелатима и то учинило недовољним — па је на крају конопца залелујао његов скелет.

Несрећник је жртва бес поштедног разрачунавања два шкотска клана — Кемпбелових и Стјуартових.

Избор Колина Кемпбела за гувернера области Балакалуш, у западном делу шкотске висије, црн је дан у историји Стјуартових. Нови гувернер је одмах почео да злоупотребљава своју законску над моћ, а прва мета били су, као што се и дало претпоставити, поседи су парничке породице. Силом и нештедимице избацивао их је са њихових имања.

Међутим, Стјуартови ни су скрштених руку гледали то што се дешава. На једној од својих кампања „истеривања са земље" Колин Кемпбел је убијен из заседе. Убица је нестао без трага. Кад већ није могао да се нађе прави кривац, нађена је жртва. Одговарајућег презимена, разуме се.

Суђење Џејмсу Стјуарту је до дан-данас задржало титулу најгрозоморнијег примера правне неправде. Судија и сви поротници били су Кемпбелови.

Осмог дана новембра, тачно, на залазак сунца, Џејмс Стјуарт висио је на врху једног шкотског брдашца.

Када је и последњи трзај тела посведочио да је „кривац" коначно, и недвосмислено, мртав, џелати су тело скинули са првих и, везано ланцима, обесили на друга, на прометнијем месту смештена вешала.

Пуна два месеца наоружани чувари стражарили су пред телом које се распадало. Расуте кости затим су везане жицом, спојене и оно што је остало од Џејмса Стјуарта, његов скелет, по трећи пут нашло се на крају кемпбеловског конопца.

Име човека који је усмртио Колина Кемпбела никада се није сазнало. С колена на колено, преноси се име правог убице, али Стјуартови до данас љубоморно чувају своју тајну.

Двовековно ћутање никада се неће ни прекинути, али су зато, у знак сећања, Стјуартови свом даљем претку подигли споменик на коме стоји само оно што су они спремни да о свему кажу:

„У спомен Џејмса Стјуарта који је на овом месту погубљен за злочин који није починио".

М. И.

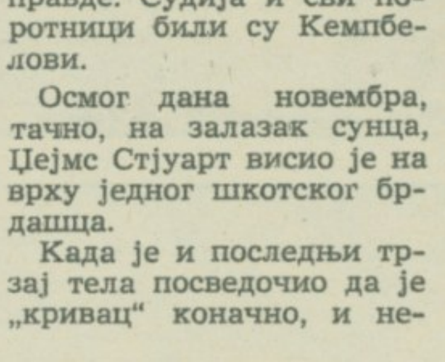
КРАДЕ СЕ баш свашта

УКРАЛИ МОСТ

Три човека недавно су украла читаву у лицу. Крађа је већ довољно чудна сама по себи, али се и полиција потрудила да је учини још невероватнијом.

Полицајци из Њујорка у Њу Џерсију, у САД зауставили су саобраћај док су лопови који су се издавали за раднике мирно товарили 50 хиљада каменних коцки на камионе.

Читава железничка пруга нестала је једне тамне ноћи из долине у близини града Пуисоа у Француској.

Краде се баш свашта и свуда. Тако је 1961. године украдена — опет пруга. Овога пута у Енглеској. Када су лопови завршили свој посао (мали, показаће се) на деоници Хал и Барнзли пруге недостајало је осамнаест метара челичних шина. Неколико година касније украдено је шест и по километара пруге у Страфордширу. Да је лопов умео да се задовољи овим позамашним залогајем може да му се никада не би ушло у траг. Ухватили су га када се вратио да дигне преостала 254 метра шина.

Ту лоповској домишљатости није крај. Како су успели то даураде не зна се, али мост тежак осам тона једнога јутра више није стајао тамо где су га поставили — изнад речице Пајни Крик у америчкој држави Алабами.

Мост сличних димензија и тежине дигнут је са железничке пруге у близини Маракеша у Мароку. Ако је глава лоповска — идеје су, изгледа, исте без обзира на поднебље.

Група италијанских крадљиваца успела је 1971. године да украде свих 200 тона једног моста који је требало да премости канал у северној Италији.

Нико од становника зграде једног насеља у Каиру није посумњао у људе који су нешто радили око лифта. Скинули су каблове, мотор, демонтирали кабину и — нестали са читавим теретом.

Ни пролазницима једне у лице у источном Лондону није пало на памет да се мешају у посао људи који су на крову једне старе зграде вредно, циглу по циглу, скидали тридесет и шест метара висок димњак.

Улице, пруге, мостови, али и — шуме. Хектар и по земљишта у Француској, државног и приватног, освануло је једног лепог јутра без шест хиљада борова. Лако је претпоставити шта су лопови са пленом урадили. Шта је, међутим, урађено са тридесет тона тешким вратницама једне бране у Француској у близини Бреста — досад је неизвесно.

М. И.

ПРИЧЕ
О НАШИМ ГРАДОВИМА

КАРЛОВАЦ

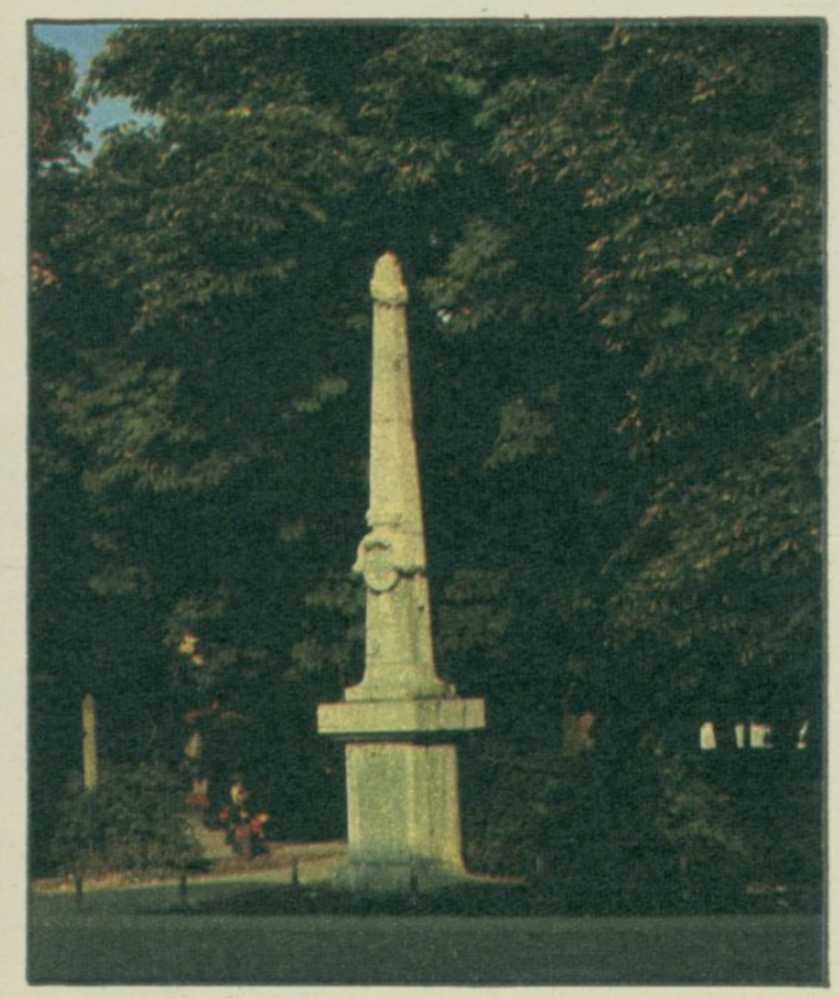
ЗВЕЗДА ГРА

Карловац је „рођен“ 1579. године. Те године, наиме, читава армија хрватских и крањских кметова и кажњеника покупљених по затворима аустријске царевине отпочела је радове на подизању војног утврђења које је требало да буде последњи бастион отпора Турцима. Терен је одабрао надвојвода Карло Штајерски, по коме је град и добио име, а план утврђења замислио Матија Гамбон. Прва етапа градње трајала је до 1589, а друга од 1657. до 1683. године, по пројекту инжењера Мартина Стиера. Град се налази на некадашњем имању кнезова Зрињских.

Гамбон је опасао тврђаву широким и дубоким шанцем и бедемима у облику шестокраке звезде. Она је одредила и тлоцрт градског ткива са шест подједнаких унакрсних улица. Због таквог урбанистичког решења Гамбон се сврстао у ред малог броја људи који су први у Европи начинили „идеалан град“.

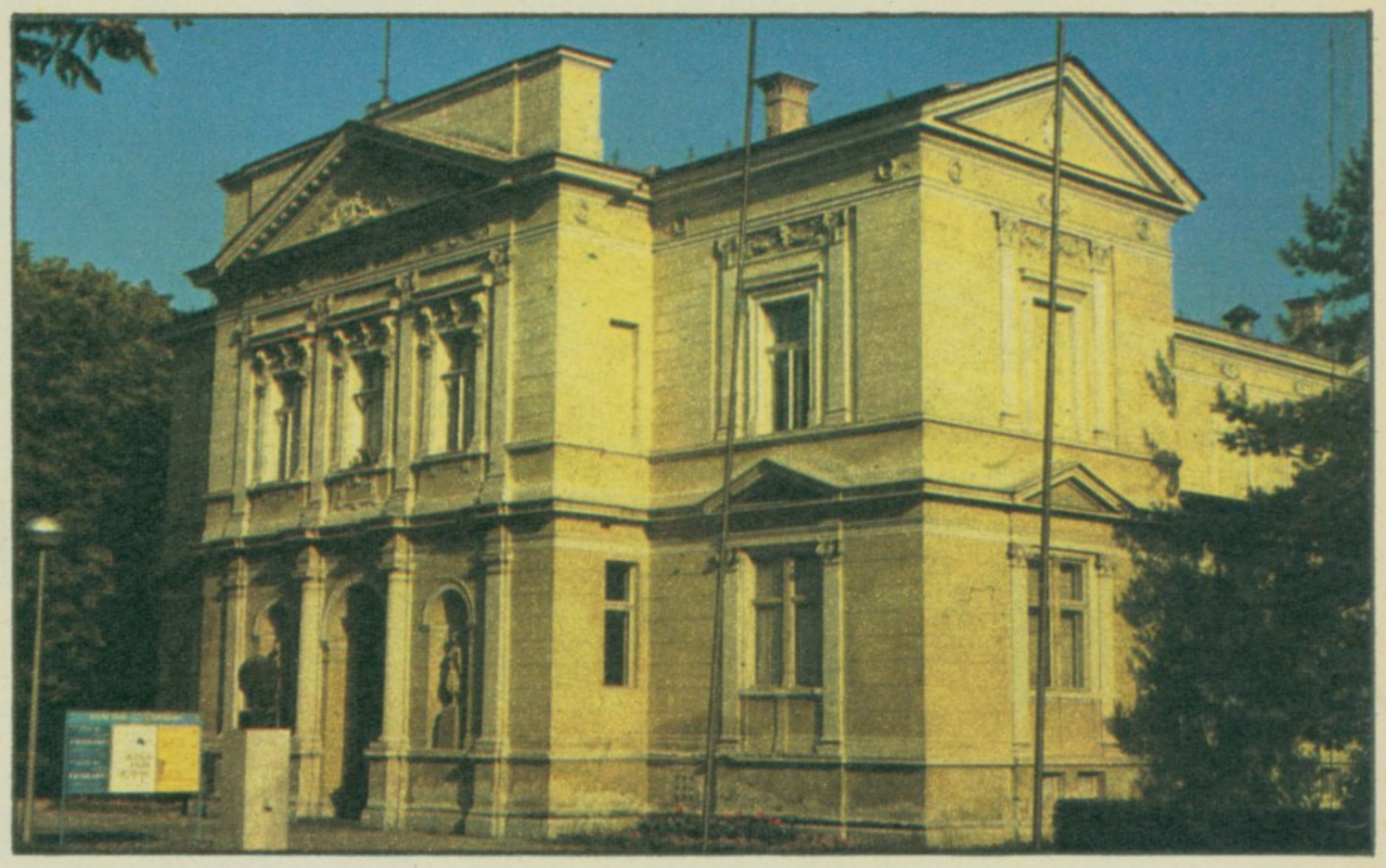
Основан као средиште Војне границе, Карловац је дуго био град војника. Временом је постајао све важнији привредни и културни центар. Нагли развој нарочито је доживео после другог светског рата.

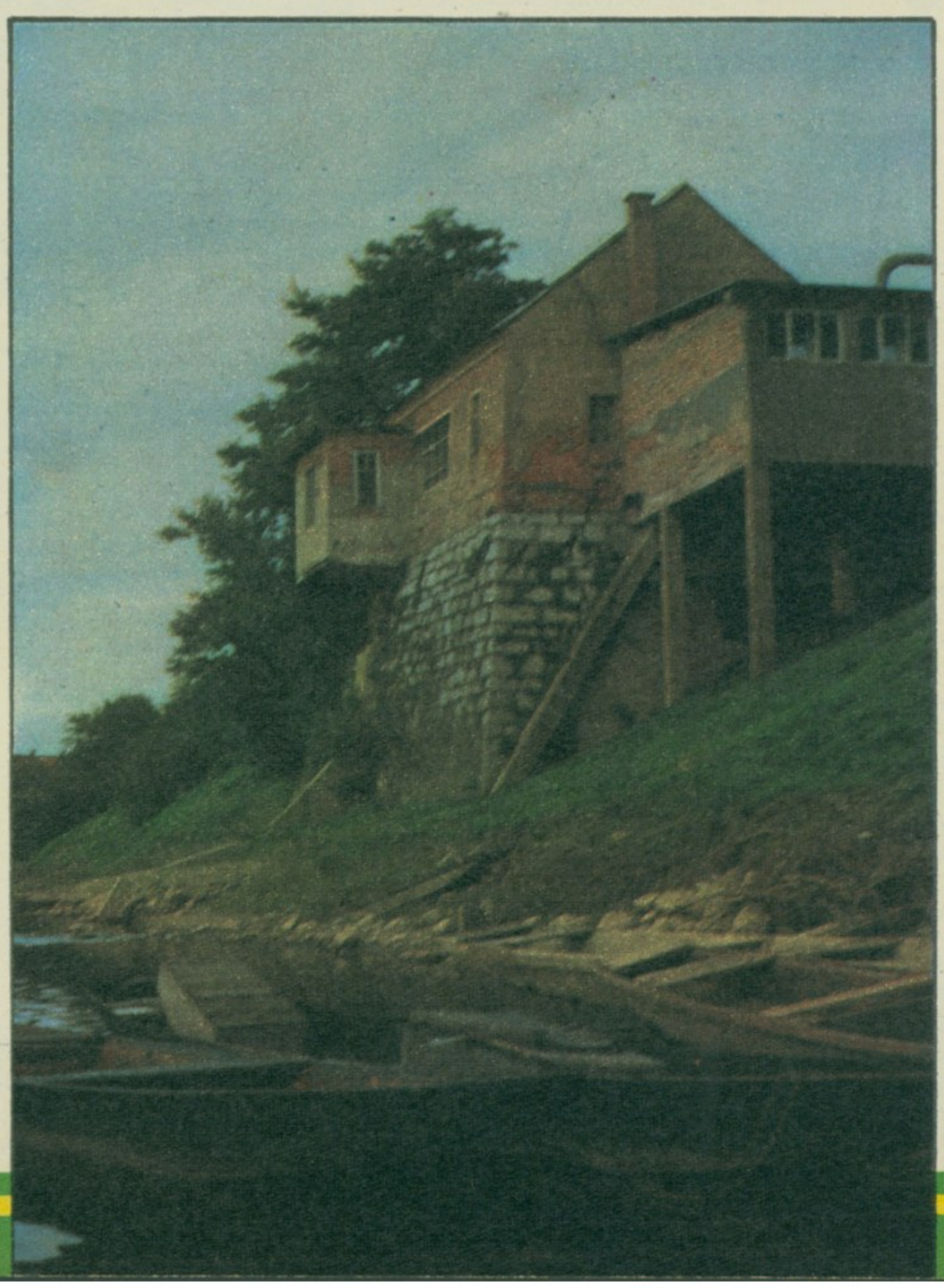
Текст и снимци: Миленко Тодоровић

НУЛТА ТАЧКА — Нула уклесана у дну белог стуба (на слици) значила је да је од њега почињала Луйзинска цеста, често помињана у не тако давно приказаној ТВ серији „Капелски кресови“ као — Луйзијана. Водила је од Карловца до Ријеке и важила за једну од најлепших у Хрватској. Грађена је од 1804. до 1809. године, под надзором генерала, барона Филипа Вукасовића. Одмах је постала власништво акционарског друштва из Беча, односно шесторице богатих Аустријанаца и Угара. За њено коришћење плаћала се путарина од које су акционари лепо живели све док није отворена железничка пруга између Карловца и Ријеке. Тада су трошкови одржавања пута почели да премашују приходе и Друштво се 1881. готово одрекло лепе „Луйзијане“, а зграде и остале објекте дуж ње распродало у бесцење!

КО ПЕВА, ЗЛО НЕ МИСЛИ — Нису Карловчани само војевали, трговали, радили. Волели су они и да се провеселе и запевају. Песму је волео и трговац Јанко Модрушан, па је 1858, по повратку из Беча, решио да окупи лепе гласове у граду. Тако је у кафани извесног Шулца настало прво карловачко певачко друштво, потоња „Зора“, које је донело и правила устројства од 16 тачака. Ствар је била озбиљна: правила је потврдило чак Намесничко веће Хрватске, Славоније и Далмације. Убрзо је сакупљено 37 хиљада форинти, градитељ Ђура Карнелути засукао је рукаве и 1892. зграда названа „Зорин дом“, била је готова. Истина, мајстор Ђура је премашио трошкове за читавих 13 хиљада форинти, али је зато и грађевина била изузетно лепа. Данас се у њој одржавају уметничке приредбе.

ШТО ПАДНЕ ПОД СТО — НЕ ПОДИЖИ! — Карловчани су били на гласу као трговци житом, сољу и пасуљем. Трговина се одвијала Купом до Саве и даље. Кажу да је на Купи понекад било толико лађица да се од њих није видела вода. Лађари-трговци подизали су дом за себе и породицу уз саму обалу тако да је степениште с речне стране било и мол. Почетком 19. века Карловац је пливао у благостању. Прича се да су људи из обести тада припаљивали луле папирним новцем, а новац који би им за време картања пао под сто — нису подизали!.

НИЧАРА

И ПУРГАРИ МОДУ ТЕРАЈУ — Иако је подигнут као град касне ренесансне урбанистичке концепције, Карловац је настао у доба барока. Међутим, за разлику од других градова, у њему је било доста кућа са обележјима пучког барока. Велики број тих малених, такозваних пургерских кућа (на слици) и сада постоји. Неке од њих сагрђене су од дрвета, а тек касније омалтерисане. Ако нису имали новца да сагради монументалнију зграду, пургарима (пургар — стари грађанин) нико није могао ускратити право да се приликом зидања крова над главом прикључе моди. Макар на свој, скромни начин.

НЕ ВАЖИ ЗА ВОЈНИКЕ — Дуго година после оснивања Карловац је био под војничком управом. Тек 1778. добио је статус слободног краљевског града када је изабрана и прва управа. Повељу је 1781. званично донео аустријски владар Јосип II. На челу управе налазио се судија са шест старешина, а у градском већу било је 24 затупника. Војничке зграде и војници нису потпадали под надлежност нове власти. У прво време градска већница (на слици) била је једноспратна. Садашње необарокно прочеље добила је крајем прошлог века.

ГОТОВО КАО СИМБОЛ — Старо градско језгро препуно је мансарди. У време док је град био у војничким рукама, њих није било. Куће су изгледале далеко скромније. Зграду војника-граничара после његове смрти наслеђивали су рођаци. Ако нису били у војној служби, морали су је понудити на продају неком војнику, а ако не успеју да нађу купца, онда их је чекала обавеза да приме на стан онолико граничара колико одреди заповедник тврђаве.

МАЈУР ЗРИЊСКИХ — Најстарија кућа, зграда Градског музеја, доживела је неколико преправки и дограђивања, али лице (на слици) није битно мењала: оно потиче из 16. века. Припадала је породици Зрињских служећи им као мајур. После откривања завере и погубљена кнезова Зрињског и Франкопана, сву њихову имовину у Карловцу и околини запленио је 1670. године крајишки генерал, гроф Херберштајн. Разуме се, мајур није заобишао. Неким чудом ова грађевина се одржала до да нашњих дана.

ЗАЛОЖЕН ЗА ПОЗАЈМИЦУ — Стари град Дубовац поред Карловца подигао је, како се верује, краљ Бела IV око 1236. године. Поуздано се зна да је његов први власник била породица Сударе, пореклом из Славоније. Упавши у новчане невоље, она га је заложила Антуну Благајском. Од наде злосрећних Сударе, да ће вратити позајмицу и опет имати град — никад ништа! Дубовац је, продајама и препродајама, кренуо од руке до руке. И шта све није био: дом великаша, тамница, барутана ... Данас је — мотел!

АТЛЕТСКА ДИСЦИПЛИНА: СКОК УДАЉ

НА ГРАНИЦИ СНОВА

ЧУДО СЕ ДОГОДИЛО У МЕКСИКУ 1968. ЧОВЕК ЈЕ ПРЕЛЕТЕО 8,90 МЕТАРА, ДАЉИНУ О КОЈОЈ ДОТЛЕ НИКО НИЈЕ НИ САЊАО.

Успомене су само подсећале на ненадмашног атлетичара Џесија Овенса који је још 1935. године изазвао опште дивљење. Прескочио је дальину од 8,13 метара и поставио нов светски рекорд.

Године су пролазиле, а рекорд Џесија Овенса нико није могао да обори. Ипак, ништа није недостижно, па је и он једног дана надмашен. Али тек после четврт века.

Међутим, оно што је Боб Бимон остварио у Мексику на Олимпијским играма, пре пуних дванаест година, не само што је то светски рекорд, него што нико у атлетском свету није успео ни да се приближи том „немогућем" резултату. Никако никада, па чак ни сам Бимон.

ЧЕТИРИ ФАЗЕ ЈЕДНОГ СКОКА

Скок удаљ је атлетска дисциплина која обухвата четири фазе — залет, одскок, лет и доскок.

Залетиште не сме да буде краће од 40 метара. Одскок се врши са даске која је постављена попречно на залетиште и којом се оно завршава. Дугачка је 1,22, а широка 20 сантиметара. Обојена је белом бојом да би се што боље видела.

Ивица даске близу доскочишта зове се линија одскока и иза ње се поставља мека пластична маса или песак. Тако се тачно обележава евентуални траг ноге приликом преступа.

За признавање скока (исправност) пресудан је траг (отисак). Идеалан одскок је када нога додирне даску и то тако да не остави отисак на пластичној маси или на песку. На жалост, такви су случајеви ретки. На пример, југословенски и европски рекордер Ненад Стекић је на Европском шампионату у Прагу 1978. освојио сребрну медаљу скоком од 8,12 али није имао идеалан одскок. У ствари, скочио је бар десетак сантиметара више, јер му је одскочна нога заостала иза даске.

Дальина скока се мери од најближег отиска такмичара у јами (у коју се доскаче) до линије одскока, где се чита резултат. Мерење мора да се врши под правим углом.

ИДЕАЛНИ УСЛОВИ

Када креће у залет, сваки добро припремљен такмичар унапред тачно зна одакле полази и колико корака треба да учини. Сваки скакач место поласка обележава парчетом дрвета или пластике, који носи назив „марка".

Код Ненада Стекића залет износи тачно 22 корака. Код жена или почетника залет је нешто краћи (обично 15 корака). Изврсни скакачи су увек и изврсни спринтери. Тако је Џеси Овенс на Олимпијским играма 1936. претрчао 100 метара за 10,2 секунде. Он је узимао и изузетно дугачак залет (око 60 метара).

Обично се сматра да треба трчати 100 метара за 11 секунди да би се постигла дальина од 7,90 у скоку. Међутим, скакач удаљ ипак не трчи увек исто као спринтер. Ненад Стекић, на пример, подиже колена више него што је то уобичајено за спринтере. Последњи корак испред одскока је нешто краћи. Одскочна нога опружена у колену поставља се на тле скоро пуним стопалом. Следи веома јак и снажан замах савијеним коленом слободне ноге. Ту се скакач помаже снажним замахом руку. Стекић у лету прави још два и по корака којим се у ствари наставља трчање.

За признавање рекорда у скоку удаљ брзина ветра не сме да надмаши два метра у секунду. На залетишту скакач обично пусти травку или парче хартије да пада. Тиме мери јачину и правац ветра, што је врло важно за подешавање залета.

Скок Боба Бимона у Мексику 1968. имао је све идеалне услове: изузетну надморску висину (преко 2000 м) јер је ваздух разређенији а тиме и отпор мањи, затим пластичну стазу, повољан и дозвољен ветар у леђа, и оптималну припремљеност скакача, у физичком и психичком погледу. Само је тако могао да се постигне „немогућ" резултат.

ВЕЧИТО ДРУГИ

После Боба Бимона најбољи резултат свих времена постигао је један Југословен. То је Ненад Стекић, рођен 1951, члан „Црвене звезде", висок 180 а тежак 70 кг. Скочио је у Монтреалу 25. јула 1975. 8,45 метара. То је уједно и европски рекорд. Тај скок су многи иностранн стручњаци оценили као спортски догађај године. Други на листи најбољих скакача свих времена, Ненад Стекић је два пута био други и на европским шампионатима у атлетици. Освојио је сребрну медаљу у скоку удаљ у Риму 1974. (8,05) и у Прагу 1978. (8,12). Најбољи Европљанин никада се није попео и на европско почасно постоље.

Најтежа ствар за скакача је када се подигне црвена заставица, знак да скок није био исправан. Или је оставио видљив траг иза линије одскока (преступ), или је претрчао иза даске, или се вратио уназад кроз јаму за доскок, или је, при доскоку, додирнуо земљу изван јаме ближе линији доскока од његовог најближег отиска.

То су разлози за непризнавање — скока.

Некада се удаљ скакало без залета. Пре много деценија била је то и олимпијска дисциплина. Међутим, одавно се од тога одустало и сада се скаче само са залетом. Међутим, поред такмичења на отвореном простору одржавају се и атлетска такмичења у сали. Наравно, и скок удаљ. Али, славна имена, као што су Боб Бимон или Ненад Стекић, у тим такмичењима не учествују. За ту врсту скока удаљ воде се листе најбољих резултата који премашују осам метара, али не достижу дальину светског рекорда (8,90).

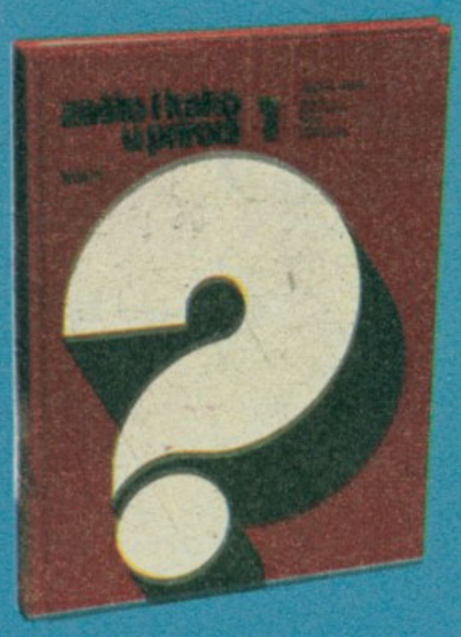
Чудно је због чега, јер су услови обично одлични (увек иста температура, нема бочног ветра итд.)

Можда, у том погледу, природа има реч...

Ст. Протић

КЊИГА ЗА МЛАДЕ И ЊИХОВ СВЕТ

1. Федерико Сантин

ЗАШТО И КАКО У ПРИРОДИ, I

Васиона. Сунчев Систем. Земља. Ваздух. Површина Земље.

Цена 200 динара

2. Федерико Сантин

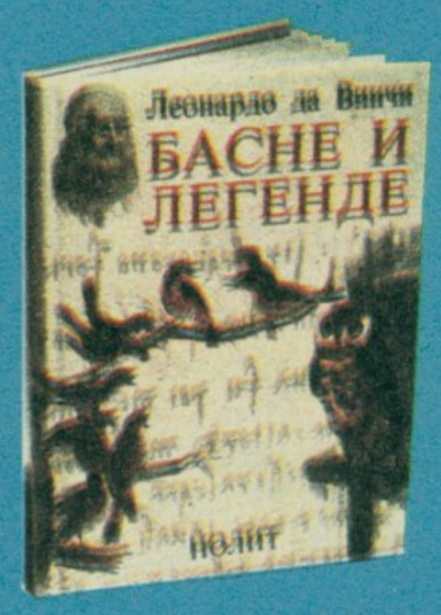
ЗАШТО И КАКО У ПРИРОДИ, II

Живот на Земљи. Животиње. Биљке. Климатске зоне. Прашуме.

Цена 200 динара

„Желео сам да припремим ове књиге имајући пре свега на уму шта је мене интересовало кад сам био дечак; сетио сам се многобројних тема на које сам покушавао да нађем одговор и сетио сам се како ме тајна одувек неизмерно привлачила, а истраживање и осваја̂ње непознатог представљали сталан подстицај . . .“

Овано Федерико Сантин уводи читаоце у своје занимљиве књиге. Богато илустроване цртежима у боји и снабдевене плавим и црвеним картонима помоћу којих се проверава тачност одговора на постављена питања, ове књиге не само што подстичу на размишљање и самостално расуђивање младе читаоце којима су намењене, већ ће, у подједнакој мери, заинтересовати и њихове родитеље.

3. Леонардо да Винчи

БАЈКЕ И ЛЕГЕНДЕ

Трагајући у Леонардовим записима, белешкама и скицама за оним што би могло да заинтересује младе читаоце, савремени италијански књижевник Бруно Нардини пронашао је низ текстова који су, уз малу обраду, изронили на светлост двадесетог века као легенде равне народним предањима и басне лепе колико и Езопове. Поред богатих и многобројних илустрација у боји, књига садржи и копије Леонардових рукописа, скица и цртежа, као и исцрпан и надахнут предговор приређивача и до сада је са великим успехом објављена у десетак земаља.

Књига је штампана на луксузној хартији, у вишебојној штампи, ћирилицом и латиницом.

Цена 150 динара

4. Пјер Белвес

ЦРТАМО И СЛИКАМО

Ова књига, са изванредно одабраним репродукцијама у боји уметничких дела као и других ликовних прилога, представља драгоцену помоћ и деци и почетницима у савлађивању основних сликарских техника и попуњава празнину у стручној литератури за ученике, а нарочито за ученике основних школа.

Цена 800 динара

Ове књиге можете набавити у свим Нолитовим и другим књижарама или директно поручити од издавача.

ПОРУЏБЕНИЦА

Издавачко предузеће Нолит, Теразије 13 IV, 11000 Београд,
телефони: 324-298, 329-183 и 338-150.

Овим неопозиво поручујем следеће књиге (читко упишите бројеве књига које поручујете) — ——— — — —

ВЕЛИКЕ АВАНТУРЕ

ТРКА СА „БЕЛОМ СМРЋУ"

Дан за даном, поспртали су преко вечитог леда. Човек је знао да само керуша може наћи пут до обале. Животиња је знала да само човек може уловити храну.

Кнут Јарген покуша да отвори очи, али га спречи јак бол у слепоочницама. Није знао где се налази, ни шта се догодило.

Прво чега се сетио био је пад. Одједном се снег под њим провалио и он је пао у белину. Затим му је нешто длакаво, топло и велико легло на груди.

Упркос болу, отворио је очи и угледао главу великог пса сличног вуку.

— **Улфе!** — промуцао је. — **То си била ти, Улфе!**

Керуша је радосно зацвилела и рапавим црвеним језиком лизнула му образ.

Погледао је око себе. Био је у леденој јазбини. Улфа је лежала на узаном улазу и чувала га од студеног ветра.

Кнут Јарген се полако досећао шта се збило. С Ериксоном и Јерингом одвојио се од групе научника који су сакупљали географско-геолошке податке на североистоку Гренланда. Са санкама и запрегом од седамнаест паса њих тројица су пошли да истраже један велики глечер. Кад су били на око 500 км од главне групе захватио их је страшни поларни оркан. Изгубили су се у вечитом леду.

Први је страдао Јеринг. Улфе, вођа чопора и најинтелигентнија међу четвороножном сабраћом, осетила је опасност. Бесно је залајала и покушала да заустави Јеринга. Он се није обазирао на животињу, закорачио је неколико корака напред. Лед се проломио и Јеринг је за собом повукао санке и осам паса. Сви су се утопили.

Ериксон је умро месец дана касније. Претходно су два друга поубијала све преостале псе, сем Улфе, и појели их.

Ериксон није издржао.

ИЗГУБЉЕНИ У БЕСКРАЈУ

Кнут Јарген и косната вучица остали су сами у арктичкој пустињи. Улфе је била водич. Човек је њеном инстинкту поверио своју судбину.

Човек и животиња су, на санкама које је Јарген направио од Ериксонових скија, на смену вукли оно мало преостале опреме.

Услед глади Јарген је све више губио снагу. У једном тренутку је подигао пушку да устрели псето и одгоди гладну смрт, али тада би срео Улфине очи пуне љубави и поверења.

Дан за даном, недељама, човек и пас су посртали преко леда. Сваке вечери Јарген би у леду ископао рупу и увукао се у њу. Улфе је тада легала преко њега и грејала га.

Једном је Улфе неодлучно залајала, па кренула назад. Човек је није разумео. Продужио је у истом правцу. Вучица је зарежала, скочила на њега и згравила га зубима за бунду. Тог часа под његовим ногама попустио је лед и он се суновратио у дубоки процеп. Изгубио је свест, а кад се освестио поред њега је радосно цвилела снажна животиња и лизала му лице.

Било му је јасно да га је Улфе довукла у ову јазбину и да га је топлотом свог длакавог тела спасла од „беле смрти".

— **Хајдемо, Улфе!** — некако изговори и с напором се извуче из јазбине.

Куја је жалосно цвилела, али га није следила. Човек је спазио у леду рупу пуну воде. Изнад је кружио албатрос. То му је улило наду, а с њом мало снаге: рупа је ваздушни канал за фоке, а птица казује да је у близини обала.

Јарген се вратио у јазбину. Улфе је лежала и убрзано, тешко дисала. Њене очи као да су преклињале. Јарген узе пушку.

— **Чекај ту, Улфе!** — рече и помилова пса. **Вратићу се!**

Сатима је непомично седео крај рупе у леду. Најзад је фока промолила главу и он је убио.

У јазбини га је чекало изненађење.

Керуша је лежала на боку, а четири слепа штене та су сисала.

Јарген је дуго посматрао Улфе како, машући репом, лиже младунчад и, с времена на време, нежно брунда. Није могао да суздржи сузе.

— **Не бој се, Улфе!** — рекао је. — **Нећу те оставити!**

Исекао је убијену фоку.

СТУБ ДИМА НАД ИГЛООМ

Опет је налетео оркан и дивљао пет дана. Кад је шестог дана попустио Јарген је на Улфина леђа привезао бисаге које је направио од парчета ћебета. Са сваке стране је сместио по два штенета.

— **Хајде, Улфе, води своју децу и мене!** — охрабрио је кују. — **Само ти можеш наћи пут!**

Сад је Јарген сам вукао опрему. Улфе је пред њима носила четири штенета.

Човек и пас! Човек је знао да га само креуша може одвести од обале. Животиња је знала да само човек може уловити храну за себе, њу и њене младунце.

Опет су се данима вукли кроз белину. Јарген је успео да убије још једну младу фоку, а кад су је појели настали су дани гладовања.

Једном, пробудивши се у ископаном брлогу, Јарген није угледао Улфе. Уплашио се да га је, натерана глађу, напустила. Спазио је штенад и умирио се. Не, кад су ту псићи, Улфе ће се вратити! Знао је да је керуша пошла у потрагу за храном, али је исто тако сигурно знао да она у леденом беспућу не може ништа уловити.

Сатима је лежео потпуно исцрпљен грејући штенад под крзненом блузом на грудима.

Улфе се ипак појавила. Очи су јој дивљачки сјале, дуги очњаци жутели су се под посувраћеном губицом, режала је.

Пре него што се Јарген снашао животиња се бацила на њега. Повредила му је кожу на врату. Дивље режећи, цимала га је из све снаге.

Јарген се покајао што је није убио. Јадна животиња је очигледно побеснела од глади. Покушао је да дохвати пушку, али није могао.

Одједном га је керуша оставила, извукла се из јазбине. Лајала је пред улазом, поново се увукла у брлог, режала је и опет га вукла за оковратник.

Јарген је најзад схватио. Испузао је. Она је трчала испред њега и дозивала га кевтањем.

Потпуно исцрпен довукао се до Улфе на ледени брежуљак. У даљини је угледао стуб дима, а под њим ескимски игло.

Кнут Јарген, керуша Улфе и четири штенета побегли су од „беле смрти".

А. Р.

УЛИЧНА ТАБЛА НА ЧЕРНОМЕРЦУ

Павлековићи из Павлековићеве

ЈЕДНОГ ДАНА 1975. ГОДИНЕ БРАЋА ТОНЕ И ФРАЊО УГЛЕДАЛИ СУ СВОЈЕ ПРЕЗИМЕ НА ТАБЛАМА УЛИЦЕ У КОЈОЈ ЖИВЕ.

Називи улицама дају се на разне начине. Најчешће тргови, булевари, авеније па и најобичнији сокаци добијају имена по чувеним људима, важним историјским догађајима, познатим градовима или географским појмовима. У неким земљама, па и код нас, поједине улице се означавају и бројевима.

Међутим, необично је кад људи живе у улици која носи — њихово презиме, и то не случајно. Павлековићева улица у Загребу је необична баш по томе.

На усташким вешалима

Пре три године, сасвим неочекивано, на неколико кућа ове невелике улице у загребачком крају који се одувек зове Кунишћак, у близини Чер номерца појавиле су се плаве табле с натписом „Улица ПАВЛЕКОВИЋЕВА". Старији житељи у њој су се пријатно изненадили и обрадовали, а највише браћа Тоне и Фрањо Павлековић, данас пензионери. Истина, у почетку нису знали због чега је њихова улица добила баш тај назив, али су претпостављали да је то име везано или за њиховог покојног брата или за његовог у рату обешеног сина.

У Скупштини града Загреба сазнали су како је улица у којој живе добила њихово презиме.

Мирко Павлековић је пре рата имао лимарску радњу и био левичар у Хрватској сељачкој странци. Кад је избио устанак, напредни лимар је одмах почео да помаже партизански покрет као и његова браћа Тоне и Фрањо. И његов син је кренуо очевим стопама, али није успео да докраја пружи револуцији оно што је и желео. Сазнавши да је комунистички симпатизер, усташе су га ухватиле и јавно обесиле као таоца.

Али, овај злочин није поколебао његовог оца. Мирко је све до ослобођења активно помагао НОБ.

После рата био је потпредседник градске скупштине, а у једном њеном сазиву и председник. Умро је 1961. у 72. години.

Желећи да се одужи преминулим и заслужним председницима градске скупштине, комисија за одређивање назива улица одлучила је да се једној загребачкој улици да име „Павлековићева", у знак захвалности и сећања на Мирка Павлековића. Такође је одлучено да то буде баш улица где је он живео и где данас живе његова браћа.

Збуњени поштари

Да ли је Тонету и Фрањи Павлековићу необично што улица где станују носи име по њиховом покојном брату?

— У почетку је то донекле збуњивало само не упућене поштаре, који су били нови у овом крају Загреба — каже Тоне Павлековић. **— Јер, кад је на писму или одреску од пензије стајало презиме Павлековић и улица Павлековићева, то многима није било баш најјасније. Наравно, касније није било проблема. А лепо је живети у улици која носи назив по рођеном брату. Ево, на згради у којој станујем стоји табла „Улица Павлековићева", али многи људи и не знају како је она добила назив. Из навике, ми је и данас зовемо, као и раније, Кунишћак, али брата нисмо заборавили. Лепо је што га није заборавила ни комисија за доделу имена загребачким улицама.**

И. Лончар

НОВИ ОЛИМПИЈСКИ СПОРТ?

ТАЊИРЧЕ МАМЕ ФРИЗБИ

ПОКЛОНИЦИ ФРИЗБИЈА, ЛЕТЕЋЕ ИГРАЧКЕ КОЈА СВЕ ВИШЕ ОСВАЈА СВЕТ, МОЖДА И НЕ ЗНАЈУ ДА ЗА СВОЈ ХОБИ МОГУ ДА ЗАХВАЛЕ МУШТЕРИЈАМА ЈЕДНЕ АМЕРИЧКЕ ПОСЛАСТИЧАРНИЦЕ И ИЗВЕСНОЈ »МАМИ ФРИЗБИ« КОЈА ЈЕ СВОЈЕ УКУСНЕ ПИТЕ И КОЛАЧЕ ИЗНОСИЛА НА ТАЊИРИЋИМА ВРЛО ЗГОДНОГ ОБЛИКА.

Пре више од тридесет година возачи камиона и студенти Бриџпорта у Конектикату почели су редовно да се окупљају „код маме Фризби". У почетку су долазили због њених пита. Онда је неко у доколици први пут завитлао мамино тањирче и открио да оно лети брзо и на прилично дугачке стазе. После су почели да враћају прво на питу, а онда на игру са испражњеним тањирићем.

Године 1956. једна компанија одлучила је да патентира право на производњу тањирића за пите, Како би се правно оградили од тањира којима је место у посластичарници, променили су завршне самогласнике маминог презимена ie у ее и својој играчки дали своје име — фризби (на енглеском frizbee). Компанија је направила добар посао. Само седамнаест година касније, у јесен 1973. године, шездесет милиона њихових производа нашло је своје одушевљене купце.

А оно, прво, право тањирче за питу од кога је све и потекло — нашло је своје место у Музеју ваздухопловства у Вашингтону.

Фризби је данас прерастао у прави спорт. „Тањирче" је сада у стању да раздаљину од 80 метара прелети брзином о којој муштерије посластичарнице нису могле ни да сањају — 70 километара на час.

Играју га на разне начине. У Америци то могу да буду две екипе од по седам играча које се надмећу у игри чија су правила истоветна рагбију. Сем једног — уместо лопте, користи се фризби.

И „фризби на даљину" има многобројне поклонике. Ту се огледају они који су у стању да вештим замахом свој фризби пошаљу на велику даљину и да га при том пробаце кроз обруч.

Да је „тањирче" стварно све популарније сведочи и чињеница да су га на неким од америчких универзитета, традиционално оданим спорту, уврстили у листу наставних предмета.

Најодушевљенији међу „фризбистима" већ дуже времена говоре о могућности да и њихова вештина нађе место на олимпијским играма. **М. И.**

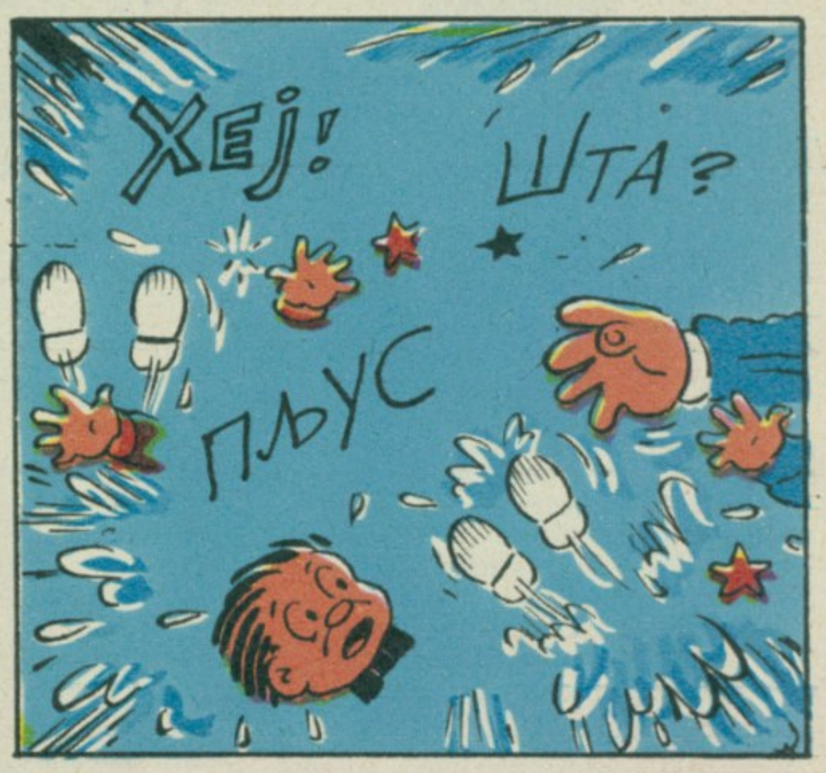
БИМ И БУМ

BABALU стрип

ЦЕПНА АРМИЈА:

КРИЛАТО СЕМЕ

СВЕМИРСКИ БРОД САПЛАНЕТЕ ЛИТУРНУС ПРИНУДНО СЕ СПУСТИО НА ЗЕМЉУ КОД ГРАДИЋА ВИТФОРДА. ПОСАДИ, КОЈУ САЧИЊАВАЈУ ШЕСТ СИЋУШНИХ БИЋА, ПРИТЕКАО ЈЕ У ПОМОЋ ДЕЧАК ПИТ ПАРКЕР. О ПИТУ БРИНЕ ЊЕГОВА ТЕТКА МЕГ.
ЈЕДНОГА ДАНА У ЊИХОВОЈ БАШТИ...

ПИТЕ, ПОГЛЕДАЈ ОВО ДИВНО ЦВЕЋЕ! НИКЛО ЈЕ У ТОКУ НОЋИ!

АУУУ!

ЦВЕТОВИ СУ БИЛИ ИШАРАНИ СВИМ ДУГИНИМ БОЈАМА...

ПРВИ ПУТ ВИДИМ ОВАКО НЕШТО ЛЕПО!

МИСЛИМ ДА ЗНАМ ОДАКЛЕ ОВО ЦВЕЋЕ ОВДЕ!

ЈОШ НЕКО ЈЕ У ЧУДУ ПОСМАТРАО НЕОБИЧНЕ ЦВЕТОВЕ...

ИДЕМ ОДМАХ ДА ПОЗОВЕМ СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉИЦЕ!

ШТА?!

ПИТ ЈЕ ОДЈУРИО У СВОЈУ СОБУ...

КОНДАРЕ, ОДАКЛЕ ОНО... УУХ!

ФИЈУУ!

ИЗВИНИ, ПИТЕ!

БИО ЈЕ ТО СУСЕД ЦЕЛК, ОБИЧНО ЛОШЕ ВОЉЕ...

МОРА ДА ЈЕ НЕКА НОВА ВРСТА ЂУБРИВА! ПОЧУПАЋУ ИХ! ЗАР СВИ ДА МИСЛЕ ДА ЈЕ МЕГ БОЉИ БАШТОВАН ОД МЕНЕ!

1407/1

ЦЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ЦЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ТАДА ЈЕ ПИТ УГЛЕДАО ЗАДОВОЉАН ИЗРАЗ ЛИЦА СУСЕДА ЦЕЛКА...

МОРА ДА ИХ ЈЕ ОН ИСКОПАО ДОК САМ БИО У КУЋИ! УЧИНИО ЈЕ ТО ИЗ ЉУБОМОРЕ!

ПИЛИПУТАНЦИ СУ ПОБЕСНЕЛИ КАД СУ ЧУЛИ ШТА СЕ ДОГОДИЛО...

УХ, ШТО ГА МРЗИМ! ВИДЕЋЕ ОН ШТА ЋЕМО МИ НАПРАВИТИ ОД ЊЕГОВЕ БАШТЕ!

ЗАЖАЛИЋЕ ОН!

ПОКАЗАЋЕМО МИ ЊЕМУ!

АЛИ, ДОК ЈЕ ИМАО БОЉУ ИДЕЈУ...

НА НАШЕМ СВЕМИРСКОМ БРОДУ ИМА ЈОШ РАЗНОГ СЕМЕНА? ТЕТКА МЕГ ЋЕ ИМАТИ НАЈЛЕПШУ БАШТУ У ГРАДУ!

ЈОШ ИСТЕ ВЕЧЕРИ...

ЈЕСТЕ ЛИ СИГУРНИ ДА ЈЕ ТО НЕКО ЛЕПО РАСТИЊЕ?

НЕ БРИНИ! ПРОВЕРИЋЕМО ПРВО!

УСКОРО СУ СЕ НАШЛИ НА МЕСТУ ГДЕ СЕ СПУСТИО СВЕМИРСКИ БРОД СА ЛИТУРНУСА...

НАУЧНИЦИ СА ЗЕМЉЕ, И ПОРЕД СВЕ ТЕХНИКЕ НИСУ УСПЕЛИ ДА ПРОДРУ НА БРОД. ВРАТА СУ СЕ ОТВАРАЛА ИЗГОВАРАЊЕМ ЈЕДНЕ РЕЧИ КОЈА ЈЕ СТВАРАЛА ОДРЕЂЕНЕ ЗВУЧНЕ ТАЛАСЕ...

ГИТОРТАБАЛ!

ОТВАРАЈУ СЕ!

ШШШЩШШШ!

НИГДЕ, НИКОГ! ЉУДЕ ВИШЕ НЕ ЗАНИМА НАША ПЕТЕЉИЦА!

АХА! НЕМА ВИШЕ НИ ЧУВАРА!

ЧИМ СУ УШЛИ, ВРАТА СЕ НЕЧУЈНО ЗАТВОРИШЕ ЗА ЊИМА...

ПОКАЖИТЕ МИ ГДЕ ДРЖИТЕ СЕМЕ!

У КАБИНИ НА КРАЈУ ОВОГ ХОДНИКА!

БИЋЕ БОЉЕ ДА МИ ПРВИ ЗАВИРИМО У КАБИНУ, ПИТЕ! НО ЗНА КАКВЕ СМО БИЉКЕ ПОКУПИЛИ НА СВОМ ПУТУ!

ШШШ!!

РРРР!

ЦЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

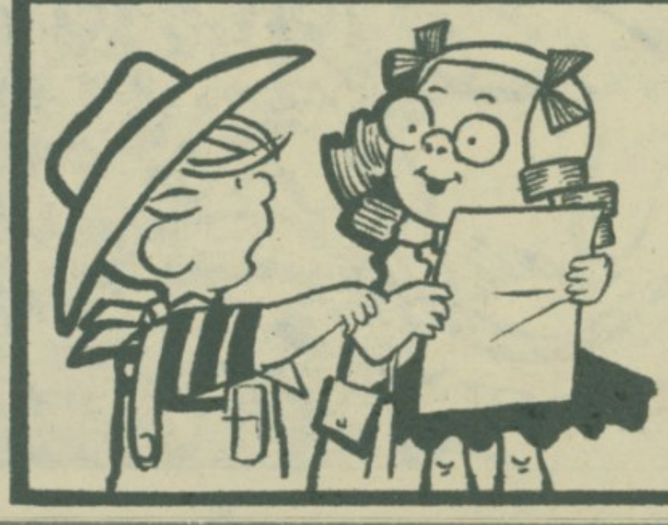

Denis

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ИЛИ ОВЕ ЗВОНЧИЋЕ?

АУУ?

ПИТ ЈЕ ЗАИСТА БИО ОДУШЕВЉЕН...

У РЕДУ? УБЕДИЛИ СТЕ МЕ! УЗЕЋУ ОВО СРЕБРНО ДРВЕЋЕ И ЗВОНЧИЋЕ?

АЛИ, ТВОЈОЈ ТЕТКИ ЈЕ ПОТРЕБНО ЦВЕЋЕ КОЈЕ ЋЕ УЛЕПШАТИ ЊЕНУ БАШТУ И ПРЕКО ЗИМЕ?

ХЕЈ, ШТА ЈЕ ОВО?

ХММ? КРИЛАТО СЕМЕ! НАШЛИ СМО ГА НА ЗИГАРУ!

ДАЈ ПРВО ДА ГА ПОГЛЕДАМО КРОЗ МИКРОСКОП?

ШТО ГА НЕ БИСМО ОДМАХ ЗАСАДИЛИ?

ГРАНФ, ЈЕДИНИ ОД ЛИЛИПУТАНАЦА НИЈЕ ВОЛЕО ШТО ЈЕ НА ЗЕМЉИ И СТАЛНО ЈЕ СМИШЉАО НЕКЕ ПАКОСТИ..

ЗАШТО БИ САМО ТЕТКА МЕГ ИМАЛА ТО ЦВЕЋЕ?

ГРАНФ ЈЕ ПРИШАО КОНТРОЛНОЈ ТАБЛИ...

КЛИК!

ДО БАВОЛА? УКЉУЧИО ЈЕ ВЕНТИЛАТОР?

ЗНАМ ДА БИ ТО ЖЕЛЕО, ГРАНФ?

ЛИТЕ, ДРЖИ ТО СЕМЕ!

АЛИ, БИЛО ЈЕ КАСНО...

И ЗАИСТА...

САМО МЕ ПИТАЈТЕ ШТА ЋЕ ИЗНИКИ!

НЕ! ОДЛЕТЕ!

САД ЋЕ СЕ НАКИ НА ОТВОРЕНОМ ВАЗДУХУ?

ДОК, КОЛИКО ЈЕ ПОТРЕБНО ОВОМ СЕМЕНУ ДА НИКНЕ?

НЕКОЛИКО ЧАСОВА!

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ПИТ И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ПОЈУРИШЕ НАПОЉЕ ...

ВЕТАР ЈЕ ВЕЋ РАЗНЕО СЕМЕ?

НИКИ ЋЕ СВУДА УНАОКОЛО?

БЕСАН, ДОК ЈЕ ПОЧЕО ДА ВИЧЕ НА ГРАНФА...

ЗНАМО ДА МРЗИШ ШТО СИ НА ЗЕМЉИ! ТИ И НЕ СХВАТАШ КАКВО ЗЛО МОЖЕШ НАНЕТИ ОВИМ ЉУДИМА!

БАШ ФИНО! ВРЕМЕ ЈЕ ДА ОВДЕ ПОЧНЕ НЕШТО ДА СЕ ДОГАЂА!

ШТА ЈЕ ХТЕО ТИМЕ ДА КАЖЕ?

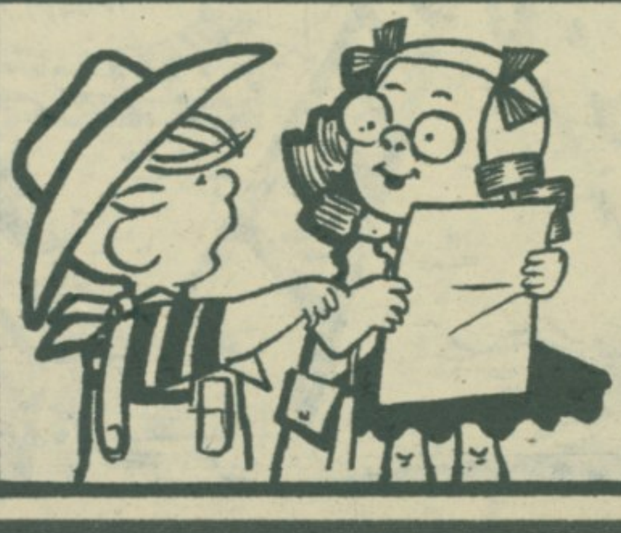
ЛА, ПОШТО ОВО СЕМЕ НИСМО ИСПИТАЛИ, КО ЗНА ШТА ЋЕ ИЗНИЋИ?

МОЖДА НЕШТО ГОРЕ И ОД ОНЕ БИЉКЕ НА НАШЕМ БРОДУ!

ШТА ДА РАДИМО?

МОЖЕМО САМО ДА ЧЕКАМО И ВИДИМО ШТА ЋЕ СЕ ДОГОДИТИ!

ТЕК ОНДА ЋЕМО ЗНАТИ КАКО ДА РЕШИМО ПРОБЛЕМ!

Denis

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

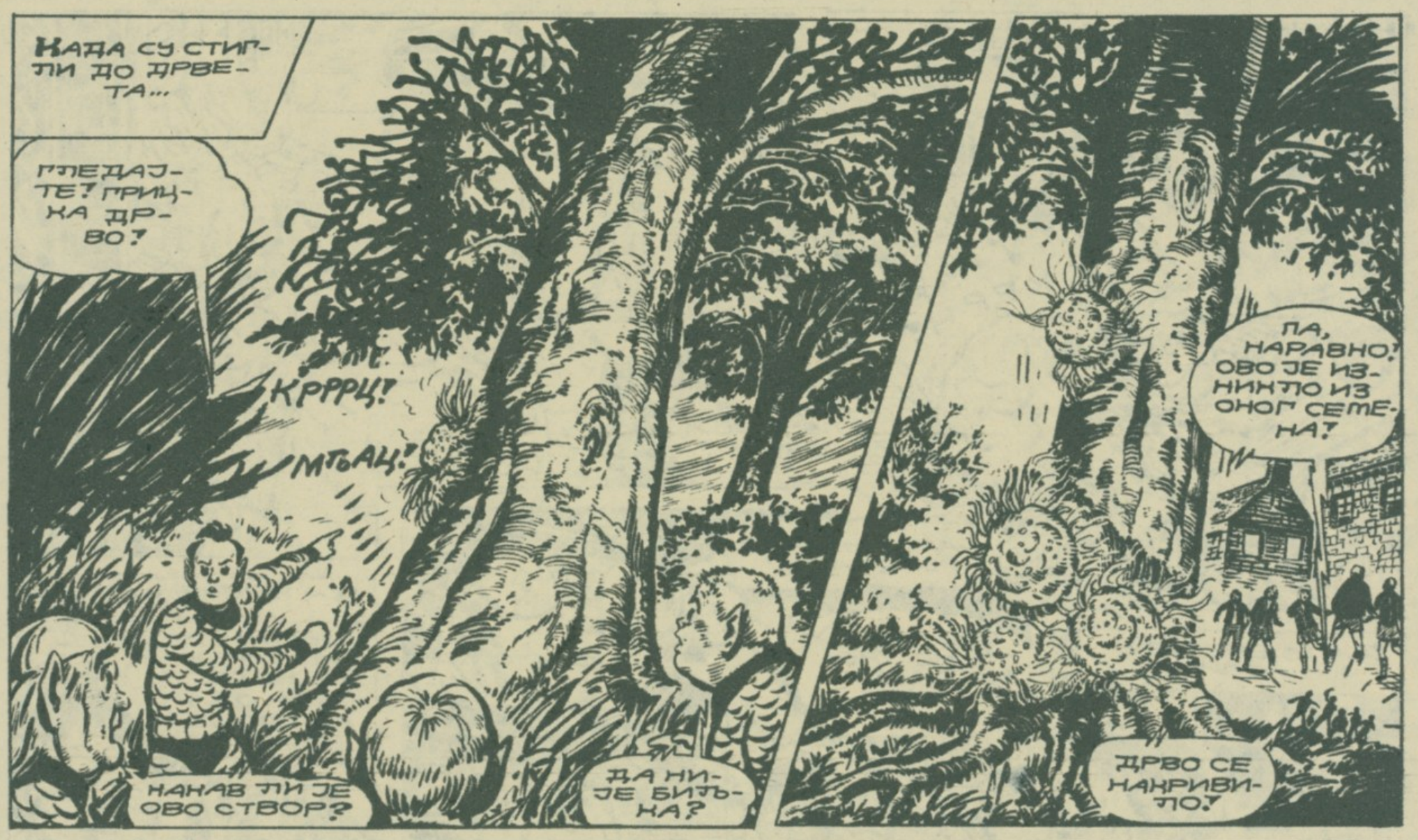

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

НЕПОЗНАТА БИЉКА НАПАДАЛА ЈЕ САМО ПРЕДМЕТЕ ОД ДРВЕТА...
НЕЕ!
ЈОШ НАДОПА-ЗЕ!
ЈОЈ
КРРЧ!
ИМА ИХ ПО ЧИТАВОМ ГРА-ДУ!
ШТА ЈЕ ОВО?
ХЕЈ! УВ-ЛАЧЕ СЕ И У КУЋЕ!
ЈАО!
САМО СУ МИ СЕ СМЕЈАЛИ!
ОНДА, ЗНА-ЧИ, НЕ ТРЕ-БА ДА БРИ-НЕМО?
ЗА ТО ВРЕМЕ У ШКОЛИ...
ИМА ЛИ ВЕС-ТИ, ПИ-ТЕ?
ЈОШ НЕ. ПИТАО САМ ДЕЦУ ДА ЛИ СУ ВИДЕЛА НЕОБИЧ-НУ БИЉКУ НА ПУТУ ДО ШКОЛЕ?
ЗА ВРЕМЕ ОДМОРА ...
ВЕРОВАТНО ТИМ БИЉКА-МА НЕ ОДГО-ВАРА ОВА АТМОСФЕ-РА?
УТОЛИ-КО БО-ЉЕ?
СЈАЈНО?
ПИТ ЈЕ ПОВЕО СВО-ЈЕ МАЛЕ ПРИЈАТЕ-ЉЕ У ЈЕ-ДАН КУ-ТАК ШКОЛ-СКОГ ДВО-РИШТА...
ХАЈДЕ ДА ПРЕТРАЖИ-МО ОКОЛИ-НУ! МОЖДА ЋЕМО ПРИ-МЕТИТИ НЕШТО СУМ-ЊИВО!
ШТО ДА УП-РОПАС-ТИМО ОДМОР ?
ШТО ПРЕ НА ВРХ ОНОГ ДРВЕТА?
ЗА?
АЛИ, ЛИЛИПУТАНЦИ НИСУ НИ СЛУТИЛИ КАКО ЋЕ ЊИХОВА ИГ-РА БИТИ ПРЕКИНУТА...
МЉАЦ!
КРРР!
КРРЧ!

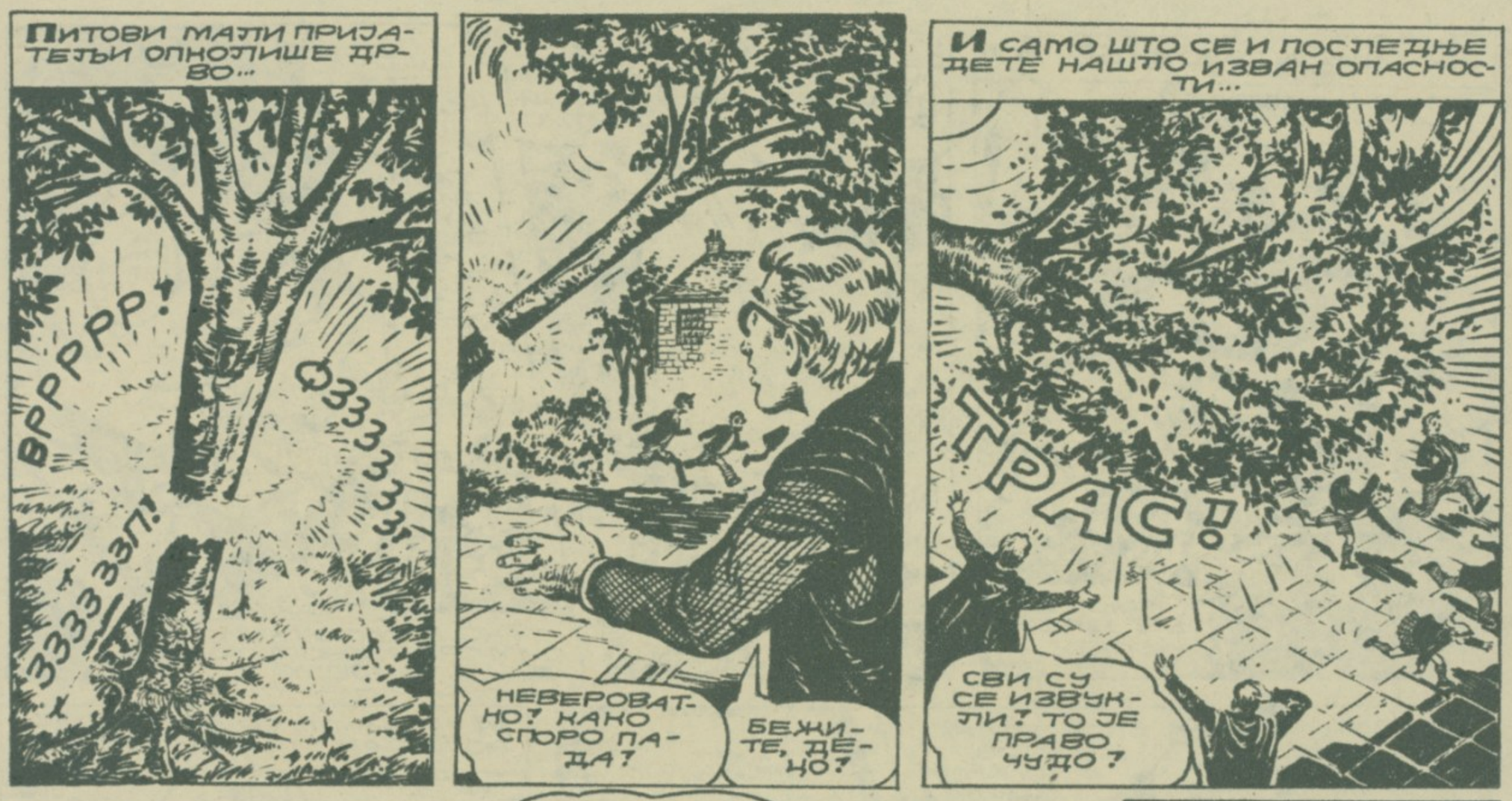
ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ЧИТАШ Здраво! ИМАШ ПРАВО!

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

Питови мали пријатељи опколише дрво...
ВРРРРР!
ЗЗЗ

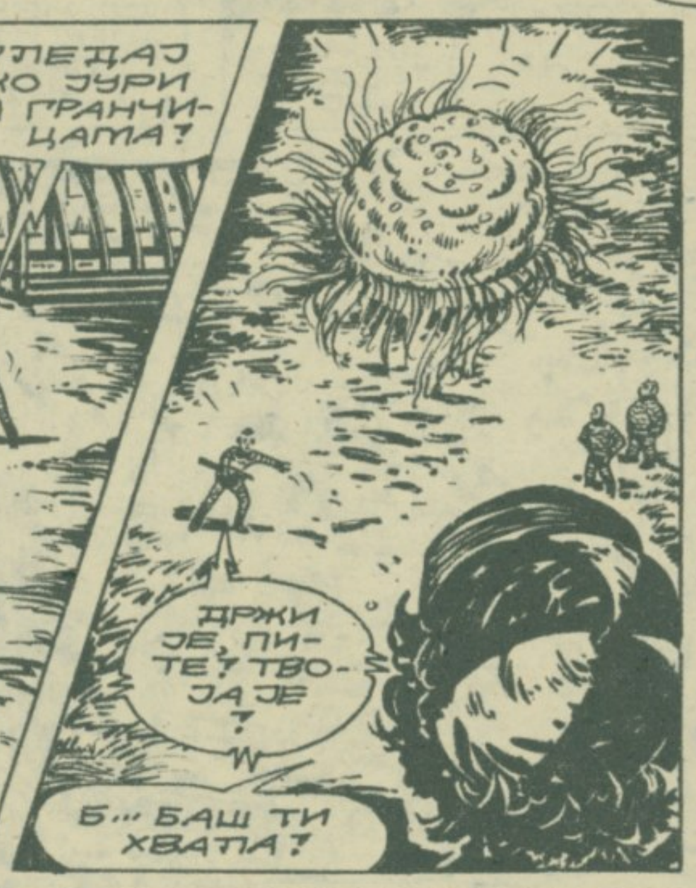
ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

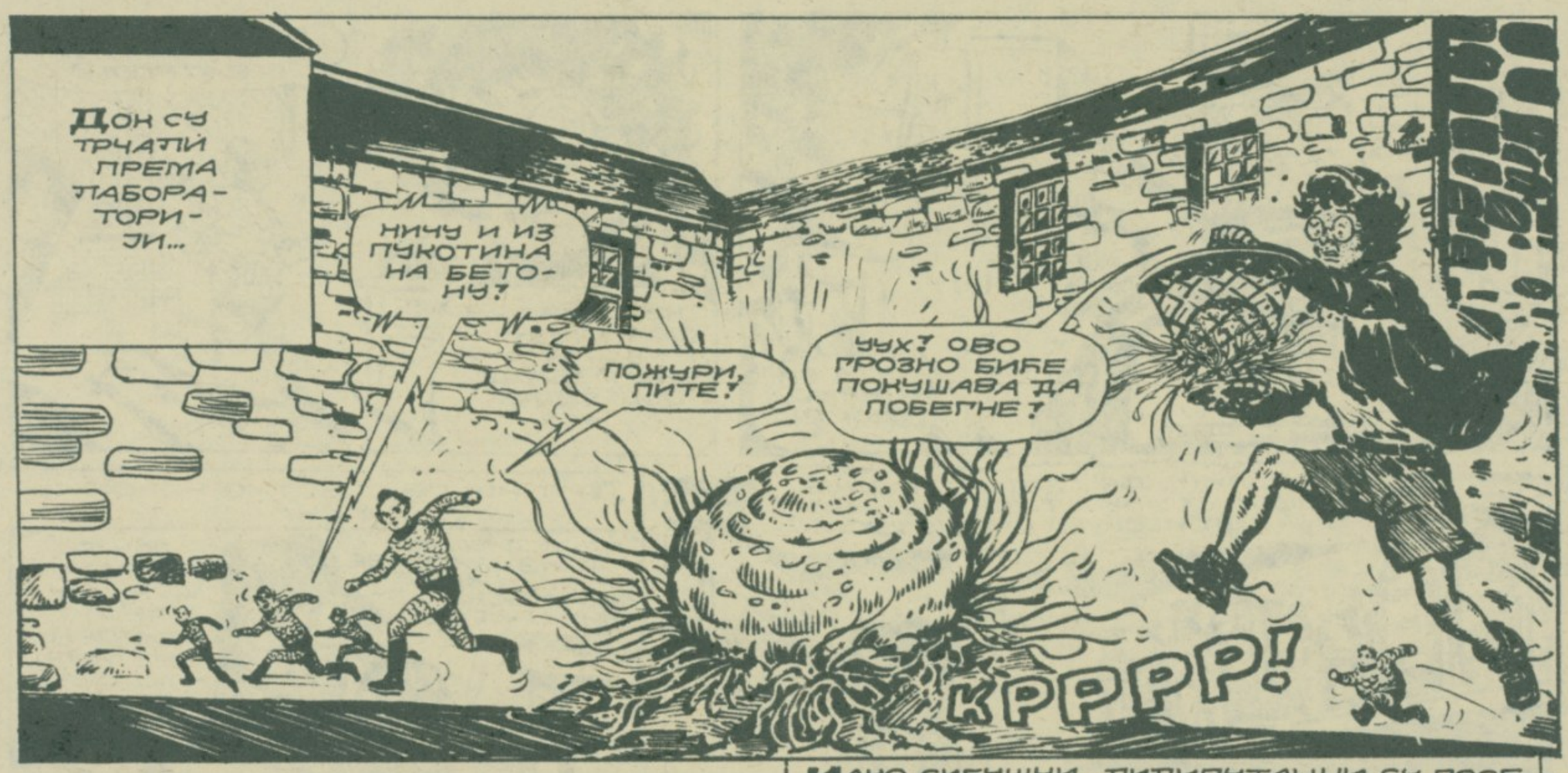

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

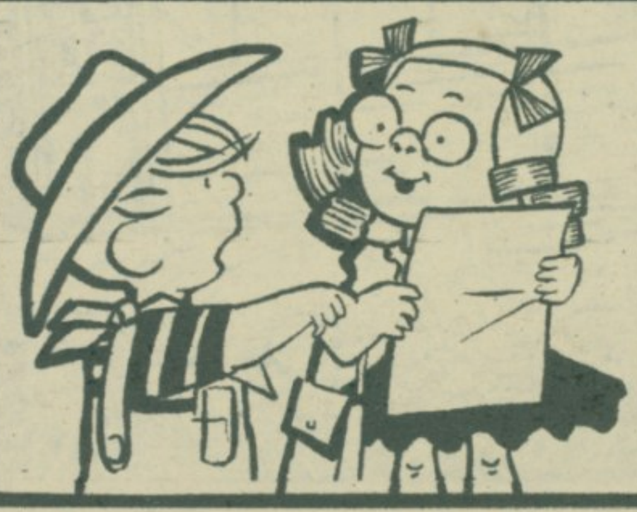
Иако сићушни, лилипутанци су поседовали невероватну снагу...

Мало наснијег...

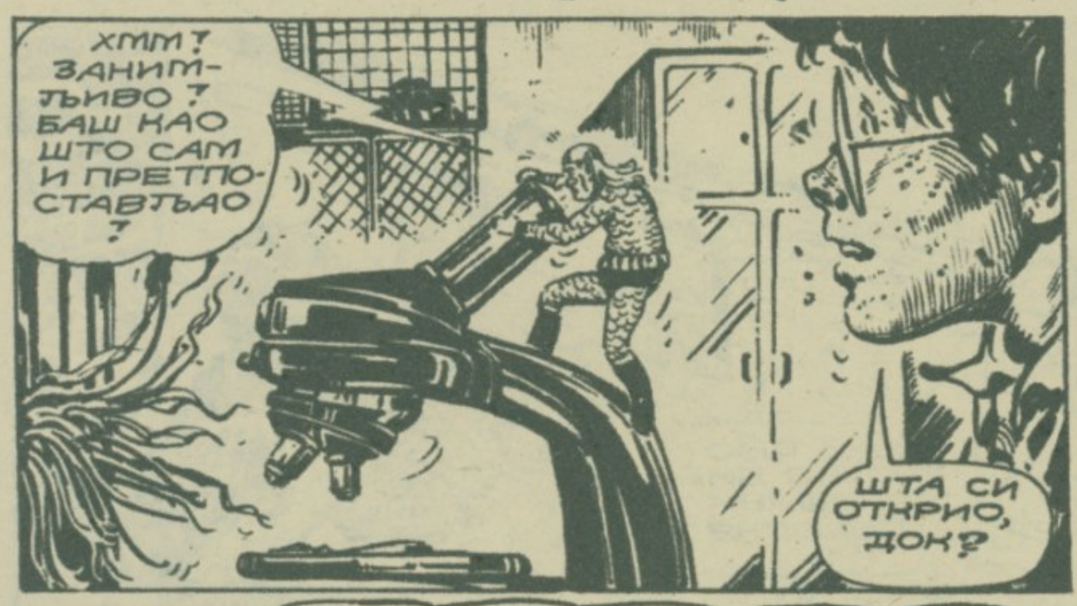

Denis

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ВОДИ
У НОВЕ АВАНТУРЕ

ЧЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

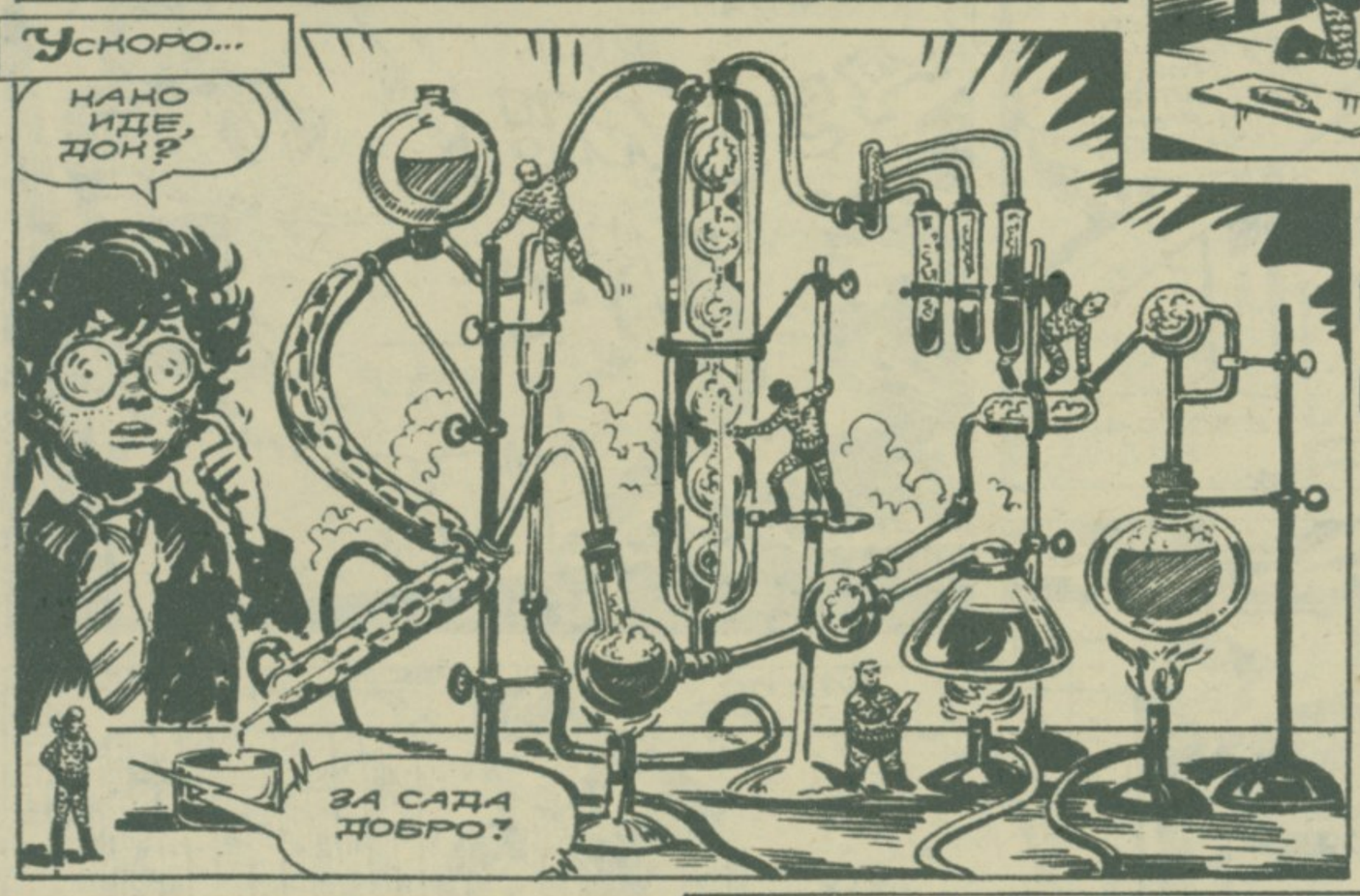

ПИТ ИМ ЈЕ СПУСТИО НЕКОЛИКО БОЧИЦА...

УСКОРО...

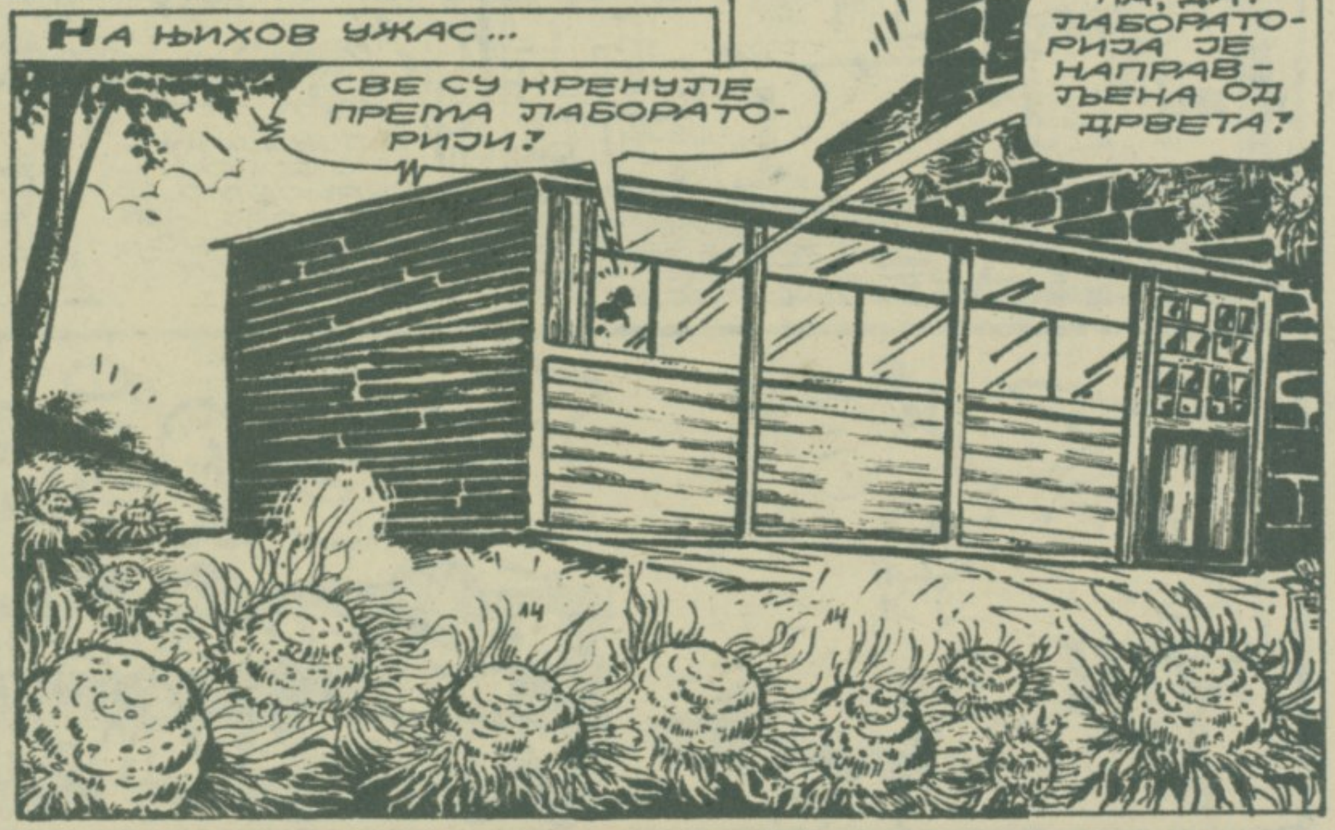

ДОК ЈЕ ПИТ ЈОШ ГОВОРИО...

НА ЊИХОВ УЖАС...

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

НАКО СЕ САМО ПРИЛЕПЕ ЗА ДРВО?

МЉАЦ!

КРРРРРР!

У ТОМ ТРЕНУТКУ, НА ПИТОВО ОПАКШАЊЕ...

ПРОНАШАО САМ ФОРМУЛУ? САД МИ ЈЕ ПОТРЕБАН ВОДЕНИ ПИШТОЉ?

ВИДЕО САМ ЈЕДАН У ПРОФЕСОРОВОЈ ФИОЦИ? СИГУРНО ГА ЈЕ УЗЕО НЕКОМ УЧЕНИКУ

И ТАКО...

ЕВО, НАПУНИО САМ ГА?

ШШШШШ!

ПРОПАТИ СМО АКО ФОРМУЛА НИЈЕ ДОБРА?

ШШШ!

ФЗЗЗЗЗ!

Али...

АНААА

ЧУДОВИШТЕ ЈЕ ПОСТАЛО ЈОШ СНАЖНИЈЕ?

НЕЕ!

ЖАО МИ ЈЕ? МОРАЋУ ОПЕТ ДА СЕ ДАМ НА ПОСАО?

САМО ПОЖУРИ? НЕМАМО МНОГО ВРЕМЕНА!

МОРАМО ДА ИХ ЗАДРЖИМО ДОК НЕ ПРОНАЂЕМО НОВУ ФОРМУЛУ!

НАКО, ПИТЕ? ВИДИШ КОЛИКО ИХ ЈЕ? ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ ЛОМОЋ?

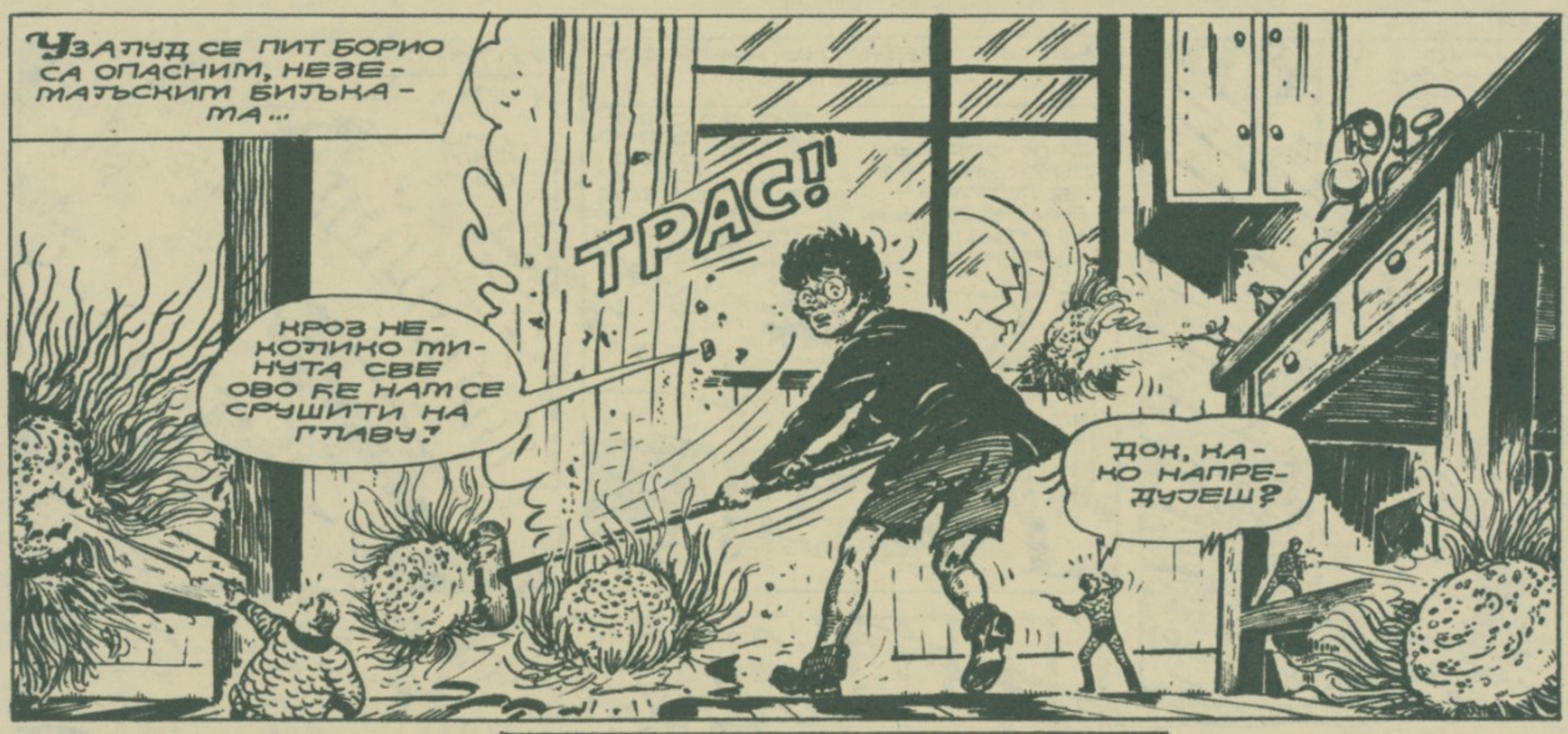
У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ОВЕ ЧУДОВИШНЕ БИЉКЕ СУ СЕ БАЦИЛЕ НА ЛАБОРАТОРИЈУ!

ДРВОЈЕЦИ НАПАДАЈУ СА СВИХ СТРАНА!

БАР СУ СЕ СКУПИЛЕ НА ЈЕДНОМ МЕСТУ? УСКОРО ЋЕ СТИЋИ ПОЛИЦИЈА И ВОЈСКА!

ЦЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

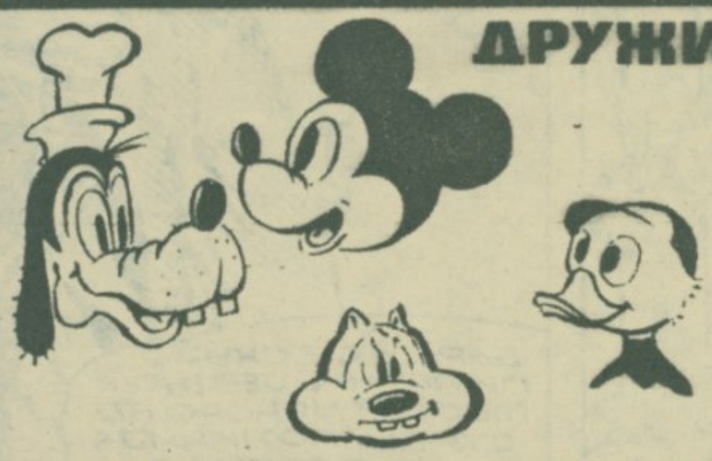

ДРУЖИТЕ СЕ С ЈУНАЦИМА

Волша Дизнија

ЧИТАЈТЕ Микијев ЗАБАВНИК

ЦЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ПИТ УПЕРИ ПИШТОЉ У ПРВОГ ДРВОЈЕДА...

ШШШШШ!

АКО ОВО ПРЕЖИВИ, ГОТОВ СМО?

ТАДА...

ШШШШШШШ!

ГЛЕДАЈТЕ! МЕЊА БОЈУ?

СУШИ СЕ?

ПРЕТВАРА СЕ У ПРАХ?

ШШШШ!

УРАА!

БРАВО, ДОН?

СИЛА СИ?

НАШ ГЕНИЈЕ?

ХЕЈ? ОСТАВИТЕ ЧЕСТИТАЊЕ ЗА КАСНИЈЕ?

ЛИЛИПУТАНЦИ ДОХВАТИШЕ ШПРИЦЕВЕ И ПРИДРУЖИШЕ СЕ ПИТУ...

ДРВОЈЕДИ СЕ ПОВЛАЧЕ? ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ И ОВАЈ МИРИС ЗА ЊИХ СМРТОНОСАН?

ШШШШШ!

АХА!

ЛАБОРАТОРИЈА ЈЕ УБРЗО БИЛА ИСПУЊЕНА ОСУШЕНИМ БИЈЊАМА...

НЕ РАЗУМЕМ! БИЈЊЕ СУ ОДЈЕДНОМ ПОСТАЛЕ БЕЖИВОТНЕ?

КАКО?

НЕКО ДОЛАЗИ?

И КАДА ЈЕ И ПОСЛЕДЊИ ЛИЛИПУТАНАЦ НЕСТАО У ЦЕПУ...

У МОЈ ЦЕП? БРЗО?

БИНГ!

БУП!

ПУП!

ПИТЕ, ТИ СИ ИХ УНИШТИО?

НЕ ЗНАМ... БИО САМ У ЛАБОРАТОРИЈИ, ЕКСПЕРИМЕНТИСАО, КАДА СУ ОВА БИЋА НАИШЛА?

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ЦЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ЧИТАШ Здраво! ИМАШ ПРАВО!

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ЏЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

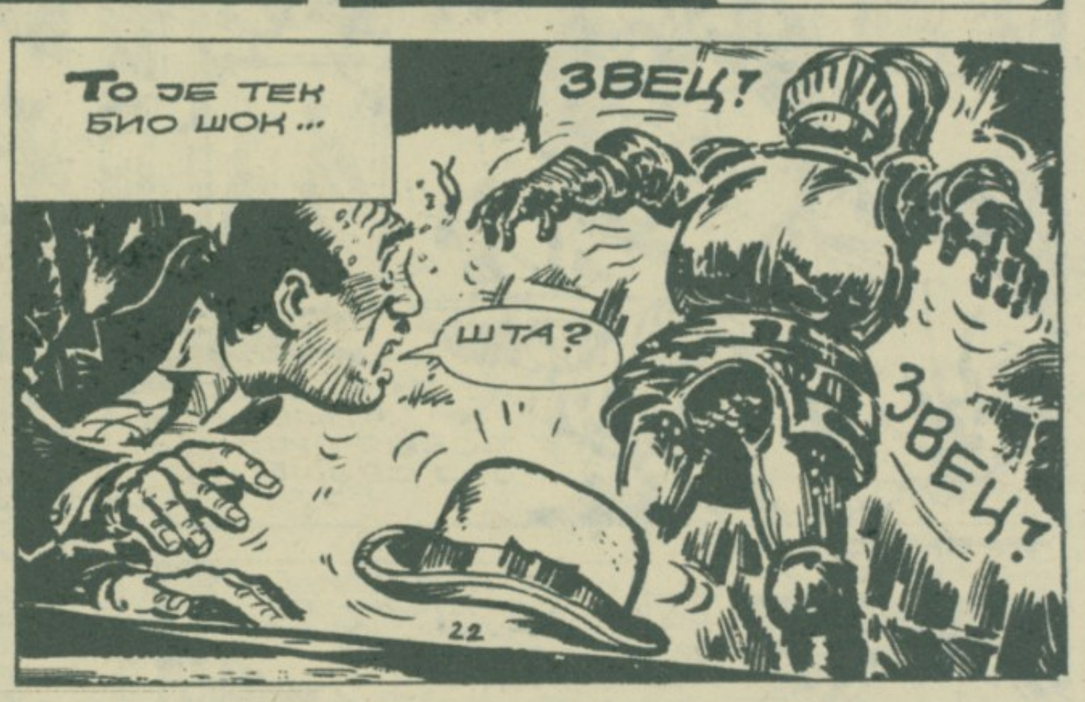
ЧЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

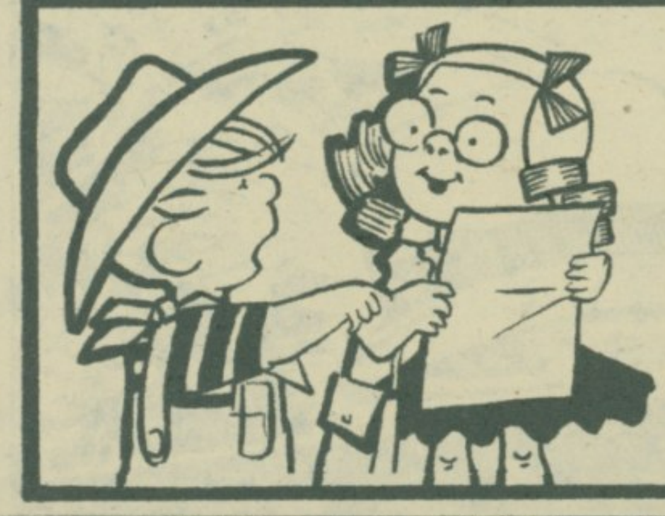

Denis

ВАС СВАКЕ СЕДМИЦЕ ВОДИ У НОВЕ АВАНТУРЕ

ЧЕПНА АРМИЈА: КРИЛАТО СЕМЕ

ШТА СЕ ДОГАЂА У ОВОЈ ПРОКЛЕТОЈ КУЋИ?

МОЖДА СУ ДУХОВИ?

ГЛУПОСТИ! НЕКО ПОКУШАВА ДА НАС ЗАПЛАШИ!

ПАЗИТЕ!

БАНГ!

ДА ВИДИМО КО СЕ КРИЈЕ УНУТРА!

ВРЕМЕ ЈЕ ДА БЕЖИМО!

НА НАТПИСУ ИЗНАД УЛАЗНИХ ВРАТА ПИШЕ ДА ЋЕ ДУХОВИ ВИТЕ СИНКЛЕР УНИШТИТИ ОНОГ КО УЂЕ ОВДЕ И УЧИНИ ЗЛО!

ПРОСТО ДА НЕ ВЕРУЈЕШ? У ОКЛОПУ НЕМА ЖИВЕ ДУШЕ!

ПА, КАКО СЕ КРЕТАО?

МОЖДА ЈЕ ОНА ЛЕГЕНДА ВЕЗАНА ЗА ОНУ ВИЛУ ТАЧНА?

О ЧЕМУ ОН ТО ГОВОРИ?

КАД БОЉЕ РАЗМИСЛИМ, ОВУ КУЋУ НЕ ТРЕБА РУШИТИ? ПРЕДЛОЖИЋУ ДА ПУТ ГРАДЕ НА ДРУГОМ МЕСТУ?

ДО ВИЂЕЊА?

ЉУДИ ИЗ ОПШТИНЕ ПОБЕГОШЕ ГЛАВОМ БЕЗ ОБЗИРА...

КАД ПРЕ НЕСТАДОШЕ?

ТАКО? СПАСЛИ СМО ВАШУ КУЋУ!

КАСНИЈЕ, КАДА СУ ПИТ И ЛИЛИПУТАНЦИ ОСТАЛИ САМИ...

ПИТЕ, СРЦЕ СИ! НИСАМ ЗНАЛА ДА СИ ХИПНОТИЗЕР! ОВО ТИ ЈЕ МАЛА НАГРАДА ЗА СВЕ?

ХВАЛА, ТЕТКА САРА!

ОПШТИНАРИ СУ ЗАИСТА ПОВЕРОВАЛИ ДА СУ ДУХОВИ У ПИТАЊУ! БИЛИ СТЕ СЈАЈНИ!

НИЈЕ ТО НИШТА!

НИЈЕ ТО НИШТА! ДИВНО СМО СЕ ЗАБАВЉАЛИ!

КРАЈ ЕПИЗОДЕ

Шаца Убавић: ЦИЛИНДАР

ВОДИМ ВАС У ОПЕРУ, МОЈЕ ДАМЕ?

ДИВНО! ТАМО ЋЕ БИТИ ОТМЕНОГ СВЕТА?

ИМАШ ЛЕП ЦИЛИНДАР, ШАЦО?

ТИ ЗНАШ ДА САМ ЧОВЕК ОД УКУСА!

ПОРЕД СВЕГА И ПРАКТИЧАН?

ВИДИТЕ! САД ЈЕ ОВО ШЕШИР ЗА СВАКИ ДАН!

МАЛО ГА САМО ЛУПИМ ОДОЗДО И...

ТУП!

НЕШТО ТИ СЕ ИСКРИВИО?

ХМ?

?

ТУП!

ТУП!

ОТВОРИ СЕ, ДО ЂАВОЛА!

БАМ!

ПОГЛЕДАЈ ГАШТО ЈЕ СМЕШАН!

НЕ ЗЕЗ-БУЂУЈ СЕ, МАМА!

ЧИМ СТИГНЕМО У ОПЕРУ, СКИНУЋЕ ГА И НИКО ГА НЕЋЕ ВИДЕТИ?

О, НОГА ВИДИМ!

ДОБРО ВЕЧЕ!

ГЛБ! А, ЈА С ОВИМ НА ГЛАВИ?

ДА ВАС УПОЗНАМ СА СВОЈИМ ВЕРЕНИКОМ?

СКИНИ ТО ЧУДО С ГЛАВЕ!

ФРРР!

ПЛОП!

?

!

ШТА? ЈАВНО СТЕ ИСМЕЈАЛИ МОЈУ ЖЕНУ?

И ДА ЗНАТЕ? ДА МИ ВИШЕ НИСТЕ УШЛЕ У КУЋУ?

ТУЧА ИСПРЕД ОПЕРЕ

ИЗВЕСНИ ШАЦА УБАВИЋ НАРУГАО СЕ СУПРУЗИ НАШЕГ АМБАСАДОРА

ГОГАЈ

By Bud Sagendorf

ДОЋИ ЋЕ ОЛИВА!

ЗАР ОНА НЕ МОЖЕ НИЈЕДАН ДАН ДА ОСТАНЕ КОД СВОЈЕ КУЋЕ!

ВИДИМ ДА ЈЕ МАТОРИ ТУ!

НИЈЕ РЕД ДА ТАКО ГОВОРИШ О МОМ ОЦУ!

БАХ!

ДАНАС МУ ЈЕ РОЂЕНДАН! ПОКУШАЈ ДА БУДЕШ ЉУБАЗНА ПРЕМА ЊЕМУ!

?

МРШУЉА!

БИЋУ ЉУБАЗНА ПРЕМА ЊЕМУ! УМЕСИЋУ МУ ТОРТУ!

СИЛНА СИ ТИ ЏУРА!

ГОТОВО!

♪СРЕЋАН РОЂЕНДАН!♪

АУУ!

© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved.

ГРРР! УБИЋУ ЈЕ!

ПУСТИ МЕ ДА ЈЕ ЗАДАВИМ!

СРЕЋАН РОЂЕНДАН МАТОРОМ ЈАРКУ

Bud Sagendorf

9-17

Некада безазлен и безбрижан, Оливер Кертис Пери започео је приватни рат против оних који су оградама од бодљикаве жице и железничким пругама означавали сумрак каубојског царства.

КАУБОЈ НА ЛОКО

До своје двадесет и друге године Оливер Кертис Пери је био каубој у Вајомингу. Био је заљубљен у беспрегледна пространства, топот коња, мукање говеда и баладе уз логорске ватре. Поносио се што је био потомак Оливера Хазрада Перија, хероја из битке против Француза код језера Ири 1812. године.

Кад је крајем осамдесетих година прошлог века бодљикава жица почела да опкољава земљу фармера и да цепа прерију у ограђене парцеле, почео је да се руши и свет каубоја Перија. Покушао је с друговима у невољи да се бори против тих жичаних ограда и људи који су их постављали. Рушио је жице и пуцао на људе који су их разапињали, бежао је пред потерама шерифа са севера и истока и потерама фармера Јенкија и, на крају, морао је да призна да је побеђен.

Одлучио је да се освети због пораза. Одјахао је до границе омрзнуте државе Њујорк. Ту је продао коња кога је волео као брата и седло. Од пушке и „колта" са шест метака није се растао.

Двадесет деветог септембра 1891. године непознати разбојник је код Албанија на врло дрзак начин опљачкао „Њујоршки централни воз". Помоћу мале пиле просекао је рупу на поштан ском вагону, увукао се у њега и сакрио се иза гомиле пакета. Кад се воз приближио Албанију извукао се из пакета и спроводнику прислонио уста „колта" на потиљак.

— Дај новац и злато, момче! — рекао му је [illegible] грубо. — **Не терај ме да повучем ороз!**

Спроводник се без оклевања покорио.

— Окрени се зиду, дигни руке и не мрдај! — заповедио је разбојник кад је доларе и злато стрпао у врећицу.

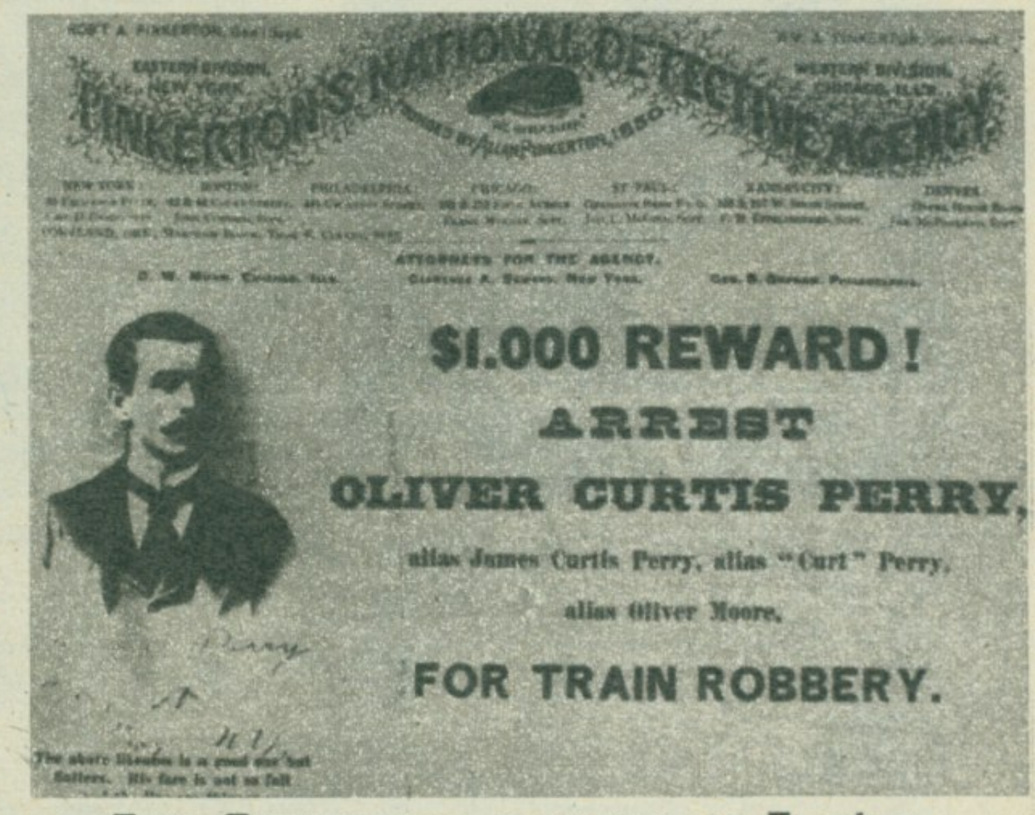
Затим се као мачка узверао на кров вагона, спустио између два вагона и откачио задњи део композиције. Локомотива је с поштанским вагоном одјурила даље, а кад је задњи део композиције успорио бандит је искочио у високу траву крај пруге и нестао с пленом.

Тако је Оливер Кертис Пери од безазленог, безбрижног каубоја постао пљачкаш и започео приватни рат против оних који су Дивљи запад изукрштали бодљикавом жицом и испресецали га железничким шинама.

ПОМОЋУ КУКЕ И УЖЕТА

Четири месеца касније, фебруара 1892, Пери је пред Сиракузом, у држави Њујорк, опљачкао „Американ Експрес". Власници железничких компанија ангажовали су детективску агенцију Алана Пинкертона. Најбољи детективи су узалуд трагали за бившим каубојем. Он се селио из града у град и под лажним именима — Оливер Мур и Џемс Кертис — трошио опљачкани новац у скупим хотелима, коцкарницама и ноћним клубовима. У друштву лепотица из полусвета, обузет алкохолом, све је чешће бунцао о непрегледним прерijама, стампедима полудивљих говеда, ветровима са Стеновитих планина и при том, неретко, плакао.

Двадесетог септембра 1892. над Њујорк су се надвили тмурни градоносни облаци, најављујући олују. У часу кад је из станице полазила композиције „Њујорк Експрес Компаније" једна сенка у кишној кабаници се закачила за последњи вагон и попела на кров.

Прва Пинкертонова потерница за Перијем

Док је воз јурио кроз кишу, човек на крову је као мачка скакао с вагона на вагон све док није стигао до поштанског. У том часу, пред станицом Лајонс, из облака је зазвиждао крупни град. Човек на крову је одбацио кабаницу. Одмотао је с појаса конопац с куком, а „винчестерку" шестометку забацио сасвим на леђа. Затим је куку закачио за кров вагона.

Вештином циркуског артисте разбојник се, док је град шибао све јаче, спустио до прозора, одбацио ногама од зида вагона, па онда свом силином тресnuо у окно, разбио га и улетео у вагон. Час касније бацио се на изненађеног спроводника и оборио га на под. Спроводник је у паду успео да повуче сигнални конопац, а онда се онесвестио од ударца дршком „колта".

Привучен сигналом, кондуктер Емил Лиз дошао је до поштанских кола и провирио кроз стаклено прозорче. Угледао је спроводника на поду и пљачкаша како покушава да отвори касу с новцем и драгоценостима.

Кад је воз код споредне станице Џордан успорио, кондуктер Лиз је искочио из вагона и потрчао да алармира шерифа и полицију.

Пљачкаш — био је то Оливер Кертис Пери — ни-

НАРОДИ И ОБИЧАЈИ

ПОСАО КАСАПИНА У ИЗРАЕЛУ РАЗЛИКУЈЕ СЕ ОД ИСТОГ ЗАНАТА У ДРУГИМ ЗЕМЉАМА. ПИПАВИЈИ ЈЕ И МНОГО ОПАСНИЈИ. ЈЕДАН ПОГРЕШАН ПОКРЕТ ДОВОЉАН ЈЕ ДА СЕ ПРЕКРШИ ЗАКОН СТАР ПЕТ ХИЉАДА ГОДИНА.

САМО ЈЕДНИМ ЗАМАХОМ

И речи имају своју моду. У неким западним земљама тренутак диктира реч која не припада њиховом говорном подручју. Реч је „увезена" из хебрејског језика.

Када се њом описује човек, онда му она даје својство „поузданог". Када стане уз предмет, рецимо неки антиквитет, он да се њом казује да се заиста ради о оригиналу. Примењена на неку пословну трансакцију, значи, опет, да се све одвијало у оквирима закона.

Реч о којој је реч је — kosher и стара је пет хиљада година. Они код којих је сада у моди дају јој своје значење. Они од којих је позајмљена употребљавају је већ 50 векова у неизмењеном и за њих врло важном значењу.

ТЕШКО ПАПКАРИМА

Старозаветни вођ јеврејског народа, Мојсије, записао је на две таблице своје законе, основу јеврејске религије. Његово су дело и kashrus, строге одредбе о исхрани којих се ортодоксни Јевреји и данас строго придржавају.

Религијом утврђени прописи, показало се, имали су и сасвим практичну предност. Тако је са табуом који забрањује свињско месо. Познато је да оно, нарочито у земљама са топлом климом, лако постаје преносилац опасне трихинозе.

Још четрдесет и једна животиња потпала је под забрану Мојсијеве дијете. Њих описују речју trayf која их искључује са трпезе сваког загриженог Јевреја. На листу јела која се не једу, доспели су, између осталих, коњ, камила, зец.

Kosher, дакле за јело, су све оне животиње које преживају а сем ове имају и ту особину да су им копита расцепљена. Овца, крава, коза и јелен могу се јести. Под условом да су убијени онако како то, опет врло одређени и врло строги прастари закони налажу.

Јеврејском касапину рука не сме да задрхти. Један погрешан покрет и месо постаје „нечисто", а закон стар пет хиљада година се крши. Одредбе му, уосталом, и допуштају само један замах ножа. Уколико се сечиво, макар и на трен, заглави — животиња у његовим рукама никада неће доспети на трпезу.

Крв је још један табу који занат јеврејског касапина претвара у вештину равну уметности. Месо, наиме, пре него што постане погодно за јело, мора се ослободити крви.

МИМОИШЛО ИХ

Ту забранама није крај. Ни све што сме да се једе, не може да се једе увек.

ОМОТИВИ

како није успео да отвори чврсту касу. Није му преостало ништа друго него да се изгуче из поштанског вагона, искочи на станици Лајонс и помеша се с мноштвом путника на перону.

МОЧВАРА С КЕДРОВИМА

Емил Лиз је подигао узбуну у Џордану. Шериф Џери Колинс одмах је скупио педесет наоружаних људи и, пошто је о пљачки телеграфски обавестио све станице дуж пруге, у специјалној локомотиви кренуо према Лајонсу.

Чим је локомотива с потером стигла у Лајонс, Емил Лиз је међу људима на станици приметио Оливера Кертиса Перија, уперио у њега руку и повикао:

— То је он! Онај црни момак с пушком!

Пери је чуо његов узвик. Пробио се кроз гомилу, ускочио у теретну локомотиву која се пушила и отворио вентиле.

— За њим! — дрекнуо је шериф који још није сишао са своје локомотиве. — **Дај пару, машиновођо! Ложачу, трпај угаљ!**

Настала је најчуднија трка у историји железница. Бивши каубој управљао је локомотивом исто тако вешто као коњем. Две локомотиве, бљујући црне перјанице дима, јуриле су једна уз другу на два паралелна колосека. Људи из потере, начичкани дуж једне локомотиве, обасипали су Перијеву кишом танади, а Пери је одговарао ватром из „винчестерке".

У једном тренутку Пери је нагло зауставио локомотиву, па је под пуном паром потерао назад. Потера је учинила то исто. Још једном је Пери поновио маневар, али није могао да се отресе прогонитеља.

Најзад, две миље пред Њујорком, на кривини званој „Плави пут", Пери је искочио из локомотиве и замакао у шуму. Гониоци су зауставили своју локомотиву и појурили за њим.

Пери је задихано дотрчао до неке фарме. Пред белом кућом стајала је лака кочија с упрегнутим коњем. Скочио је на њу и фијукнуо бичем.

Шериф Џери Колинс је на фарми нашао другу кочију.

— Тројица за мном! — викнуо је. — **Ви остали нађите коње, па за нама!**

Пуних 25 миља гонио је Колинс дрског пљачкаша. Пери је три пута на три успутне фарме отео одморне коње и заменио их за уморне. То је исто учинио Колинс коме су се уз пут придруживали фармери на коњима.

Кад му је четврти коњ пао од умора, а у близини више није било никакве фарме, Пери је напустио кочије и појурио у оближњу мочвару обраслу старим кедровима. Колинс и његови људи пратили су га у стопу газећи кроз воду до појаса и траву и трску која им је досезала до рамена.

Најзад, шериф Колинс је угледао како иза неког оборења дебла извирује шарена марама на цеви пушке.

— Хоћеш ли да се бориш, или да изиђеш, Пери? — викнуо је шериф.

Неколико тренутака владала је тишина. Затим у луку према шерифу полете „винчестерка", а за њом се иза дебла појави Пери.

— Победио си! — рече разбојник. — **Немам више метака!**

Суд је Оливера Кертиса Перија осудио на 49 година робије и послао га у Оберн, тамницу у Њујорку.

ЕКСЕРИ ЗА ОЧИ

Бивши каубој је теже подносио живот међу решеткама од пренасељених градова североистока. Бунцао је, плакао, беснео, гризао решетке, ваљао се у грчевима, па су га пребацили у тамницу Денмор која је имала одељење за нервно оболеле затвореника.

Ноћу 25. априла 1895. Пери је побегао. Једна жена, чије име никада није хтео да открије, потурила му је у Библији сакривену тестерицу. Пери је ноћу пререзао решетке на прозору и утекао.

Неколико дана касније ухватили су га, док се гладан, прозебао, болестан, у грозници, грејао крај ватре под палисадом на Хадсону. Полицајац који га је ухватио као скитача, није уопште знао кога је ухватио. Оливера Кертиса Перија по ново су затворили у Денмору.

Из дана у дан је све више губио нерве. После двадесет петогодишњег тамновања у самици изумео је чудну справу. На парче дебеле даске закуцао је два велика ексера у размаку очију. Затим је даску са шиљцима надоле обесио изнад јастука на кревету. Легао је, запалио цигарету, а затим је запалио канап којим је даска била окачена, па је затворио очи.

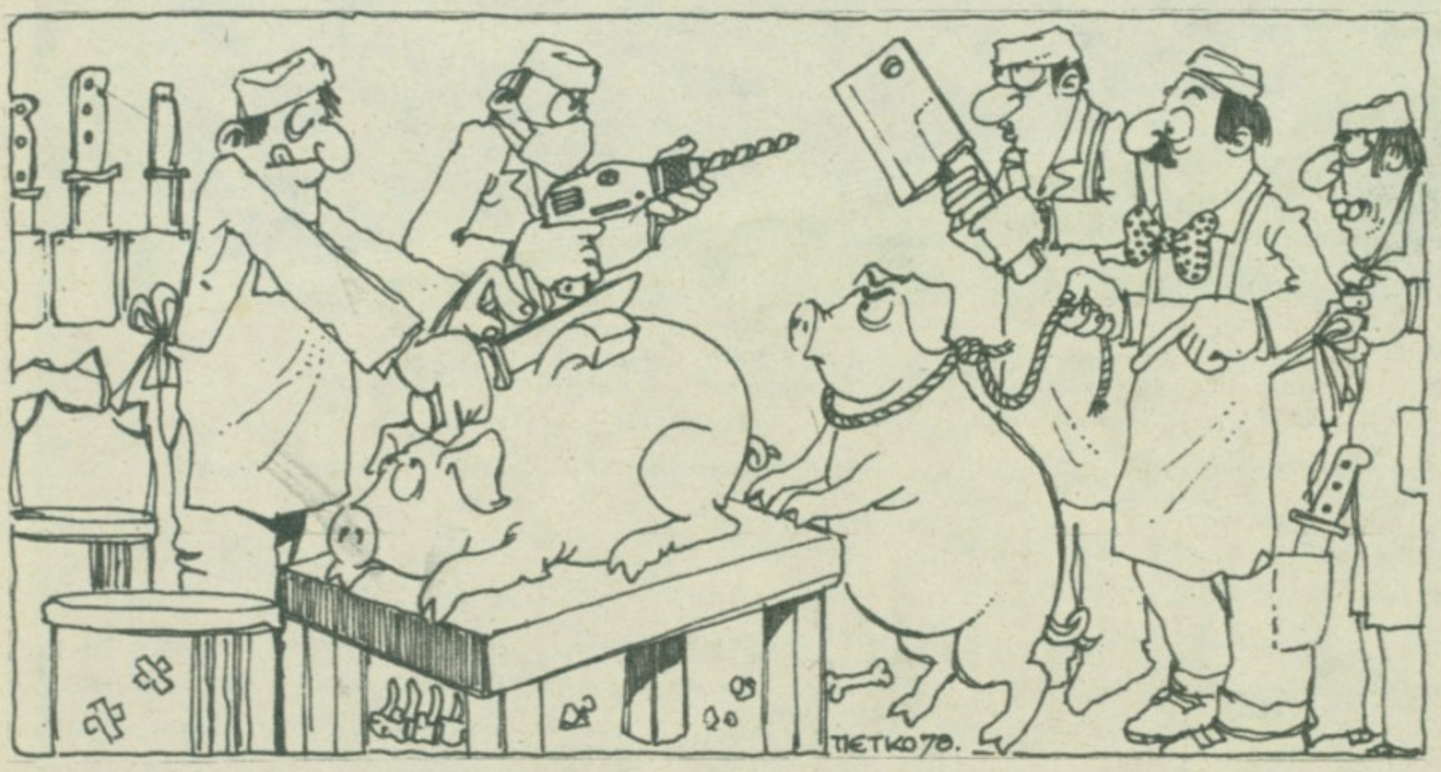
Канап је прегорео, даска је пала и ексери су му пробили очне јабучице. Остао је слеп.

Покушао је да се убије гладујући. Хранили су га силом.

Умро је у самици 10. септембра 1930, у 64. години живота.

А. Р.

Никада се, на пример, на сто не износе заједно месо и млеко. Они који су правилима потпуно одани, сачекаће пуних шест сати како би оделили оброк са месом, од оног који чине млечни производи.

А што се посуда у којима се справља или износи јело тиче, њима није довољно ни оних шест часова. Производи од меса имају своје, а млечни, опет, своје судове.

Прописи су неке намирнице мимоишли и тако их учинили parave или неутралним. Све врсте воћа и поврћа, у њиховом природном стању, могу се јести у току истог оброка, било да се ради о оном који искључује само месо или о ономе који је састављен од млечних производа.

Parave је тако маргарин без млечних састојака, сладолед од сојиног уља и млеко справљено на посебан начин.

М. И.

КОЛИКО ЈЕ ОСТРВА У ЉЕЊИНГРАДУ?

На то питање често се одговара — око сто. Тај број наведен је и у енциклопедији штампаној у прошлом веку. Али делта реке Неве мења се под утицајем природних фактора а и као резултат човекове делатности. Много је острва нестало, а нека су спојена мостовима, претворена у полуострва. Зато се сматра да данас у делти Неве постоји само 50 острва.

У ЗАЈЕДНИЦИ СА ИЗДАВАЧКИМ ЗАВОДОМ »ЈУГОСЛАВИЈА«, ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК ЈЕ ПРИПРЕМИО ЗА ВАС

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА НОВУ ГОДИНУ!

То је прва цепна књига за децу, ликовно богато опремљена а намењена најмлађим читаоцима. Двадесет четири књижице одштампане на финој хартији, све у боји, чине целину под називом

БИБЛИОТЕКА „МАЛИШАН"

- ПУСТОЛОВИНЕ МЕДЕ ПЕДИНГТОНА УСКОРО И НА ТЕЛЕВИЗИЈИ!
- БИБЛИОТЕКА »МАЛИШАН« ОБРАДОВАЋЕ СВАКО ДЕТЕ

ВЕЛИКИ ПОПУСТ

Књижарска цена комплета износи 432 динара, а по реко „Политикиног забавника" само 324 динара. Попуните наруџбеницу, залепите је на дописницу и пошаљите на адресу: „Политикин забавник", Македонска 29, 11000 Београд, поштански фах 124. Књиге ћете платити поштару кад вам их донесе!

ЋИРИЛИЧНО ИЗДАЊЕ

КАПЕТАН ГУГУЛЕНЦЕ И ЊЕГОВА ДРУЖИНА:

1. Капетан Гугуленце налази рубин
2. Капетан Гугуленце и ковчег с благом
3. Капетан Гугуленце опрема нови брод
4. Капетан Гугуленце и слон

НЕОБИЧНИ ДОЖИВЉАЈИ КРАЉА ПРАСКАЛА И ЊЕГОВОГ ПАЖА СТАНКА ЧАРАПАНКА:

1. Станко Чарапанко и циповски цин
2. Станко Чарапанко и флодолопос
3. Станко Чарапанко и Викишки Змај
4. Станко Чарапанко и вештица Друсила

НАЈЛЕПШЕ БАЈКЕ:

1. Црвенкапа — Три прасета
2. Девојчица и три медведа — Храбри кројач
3. Пепељуга — Ћипало Рипало
4. Аладинова чаробна лампа — Златокоса

ПУСТОЛОВИНЕ МЕДЕ ПЕДИНГТОНА:

1. Меда звани Педингтон на железничкој станици
2. Меда звани Педингтон у купатилу
3. Меда звани Педингтон уређује собу
4. Меда звани Педингтон у кухињи
5. Меда звани Педингтон у куповини
6. Меда звани Педингтон на такмичењу
7. Меда звани Педингтон као мајстор
8. Меда звани Педингтон слави рођендан

ПРИЧЕ О ЖИВОТИЊАМА:

1. Поштар Пера Звиждукало
2. Мајстор Лале и велосипед
3. Дружина Меде Медића
4. Породица Козлић

„Политикин Забавник"
Македонска 29 11000 Београд

НАРУЏБЕНИЦА

Неопозиво наручујем ПОУЗЕЋЕМ (плаћање поштару приликом преузимања књига)

Библиотека „МАЛИШАН", ћирилицом, уз попуст од 25% по цени од 324 динара.

(Име и презиме)

(Место, улица и број)

(Својеручан потпис купца)

ИСТИНИТЕ ГАНГСТЕРСКЕ ПРИЧЕ

ПОСЛЕДЊА КЕЛИЈЕВА ОТМИЦА

ПОЗНАТИ ГЛУМАЦ ЧАРЛС БРОНСОН ПОЗАЈМИО ЈЕ СВОЈ ЛИК ФИЛМСКОМ КЕЛИЈУ

ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ ТРАГАЛА ЈЕ АМЕРИЧКА ПОЛИЦИЈА ЗА КЕЛИЈЕМ, ЈЕДНИМ ОД НАЈВЕЋИХ ГАНГСТЕРА. КАД ГА ЈЕ КОНАЧНО ОТКРИЛА, ОБЕЛОДАЊЕНА ЈЕ НЕОЧЕКИВАНА ИСТИНА.

Два маскирана мушкарца наоружана машинкама најједном су се створила на веранди виле петролејског магната Чарлса Ершела на периферији Оклахома Ситија. Била је топла ноћ 22. јула 1933. године. Ершел је са супругом и брачним паром Царет играо редовну партију брица. Један од гангстера брзо изусти:

— **Ко је Ершел?**

Како одговора није било, разбојник одлучи:

— **У реду, онда ћемо повести обојицу!**

Одвукли су Ершела и Царета преко врта и угурали их на задње седиште једног „шевролета".

СУДБОНОСНИ ОГЛАС

Годину дана пре овог догађаја, после отмице Линдбергове бебе која је узбудила Америку и свет, тим више што се завршила трагично јер је дете убијено, у кабинету председника Хувера постављена је једна нарочита телефонска линија. Наиме, на број N. A. — 71 — 17 грађани су могли одмах, самом председнику, да пријаве сваки случај отмице. Штавише, упућен је апел да се тако и поступи.

Госпођа Ершел тако је и учинила. По њеној пријави Хувер је сместа позвао специјалног агента ФБИ-а (Америчка федерална полиција) Харолда Натана и послао га на задатак у Оклахома Сити.

Исте ноћи Царет се вратио слободан, јер су гангстери намеравали да траже уцену само за пребогатог Ершела. Наравно ,Царету су запретили да полицији ништа не зуцне. Међутим, како је Ершелова супруга већ обавестила Хувера, Царет је подвргнут унакрсном испитивању. Ипак, није могао да пружи никакве значајне податке, пошто су га гангстери избацили из аутомобила после неколико километара. Одлучено је зато да госпођа Ершел плати уцену, тако да отмичари не посумњају да полиција трага за њима. Само, требало је прво да се они јаве са својим захтевом и тако је почело чекање...

Отмичари су се огласили тек после четири дана, писмом које су упутили једном Ершеловом пријатељу, Киркпатрику. Требало је да Киркпатрик у месним новинама „Дејли оклахомену" објави текст који су му послали и то у рубрици „Мали огласи". Тек после тога гангстери ће се поново јавити са новим упутствима. Оглас је, наиме, требало да значи пристанак Ершелове супруге да плати уцену.

Оглас се појавио 28. јула, а два дана после тога, на назначену шифру, Киркпатрику је стигло упутство да одседне у једном оклахомском хотелу и понесе са собом две кожне торбе светле боје са 200 хиљада долара у новчаницама од по 20. Истога дана поподне. Киркпатрику је у хотелској соби зазвонио телефон. Мушки глас заказао му је састанак и даље се све одвијало како су гангстери замислили и тражили. Извршена је примопредаја и Ершел се нашао на слободи.

Сада је почињао главни посао за полицију.

Испоставило се да је Ершел био изванредан посматрач. Гангстери су му, додуше, преко очију залепили газу, а у уши ставили вату. Међутим, он је штошта успео да чује. Тако је схватио да су га одвели на неку фарму, пошто је чуо мукање крава, лајање и кокодакање. Затворили су га у собу без тепиха и завеса — то је установио пипањем, а како су му другог јутра уклонили вату из ушију, сматрајући, ваљда, да она више није потребна, Ершел је успео да ухвати и разговор својих чувара.

НЕВРЕМЕ КАО ДОКАЗ

Била су двојица: неки старац и младић. Старац се чак хвалио младићу да је некада „радио" заједно са браћом Бароу, али их је напустио јер су, како је сматрао, били неспособни пошто су умели да пљачкају само пумпне станице...

Даље је Ершел запазио да се у близини зграде у којој је био заточен налазио бунар са чекрком који је шкрипао кад год би се из њега захватала вода. И најзад, податак који је за истрагу био пресудан: фарму су дневно надлетала два авиона: један у 9 и 45 ујутру и други око 17 и 45 по подне. Међутим, у недељу 30. јула била је олуја са јаком кишом и авион се није чуо.

Када су агенти ФБИ проучили ред летења свих авиона у кругу од 1000 километара око Оклахома Ситија, показало се да постоји само једно место које авиони надлећу два пута дневно у време које је Ершел навео. Била је то околина Перадајс Ситија у Тексасу. У недељу 30. јула, међутим, због невремена у том крају авион није летео уобичајеном путањом, већ

је заобишао Перадајс Сити! Све се поклапало са Ершеловим исказом!

КАКВО ИЗНЕНАЂЕЊЕ

Детективи су одмах кренули у „прочешљавање" Перадајс Ситија и убрзо сазнали да се баш ту налази фарма брачног пара Шенон Били су то мајка и очух Кетрин Кели — супруге једног од највећих гангстера тог времена, позна тог под надимком „Машинка"! Полиција је за њим јурила готово две деценије, али је Кели увек успевао да завара траг...

Када су људи из ФБИ упали на фарму Шенонсвих, било је јасно да је то место које им је описао Ершел. Били су ту и бунар и старац — власник фарме. Шенонови су ухапшени. Ухапшен је и неки Харви Дејли који је спавао на тавану зграде на фарми, бегунац из затвора и саучесник у отмици. Требало је још само пронаћи — Келијеве!

У међувремену, они су отпутовали у Чикаго. Кетрин се тамо одевала у крзна и возикала у луксузним колима, уживајући у улози светске даме, све док у новинама није прочитала вест о хапшењу Шенонових. Тада је просто подивљала од беса. Сместа је заменила скупоцене хаљине одећом из робне куће, а Келију „Машинки" — наредила да полицији упути писмо којим себе нуди у замену за родитеље. Морао је и да пошаље отисак свог кажипрста како би полиција била сигурна да је он у питању!

Међутим, на Кетринин ужас власти нису прихватиле њену трговину. А то је значило да треба што пре нестати.

Било је то последње бежање озлоглашеног Келија „Машинке". Полицији је требало укупно месец и по дана да открије његову адресу у Мемфису, у држави Тенеси. Рано ујутру 26. септембра Келијеве је пробудило лупање на вратима виле у којој су становали:

— **Отворите и предајте се, полиција је. Опкољени сте, не покушавајте ништа!**

Сутрадан су продавци новина широм Америке извикивали сензационалну вест:

„Ухапшен Кели Играчка!"

Испоставило се, наиме, да је све своје пљачке и отмице страшни гангстер изводио наоружан — машинком за децу! И када је најзад пао у шаке полиције, био је преплашен и кротак баш као дете ухваћено у неком несташлуку. А Кетрин Кели није скривала свој презир према њему. Гангстер је, у ствари, била — она.

М. К.

Пишите нам и поштар ће вам их донети

САСТАВЉАНКА МЕХАНОТЕХНИКА

Играчке које расту заједно са нама.

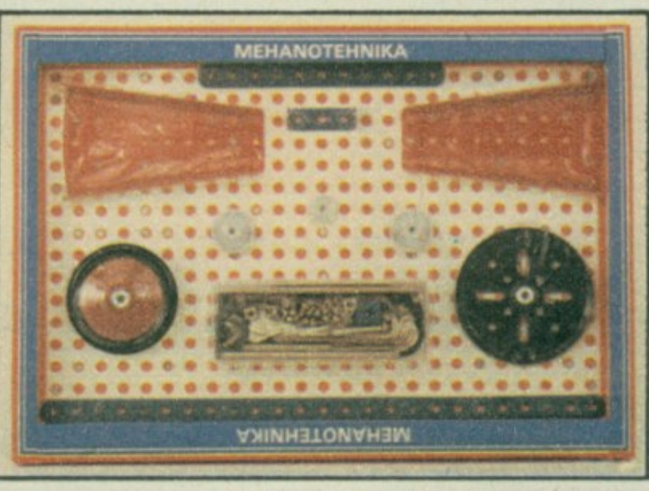
Са гарнитуром МЕХАНОТЕХНИКА 1 стичете основна конструкторска знања са тог подручја.

Када савладате основна знања конструкторства и желите још више потребни су вам додатни комплети са којима можете да израдите према каталогу или по сопственој замисли. Допунски комплети се налазе у гарнитурама МЕХАНОТЕХНИКА 2, 3. и 4.

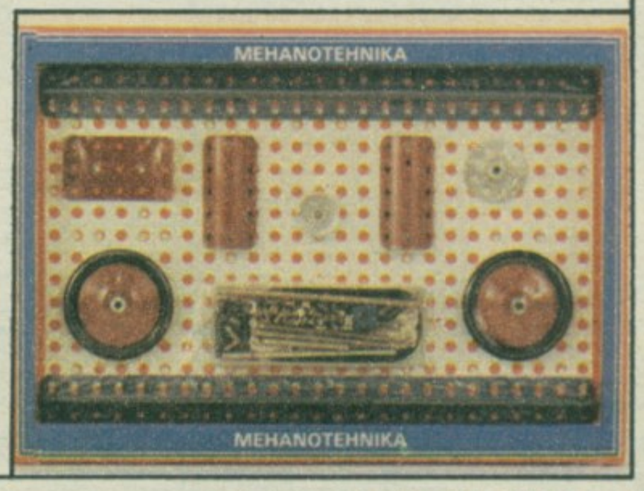
АРТ. Ц-013/1 МЕХАНО 1 Цена дин. 199,00

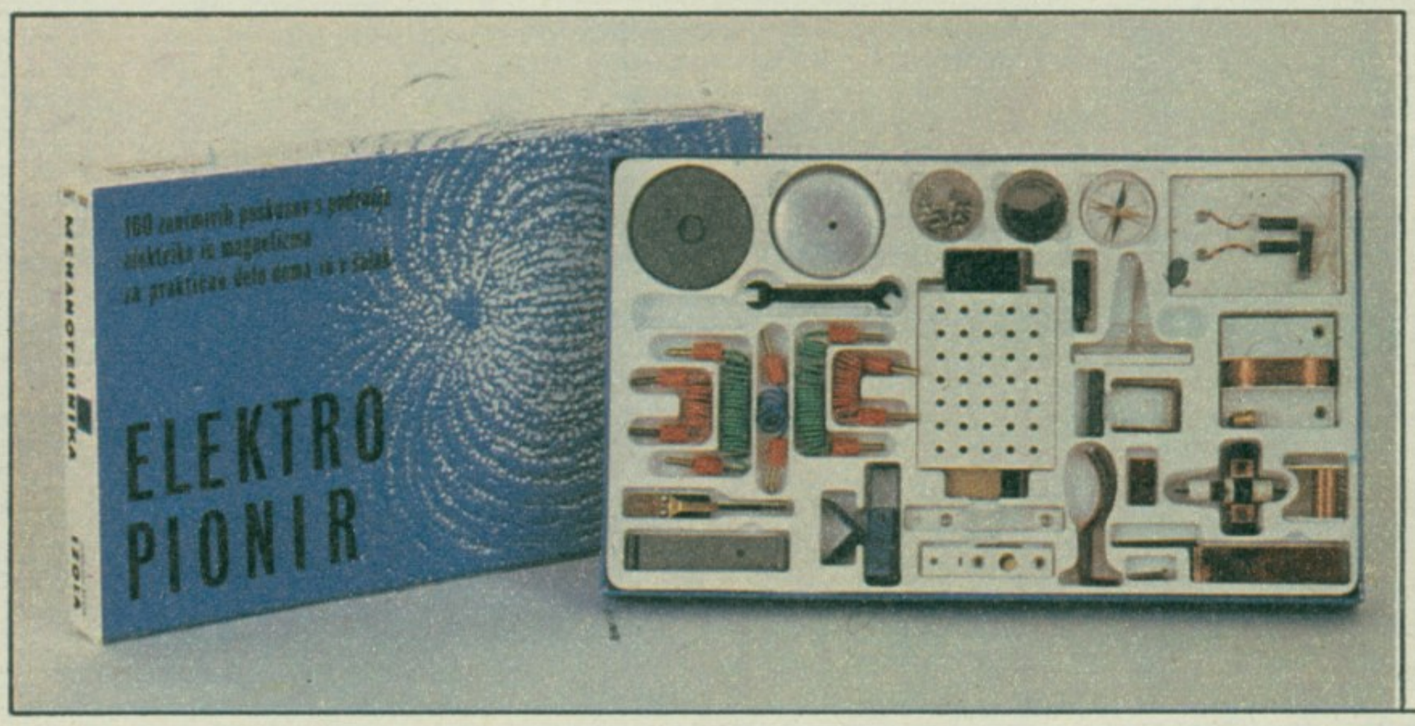
АРТ. Ц-013/2 МЕХАНО 2 Цена дин. 99,00

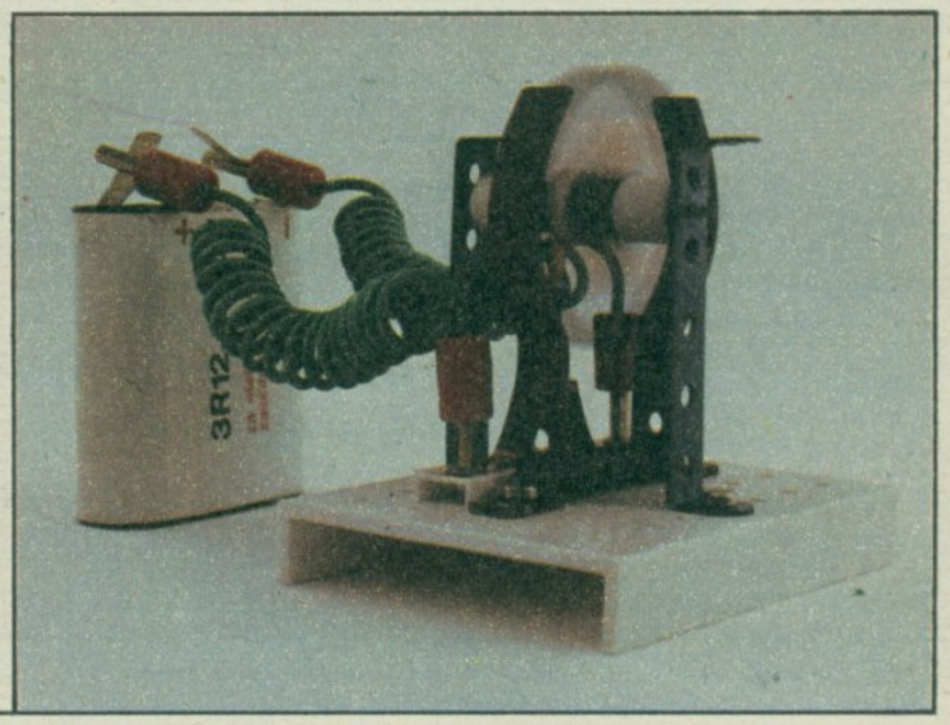

АРТ. Ц-013/3 МЕХАНО 3

АРТ. Ц-013/4 МЕХАНО 4

АРТ. Е-182 ЕЛЕКТРОПИОНИР Цена дин. 180,00

АРТ. Е-182 ЕЛЕКТРОПИОНИР Цена дин. 180,00

играчке

механотехника изола

Адреса:
МЕХАНОТЕХНИКА — Поље 9
66310 ИЗОЛА

НАРУЏБЕНИЦА

Неопозиво наручујем играчке МЕХАНОТЕХНИКА Изола

број играчке _____

Цена играчке _____ коју ћу да платим поштару приликом пријема пакета

_____
Име и презиме

_____
улица и кућни број

_____ _____
Број поште Место

_____
Потпис старaоца

ПИШИТЕ ЧИТКО И ШТАМПАНИМ СЛОВИМА

У куће богатих улазило се тек када би се ципеле изуле. А обућа која се носила по одајама средином 18. века често је имала и овакав изглед, заправо представљала је бебе које пузе са посебним додацима од тканине на рукама, тако да је имала и практичну примену — служила је и за глачање подова.

ЦИПЕЛЕ КОЈЕ ПУЗЕ

Један од најлепших и највећих празника у Јапану је Дан лутака који се одржава сваке године почетком пролећа. Тога дана, сва деца од 4 до 12 година позивају родитеље на „приватне« изложбе у својим собама где им приказују лутке најразличитијих величина, које су сами израдили. Поређане су по полицама и искићене поморанџиним цветовима. Док праве лутке, малишани се сналазе како знају и умеју, па су главе начињене од глине, изрезане од дрвета, а најчешће обликоване од изгњеченог хлеба и осушеног на сунцу, а затим обојеног. Тело праве од жице, облажу га перјем, ватом или сунђером, пресвлаче свилом, а затим облаче у кимона или хаљине најразличитијих кројева, боја, опточене везом и украсима.

Ова уметност у Јапану има дугу традицију. Ипак, најлепше су лутке које потичу из 17. и 18. века и данас се чувају у музејима, а направљене су од порцулана, одевене у тканине руком рађене и обојене реалистично. А да би што више подсећале на људске ликове, на њихове „лобање“ лепљена је права коса, одсецана са глава мајстора који су их правили, и са фризурама које су подражавале тадашњу моду.

Ова лутка представља девојчицу која тек учи да хода, а припадала је 1800. године малој принцези Катсураноми Сумико, из династије Нинко. Обучена је у специјални кимоно погодан за хладно време, док је у летњем периоду одевена у лаганију гардеробу.

Направљене од порцулана, бледог лица, нарумењених усана и црних зуба — као посебног знака отмености — ове две лутке, начињене средином 18. века, представљају жену императора Момозона и владара Сакурамачија. Одећа, фризура, минијатурно оружје и педантно израђено глазирано лице ... најбоље показују да су ове лутке израдиле руке правог мајстора који је на располагању имао обиље скупоцених тканина, накита и доста времена.

Ова лутка која представља Доброг човека Банзеисана, припадала је генерацијама јапанских принцеза, јер се веровало да она тера све дечје невоље, несреће и болести. Обично је постављена на полицу у принцезиној спаваћој соби, а испред ње су се налазили минијатурни мач, лепеза и ковчежић са миришљавим лековитим помадама, као и мајушна фигура човека који се моли.

ХИТ* СТРАНА

***** COD *****

Сарајевска група COD за веома кратко време стекла је велику популарност, нарочито код млађих слушалаца жељних лаке музике уз коју може да се игра. Музика овог састава, који са успехом води талентовани музичар Енес Бајрамовић, прављена је по рецепту који одговара младима. Музички израз је веома једноставан, текстови блиски младима јер говоре о школи, ђачким љубавима, одласцима у биоскоп, на игранке, у диско-клубове... Ако се овоме дода и симпатичан, модеран изглед петорице чланова овог састава, онда је јасно како су „Кодовци" успели да за релативно кратко време придобију толику наклоност младих.

Свој успешан музички пут група је наставила издавањем другог ЛП-ија „Бијели багреми" чије су се припреме латили одмах по изласку прве велике плоче „Дођите на чај", у реализацији ове друге плоче, на којој се нашло десет композоција, члановима групе — вокалном солисти Селверу Брдарићу, басисти Енесу Бајрамовићу, гитаристи Мири Асотићу, органисти Дарку Аркусу и бубњару Изету Хајдаревићу — помогли су и Мато Дошен (клавијатуре), Арсен Ереш (саксофон алт), Изидор Каић (саксофон тенор), Јадранка Стојаковић и Јасна Госпић (вокали).

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

БИЈЕЛИ БАГРЕМИ

Музика: А. Шипка
Текст: Ђурасовић
Изводи: COD

Кад бих мог'о из прошлог
Оживјети нешто по жељи
Једино што бих хтио
То су багреми бијели.

Ово је само жеља
Прошлост је башта бајна
Сви причу хтјели би чути
Ал' то је моја тајна.

Ти си била моја ријека
Ти си била моје тијело
Ти си била багрем снени
С ког падаше лишће свело
Као вео око нас.

СИЈУКСИ ЕНД БЕНШИЗ
(SIOUXIE AND THE BANSHEES)

СИЈУКСИ ЕНД БЕНШИЗ су група о којој се у Енглеској у последње време све чешће говори. Њихов хит „Врт у Хонгконгу" (»Hong Kong Garden«) дуго се налазио на листама популарности у читавој Европи, па и код нас.

СИЈУКСИ ЕНД БЕНШИЗ припадају такозваном „новом таласу". Они су једна од многих група које су своју каријеру почеле као панк-састав. Убрзо, међутим, интересовање за панк је опало, као што су многи и предвиђали. Већина група која је свој стил заснивала на бизарном изгледу и скандалозном понашању на сцени, занемарујући при том саму музику, распала се чим је нестало првобитног одушевљења. Остале су само оне које су могле да понуде нешто оригинално и квалитетно. Један од њих је и СИЈУКСИ ЕНД БЕНШИЗ.

Почеци ове групе датирају из 1974. године, када су се први пут, на концерту РОКСИ МЈУЗИК, срели Стивен Северин (Steven Severen), садашњи басиста групе, и певачица Сијукси Сијукс (Siouxie Sioux). Одмах су увидели да су им музички укуси слични. Волели су РОКСИ МЈУЗИК, Дејвида Боувија, Лу Рида и ЊУЈОРК ДОЛС. Већину времена су проводили по клубовима и представљали су саставни део лондонске генерације са почетка седамдесетих година. Велики преокрет дошао је 1976. године: Стивен и Сијукси су тада први пут гледали СЕКС ПИСТОЛСЕ. Толико су били одушевљени слободом и једноставношћу њиховог свирања да су и сами одлучили да оснују састав. Први концрет су одржали у чувеном лондонском „100 клубу али тада још нису имали сталне чланове. Нешто касније придружио им се бубњар Кени Морис (Kenny Morris) и гитариста Питер Фентон (Peter Fenton) и састав се полако стабилизује. Редовно наступају по клубовима и граде свој све препознатљивији стил. Очигледно је било да поседују велики потенцијал, али ипак нису успевали да постигну неки већи успех. Проблем је представљао гитариста који једноставно није могао пратити остале чланове. Када је крајем 1977. године Питера Фентона заменио Џон Мекеј (John McKay), то је значило право освежење. Џон је, као одличан гитариста, далеко богатије аранжирао све композиције састава, дајући им тако сасвим другу боју. Он је смислио и оријентални увод за песму „Врт у Хонгконгу", који је у знатној мери допринео да плоча постане хит. Џон и остали чланови труде се да што мање личе на рок-ен-рол групе, покушавајући да својим песмама дају комплексији третман. Њихов албум, који се недавно појавио, потврђује да су у овим настојањима у потпуности успели. Традиционални звук трија — — гитара, бас, бубањ — изванредно су искористили, тако да се не осећа потреба за додатним инструментима, мада ће им у перспективи инструменти са клавијатурама вероватно бити неопходни да би могли и даље да експериментишу и обогаћују свој звук.

КЕЈТ РИЧАРД

Keith Richards

Недавно суђење КЕЈТУ РИЧАРДУ, гитаристи РОЛИНГСТОУНСА, изазвало је велико интересовање. Наиме, једног од најчувенијих рокмузичара, канадска полиција је ухапсила због поседовања дроге. Кејт Ричард је, само симболично кажњен, годину дана условно. Кејтова супруга Анита, која је такође била ухапшена, кажњена је новчано.

Кејт није крио своје задовољство после суђења. Казна је могла бити знатно строжа, чак и доживотни затвор. После суђења Кејт је изјавио: „Схватио сам да су дроге постале мој највећи проблем и због тога сам се добровољно пријавио на лечење. За тих годину дана, колико траје условна казна, Кејт ће бити под сталном присмотром полиције. Свако поновно хапшење могло би по њега бити трагично, јер су казне у таквим случајевима драстичне.

Сада су завршена и нагађања о будућности РОЛИНГСТОУНСА и евентуалног Кејтовог наследника.

БЕРЗА ПЛОЧА

Мењам добро очуване албуме »Frampton Comes Alive« (Peter Frampton) и »In Rock« (DEEP PURPLE) за албум »Rolled Gold« (ROLLING STONES). Продајем и ЛП плочу „Црна дама" (СМАК), као и синглове састава: THA JAM, THE BEATLES, ELO и др.

Миодраг Стојановић
Џона Кенедија 24
11070 Нови Београд

За ЛП плоче следећих извођача: BEATLES, LED ZEPPELIN, PINK FLOYD, ROD STEWART и BOB DYLAN дајем добро очуване ЛП плоче: »Going for the one« (YES), »No More Heroes« (STRANGLERS),

МАБЕЛ

Четворица Данаца, чланови групе МАБЕЛ, имају у последње време пуне руке посла. Тренутно се налазе у Офенбаху, недалеко од Франкфурта, где завршавају снимање своје нове плоче. У паузи млади музичари се баве спортом. Сва четворица тренирају карате да би стекли кондицију која им је потребна чак и за посао којим се баве. Наиме, на њиховој последњој турнеји по Скандинавији имали су муке с публиком. Неки слушаоци којима се није допала њихова музика покушали су да их на силу отерају са бине, али Мајк, Енди, Крис и

Пит су остачили своје инструменте и сами избацили изгреднике из сале. Поред каратеа, повремено тренирају и остале источњачке борилачке вештине као што су: џудо, кунг-фу и кендо.

Од своје нове плоче чланови састава много очекују. Истовремено са албумом, излази им сингл на коме ће се налазити две композиције. Музика коју сада свирају бучнија је и бржа од досадашње и вероватно ће се још више допасти младима који су и до сада били најбројнији обожаваоци групе МАБЕЛ.

ВЕСТИ ИЗ БАВАНИШТА

У мом месту већ дуже времена ради група МЕРИ ЛИ која је имала и неколико запажених наступа. У новој постави свирају: Станче Цветковић (ритам-гитара и усна хармоника), Славко Ђорђевић (бас-гитара), Ђура Симичић (соло-гитара) и Ђура Живанов (удараљке). Сви чланови и певају. Углавном свирају тешки рок, а имају и неколико својих композиција.

Сава Трајић,
Лоле Рибара 126
Баваниште
(хонорар 100 дин.)

Читаоци јављају...

ВЕСТИ ИЗ КУЗМИНА

У Кузмину, крај Сремске Митровице, младе забавља ВИС КАЈМАН. Овај састав постоји већ неколико година, али од прошле године наступа у подмлађеном саставу. Чланови групе су: Јовица Вулетић (бубњар), вођа групе, Бранислав Плавшић (соло-гитара, вокал и композитор), Миомир Габошац (бас-гитара и вокал) и Милан Илић (соло-гитара и вокал).

Група свира хитове познатих рок-група, али на репертоару има и неколико својих композиција. „Кајмани" вежбају у Дому омладине, у Кузмину, где углавном и наступају.

Дејан Вукичевић,
Задружна За
Кузмин
(хонорар 100 дин.)

ВИРЏИН (VIRGIN)

Своју прву велику шансу група ВИРЏИН добила је на турнеји Шона Кесидија када је наступала као предгрупа. Њихов посао није био лак, јер свирати пред публиком која нестрпљиво очекује свог миљеника, није баш захвално. Међутим, ВИРЏИН је лако придобио симпатије слушалаца, што је натерало и неке пословне људе да им омогуће да сниме своју прву плочу. За свој првенац група је углавном одабрала сопствене композиције. И на овом пољу показали су велики потенцијал.

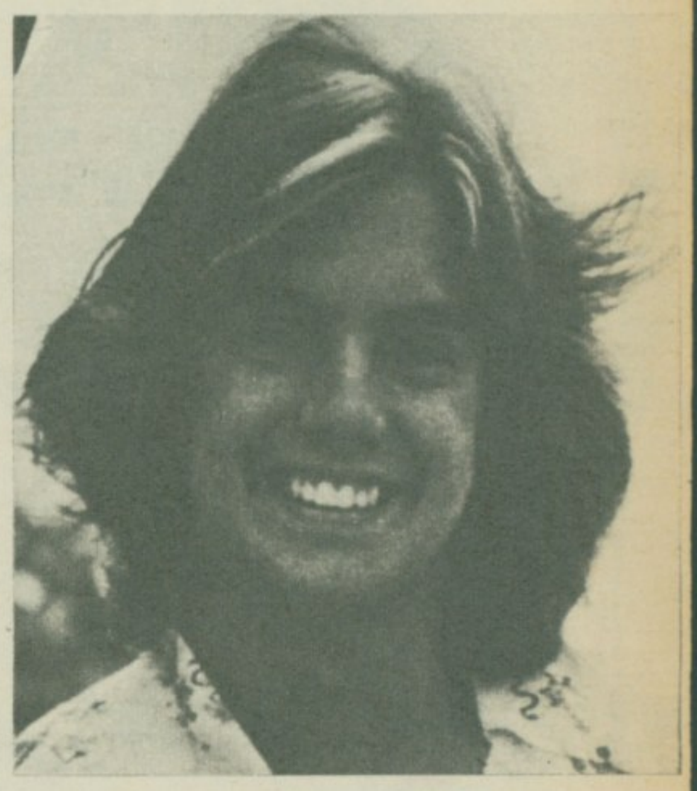
Бубњар групе је Чак Блингс (18 година), коме часове даје Карми Апичи, бубњар састава РОД СТЈУАРТ БЕНД. Гитару свира Тед Муди, деветнаестогодишњак, који је и оснивач групе. Другу гитару свира најмлађи члан, који има свега петнаест година. Басиста је Гери Ван Дајк, а певач Дирк Етини. Музиком се баве од најранијег детињства, тако да су у 19. години већ искусни музичари.

Ускоро ће се у продаји појавити њихова прва плоча која ће, ако је судити по реаговању публике на њиховим концертима, вероватно постићи успех. Група се спрема и на крају турнеју по Европи да би се представила и младима на овој страни океана.

ШОН КЕСИДИ (SHAUN CASSIDY)

ШОН КЕСИДИ био је веома запослен у последње време. Снимао је ТВ-серију „Издржљиви момци" (»Hardy Boys«), а у паузама снимања држао је концерте широм Сједињених Држава. Најзад се обрео и у свом родном граду Лос Анђелесу.

И поред искуства које је стекао за последњих годину дана, често се појављујући на концертима и на телевизији, Шон је имао трему кад је требало да се појави пред својим суграђанима. Међутим, сав страх је нестао оног тренутка када је изишао на бину. Публика га је дочекала цвећем и правим овацијама. Шон је сјајно отпевао 16 композиција и публика је задовољна напустила дворану. Иза бине, певач је задихано прокоментарисао: „Желео сам да овај наступ успе јер је ово мој град и сала је била пуна мојих пријатеља. Мајка, браћа и сестре такође су били присутни и они су ми дали неку нову снагу. Мислим да су сви задовољни мојим наступом."

ПОП-ВЕСТИ

КРИС КРИСТОФЕРСОН и МОХАМЕД АЛИ заједно снимају музички шоу који ће бити емитован на телевизији фебруара 1979. године у Сједињеним Америчким Државама.

ЏОНИ РОТЕН, некадашњи шеф групе СЕКС ПИСТОЛС, даће први концерт са својим новим саставом (PUBLIC IMAGE LMD). крајем ове године.

БИЧ БОЈСИ, ветерани у поп-музици, издали су нов сингл са композицијом Бадија Холија „Пеги Сју" (Peggy Sue«) и звуче веома свеже.

Недавно је објављен албум са песмама из нове ТВ серије „Чардак и на небу и на земљи". Музику је написао Воки Костић, аутор текстова је Душко Ковачевић, а свих 13 песама певају Гордана Стојичевић и Раде Марјановић.

У студију ПГП РТБ завршено је снимање треће сингл-плоче СЛАЂАНЕ МИЛОШЕВИЋ са композицијом „Сексн дама" коју је написао Дејан Петковић.

КОРНЕЛИЈЕ КОВАЧ је завршио аранжмане за нови албум ОЛИВЕРЕ КАТАРИНЕ који је снимљен током новембра 1978. године.

НАША КАРИКАТУРА

ЂЕЛО ЈУСИЋ

»Raised on Rock« (Elvis Presley), »Gimme Hhelter« (THE ROLLING STONES) и »Chicago XI« (CHICAGO).

Младен Фучек
Школска 11
41261 Сесветски Крањевац

Продајем 30 добро очуваних ЛП плоча, већином стране производње. Извођачи су: Dylan! PINK FLOYD, OSIBISA, JETHRO TULL, DEEP PURPLE, REDBONE, OLDFIELD, WONDER... Продајем и 30 синглова.

Вељко Крстуловић
Јоњићева 1, 58000 Сплит

Мењам или продајем потпуно очуване ЛП плоче »Be Seeing You« (DR. FEELGOOD) »Breakout« (DEAD AND KIDS) и »The Finest Bouzoki« за најновију ЛП плочу групе БОСТОН и било коју ЛП плочу састава GENESIS. Синглове »A Passion Play« (JETHRO TULL). „Пробуди се, драгане" (777), »Fernando« и »Knowing You Knowing Me« (ABBA) мењам или продајем за синглове »Don't Look Back« (BOSTON), „5-7-0-5" (CITY BOY) или за „Ану" (СРЕБРНА КРИЛА).

Томислав Радосављевић,
Сарајевска 8,
35000 Светозарево

ОБУЦИТЕ ЛУ

Залепите фигуру Лу на чврст картон и исеците. Хаљине не лепите на картон већ их само исеците.

СВЕЧАНА ХАЉИНА

ЗАСЕЦИ ДА БИ ХАЉИНЕ МОГЛЕ ДА СЕ ОБЛАЧЕ

СВИЛЕНА БЛУЗА И МОДЕРНЕ ПАНТАЛОНЕ

ТАШНА

КИНЕСКИ ШЕШИР

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА И СТАВИ НА ГЛАВУ

САНДАЛЕ

ШАЉВАРЕ

КОЖНА БУНДА

БЛУЗА

КИНЕСКА СУКЊА

ПРСЛУК

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИ НОГЕ

Дечак у бунару!

АРВИНДА НИСУ МОГЛИ ДА ИЗВУКУ МОТКАМА... ЗА ЊИМ ЈЕ СКОЧИО СЛЕПИ ПРОСЈАК КОНДИБА, НЕКАДА ДОБАР ПЛИВАЧ, АЛИ САДА ИСЦРПЉЕН ДУГОТРАЈНИМ ГЛАДОВАЊЕМ.

Тог 5. септембра 1975. дан је био облачан, типичан за Голибар, велико насеље на североистоку Бомбаја ,где је Кондиба живео заједно са Тукарам Јамбуреом и његовом женом Целенбеи. Падале су монсунске кише и бараке су биле окружене блатом. Бунар у близини Јамбуреове куће био је пун воде тамнозелене боје.

Својевремено — пре него што га је општа криза у индијској држави Махараштра натерала да напусти своје родно село и упути се чак у Бомбај, удаљен 440 километара — он је, да би преживео, продавао метле. Није имао много користи од овог посла али је имао прилике да се увери да просјаци у Бомбају не живе лоше ,поготово ако су слепи. А он, Кондиба Цедуба Гаиквад, стар 25 година, био је слеп од своје осме године када је преболео велике богиње и после тога био приморан да проси.

Бунар је много значио људима из околине. Ископан је пре две године зато што постојећи извор у Голибару није могао да задовољи потребе све бројнијег становништва. Никад није било довољно новца за постављање заштитног зида тако да се отвор временом проширио на три метра добивши облик левка. Земља и камење су се стално одроњавали и падали на дно, те је представљало сталну опасност за људе који су се њиме користили. Једном је у бунар, преко чијег отвора су била постављена три дебла као упориште при захватању воде, упала кокошка. Спасли су је и — то је било све.

НИ ТРАГА

Било је подне и људи из насеља су били на послу. Кондиба се вратио у Голибар да поједе мало попаре коју му је припремила Целанбеи. Обично је престајао да проси чим би у своју малу јутарњу врећу накупио пет-шест рупија. Тек што је узео неколико залогаја, зачуо је галаму и приметио комешање људи око бунара.

— Неко је пао у бунар! — викала је једна жена.

Кондиба је оставио јело и замолио Целанбеи да га одмах одведе до бунара.

— Шта ће ти то, шта ти можеш да помогнеш? — успротивила се Целанбеи, али Кондиба је био упоран.

Једва су се пробили кроз гомилу узбуђених и застрашених људи. На бунару Кондиба је журно скинуо одећу и одмах скочио у воду. Пре тога су неки покушали да моткама напипају тело Арвинда Пимпалкара, четрнаестогодишњег дечака који се оклизнуо на влажном деблу обраслом маховином док је извлачио канту с водом.

Кондиба је био добар пливач од детињства, још пре него што је ослепео. Међутим, године гладовања учиниле су га хронично слабим и исцрпљеним. После краћег задржавања на површини, дубоко је удахнуо ваздух и заронио. Опирући се о камење на зиду бунара, стигао је до дна где није нашао ништа сем муља и травуљине. Убрзо му је понестало ваздуха па је морао на површину. Видевши Кондибу да израња без дечака, Арвиндова тетка почела је да јадикује из свег гласа.

Већ је било прошло више од два минута откако је Арвинд пао.

НЕШТО ДРУГАЧИЈЕ

Просјак је још једном дубоко удахнуо а затим нестао у дубини. Прво гњурање му је користило да уста нови облик бунара тако да је сад могао да сиђе на дно и да га детаљно претражује. Ни овог пута од дечака није било ни трага.

Надувених плућа Кондиба је заронио још једном. И пошто се овог пута задржао најдуже а на површини се ипак појавио празних руку, гомилом се разлегао спонтани узвик разочарања.

Док је хватао ваздух да би још једном кренуо на дно, неко је довикнуо:

— Нећеш урадити ништа, ти не можеш да нађеш дечака!

Кондиба је осећао да му вид недостаје више него икада. Није, наравно, могао да зна да и са два нормална ока не би био у стању да види било шта у тој замућеној води. Случај је хтео да нико од присутних, па ни од придошлих, није знао да плива. Слепи просјак је за Арвинда био једина нада иако је мало ко веровао да ће ново гњурање да буде успешније.

Кондиба је био исцрпљен али и свестан чињенице да не сме да губи време, и то му је дало нову снагу. Бунар је у његовим мислима постао зао дух који га изазива. Кретао се по дну грозничаво и нервозно опипавајући околину и стално понављајући у себи: Арвинд мора да је ту, није могао да нестане. У међувремену је осетио да му плућа пуцају и знао је да неће моћи још дуго да задржава дах.

У тренутку кад је већ био одлучио да поново изрони, прсти су му у трави напипали нешто „другачије". Штоф! Испружио је руку... Тело дечака било је зариве но у муљ и заплетено у коров.

ПОНОВО НА УЛИЦИ

Очајнички је тражио нешто што би му помогло да лакше повуче Арвинда ка површини. Каиш! Ухватио га је за каиш и наглим трзајем ослободио корова а затим га погурао нагоре. Болови у кичми и мишићима готово да су га паралисали — његово слабашно тело опирало се натчовечанском напору.

Стежући чврсто дечаков каиш, полако је напредовао ка површини. Тек тада је схватио колико је бунар био дубок. Као вечност изгледало му је време које му је било потребно да превали и издржи оних шест метара.

Док се трудио да поврати дах, Арвинда су изнели ван бунара. Затворених очију од изнемоглости и готово у бесвесном стању, Кондиба је слушао жагор људи који су давали дечаку вештачко дисање, једва успевајући да се задржи на ивичном камену.

Арвинд је најзад почео да повраћа воду. Док су га једни смештали у болничка кола, други су помагали слепом просјаку да изиђе из бунара. Сви су желели да га потапшу по рамену. Целанбеи га је одвела у колибу где се пресвукао, завршио обед и заспао.

Истог попднева поново се нашао на улицама Бомбаја са својом јутаном врећицом.

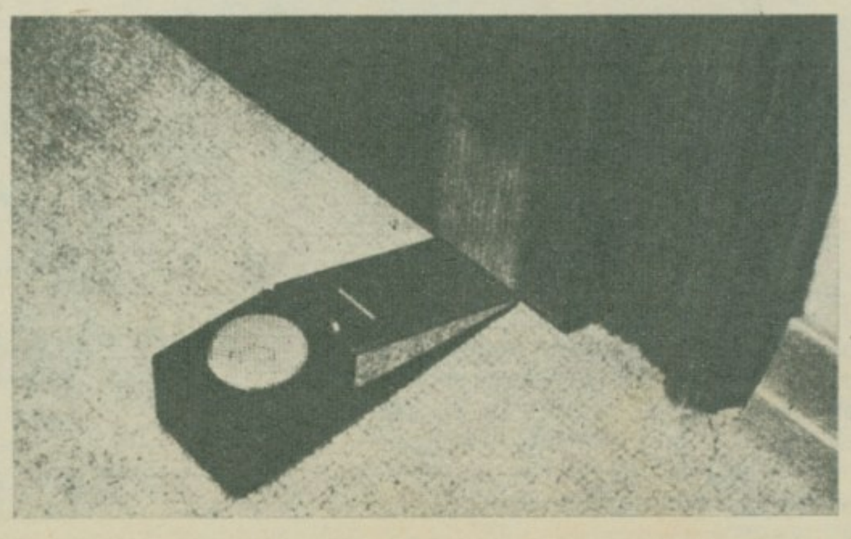
Вест о спасавању ишла је од уста до уста. Појавила се и у локалним и националним новинама заједно са сликом слепог просјака. Кондиба је убрзо постао херој. Са свих страна стизале су честитке и награде.

Данас живи у малом трговачком месту Јална, близу свог родног села. Оженио се једном мештанком и отворио малу трговину. Кондиба Цедуба Гаиквад, просјак који је мрзео просјачење, неће више никада морати да проси.

Д. В.

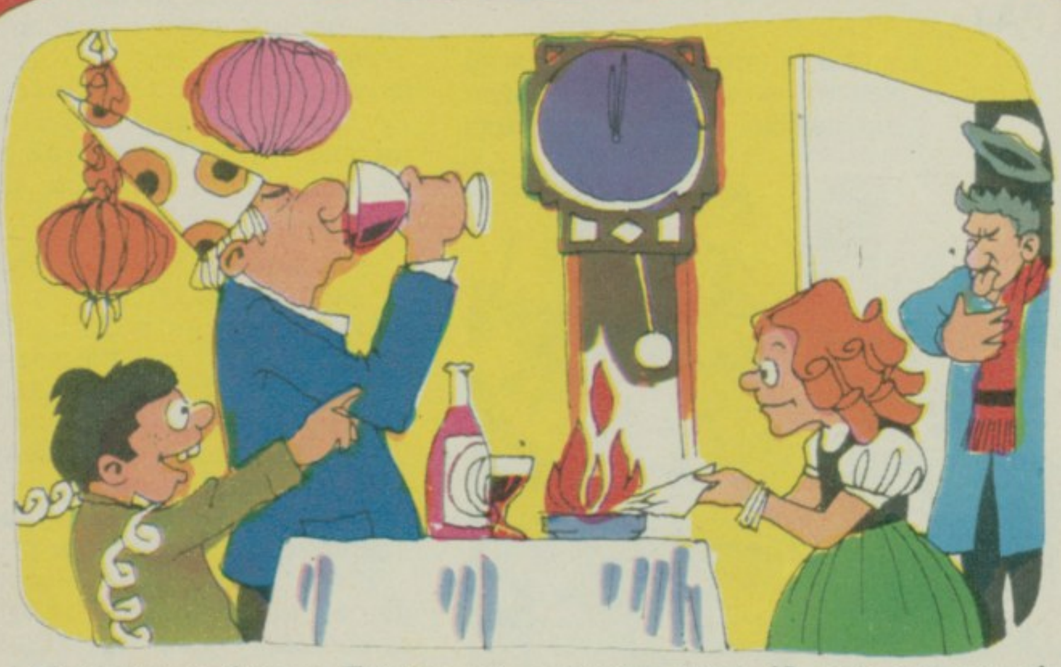
ЛОПОВИ, НАЗАД!

На светској изложби проналазака, одржаној недавно у Бриселу, прво место заузео је западнонемачки уређај који механички и звучном узбуном спречава продор провалника. С унутрашње стране просторије уређај се у виду клина ставља у врата и прозоре, тако да се не могу споља отворити. Ако су провалници тврдоглави, укључиће се сирена у уређају који се напаја батеријом од 1,5 волти. Предност овог новог сигурносног уређаја је у томе, што он не користи спољне изворе струје, па се не може онеспособити, на пример, пресецањем жица. Батерија се мења једанпут годишње.

НОВА ГОДИНА У СВЕТУ

СРЕЋНО, ВЕОМА С

У неким крајевима Европе, за време дочека Нове године изводе се прави магијски обреди. Када на великом градском сату избије први ударац који означава наступање Нове године, у северним деловима Енглеске, на кућним прославама сваки члан породице, почне на већ припремљеном комадићу танке хартије да исписује три своје највеће жеље. Затим, свако спаљује свој папир, пепео сипа у чашу вина и пије га наискап. А ако неко од присутних успе све то да обави пре него што сат откуца свих 12 удараца, верује се да ће му се једна од три исписане жеље свакако испунити.

У покрајини Јоркшир, ипак, верује се да ће човек који први прекорачи праг куће после избијања поноћи, током читаве наредне године бити срећан и потпуно здрав. Зато тамошњи становници, када се враћају својим домовима са новогодишњих забава, настоје да увек први прекорачи кућни праг онај члан породице који је иначе најслабијег здравља.

У неким крајевима Француске, у друштву које очекује Нову годину, неколико минута пред поноћ наступи мртва тишина: сви присутни тада међу зубима држе неки златан предмет. Када откуца 12 сати, свако снажно загризе своје злато, јер предање каже да ће му то у Новој години донети благостање и срећу.

У Паризу владају посебни новогодишњи обичаји. Тако, се на пример, тврди да сусрет с морнаром доноси срећу. То је, иначе, права реткост у овом граду, јер је удаљен од мора и његових лука, па се зато морнару, који се случајно затекао на улици, указују посебне почасти и — сви га љубе. Додуше, данас тај обичај све више скрнаве шаљивџије преобучене у морнаре. Али, сви добро не прођу, јер су се и жене досетиле па, пре него што их пољубе, траже да им покажу своје поморске исправе.

У Мадриду се и до данас задржао један занимљив обичај: уочи поноћи свако од присутних званица на свечаности припреми 12 великих зрна грожђа и при сваком откуцају сата поједе по једно. На тај начин верује да ће се наредна година „умилостивити“ и подарити добар род винове лозе, јер је шпанско вино једно од најцењенијих на свету, па ће наредних дванаест месеци проћи у радости и весељу.

У Судану, на дан Нове године, сва деца одлазе у шуме и граже — зелене орахе (који задржавају исту боју и када сазру) па их затим дарују члановима својих породица, као знак да ће наредних месеци бити доброг здравља.

У Немачкој постоји обичај да у поноћ сваки слављеник сипа кашичицу растопљеног олова у посуду са хладном водом. А према облику који задобије охлађено олово, предсказују се догађаји у наступајућој години: прстен значи венчање, срце — љубав, човечуљак — принову у породици...

У Бразилу долазак Нове године објављује топовски пуцањ који људи с нестрпљењем очекују на улици. А када га зачују, сви међусобно почну да се љубе и грле, без обзира да ли се познају. Уз то, као и код нас, верује се да ће бити срећан свако ко успе одмах да пољуби особу која му је најдража.

...ТЕ СТАРИ!

ПЕРСИЈАНЦИ, АСТЕЦИ, ИНКЕ И РИМЉАНИ СЛАВИЛИ СУ НОВУ ГОДИНУ ДОЛАСКОМ ПРОЛЕЋА, НЕКИ НАРОДИ СУ ЗА ТАЈ ДАН ИЗАБРАЛИ 1. ЈАНУАР, А НЕКИ, ОПЕТ, ЛЕТО И ПОЧЕТАК РАДОВА У ПОЉИМА.

У другом крају света, у Индонезији, на острву Бали, обичаји су дукчији. Ту дочек Нове године траје читавих десет дана. Посебну чар представљају поклони од којих су неки високи и 3 метра и представљају, у ствари, праве грађевине од — куваног пиринча украшеног разнобојним цвећем и гранчицама палми. За израду ових дарова, који се касније једу, потребни су огромна вештина и стрпљење, па поједини мајстори на то утроше и читавих 20 дана.

На Тибету, прослава Нове године је највећи празник у земљи и траје читавих месец дана. Славље почиње украшавањем домова и шивењем раскошних костима који ће се обући само једно вече. Додуше, почетак нове године у овој земљи не поклапа се са 1. јануаром и не пада увек у исти дан, па се понекад слави тек у фебруару. Јер, Тибетанци рачунају време према старом тибетанско-кинеском лунарном календару.

У Авганистану се почетак Нове године слави у пролеће, када почињу пољски радови. Исто је и у Бурми, где се овај дан празнује у априлу, када је и најтоплије доба године. Свечаност траје 4—5 дана и тада се сви Бурманци поливају водом. Те „мокре честитке“ сипају се у одела, џепове, пријатељу за врат, по намештају, а на улицама се сви прскају великим шмрковима, из дечјих пиштоља или обичних пумпи за бицикле.

На Арктику, неколико дана пре почетка славља, ловци морају да се побрину да убију довољно дивљачи тако да се гости могу богато да услуже. На уговорени знак све званице улазе у централни шатор или игло, па с једне стране седају жене с најмањом децом, с друге ловци а у средини је сва младеж. Тачно у поноћ најстарији члан породице почне да удара у бубањ, што је знак да смех и весеље треба да владају читаве ноћи.

У жељи да предскажу какво ће бити материјално стање појединаца у наредној години, у Аргентини, на кућним свечаностима, слављеници узимају три кромпира — један неољуштен, други полуољуштен и трећи потпуно ољуштен — и бацају их под кревет. Одмах после поноћи сви везују очи, и, завлачећи се под кревет, покушавају да пронађу један од та три кромпира. Ако дохвате неољуштени, то је знак да ће у наредној години зарадити много новца, напола ољуштен — значи да неће ни добити ни изгубити паре, а оног човека који пронађе ољуштен кромпир сви сажаљевају, јер је то, наводно, знак да ће проћердати већи део свог иметка.

Када у Ираку откуца поноћ и наступи Нова година, сви који су се окупили око празничног стола почињу да љубе једни друге, а затим деле поклоне постављене испод „јелке“: то је било које дрво, а најчешће урмина палма.

У неким земљама света Нова година се не честита уобичајеним реченицама: „Желим ти све најлепше!“ или — „Срећно ти наступајуће лето!“.

Ипак, најчуднија је новогодишња честитка из Кореје. Тамо пријатељ честита пријатељу Нову годину следећим речима:

— Срећно, веома сте стари!

А овај му одговара:

— И ви, такође!

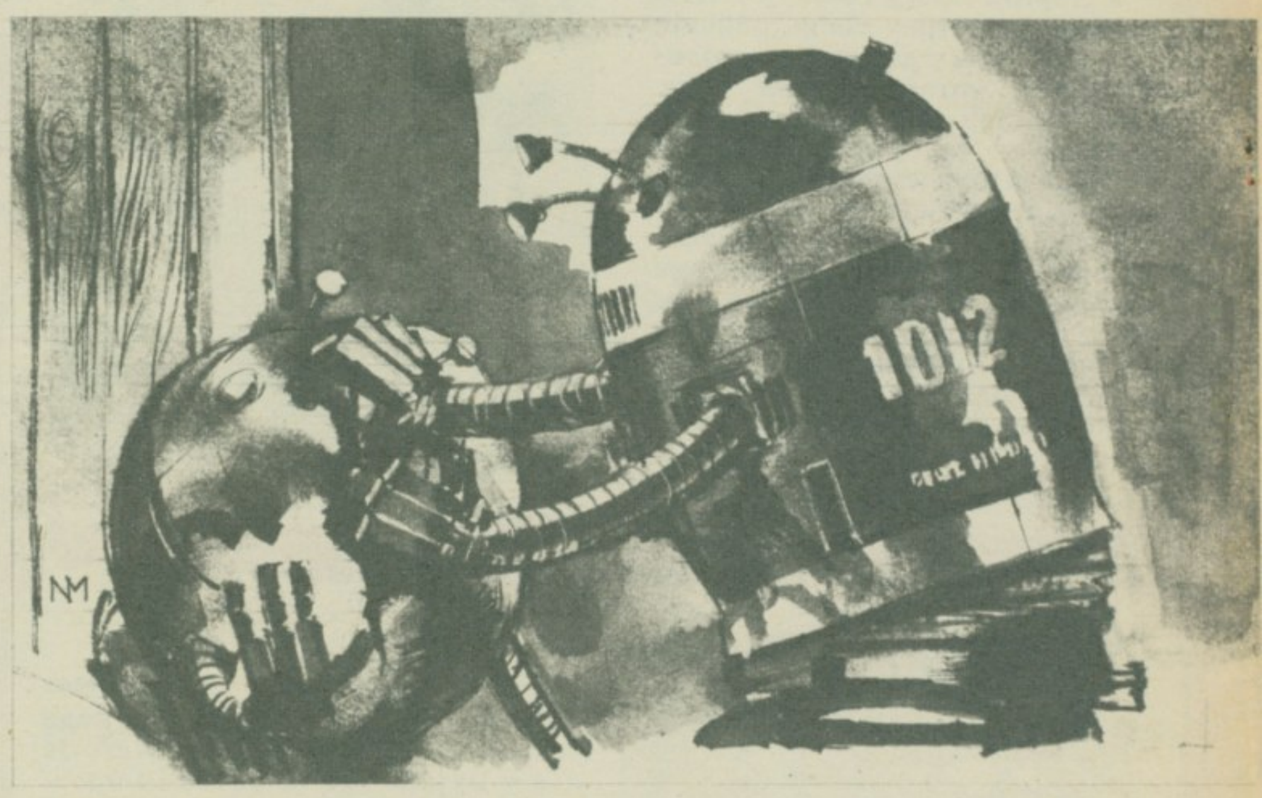
О-ШО-ГАЦУ — на јапанском значи „Срећна Нова година“, која се у овој далекој земљи слави током читавог јануара. А сам њен долазак оглашава се јеком звона која без престанка ударају — 108 пута.

Б. Јеремић

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ФИЛИП ДИК

НАНИ

Нани је била израђена у облику велике металне лопте, заравњене на дну, и обојена тамнозеленим емајлом, који је ту и тамо био олупан и изгребан од употребе. Полуге и точкови помоћу којих се кретала нису се видели. Очи су јој биле фото-ћелије на савитљивим продужецима, који су најчешће стајали увучени. С обе стране оклопа налазила су се вратанца, која су се отварала кад год би Нани затребале руке.

На вечеру се никад није каснило. Знало се: тачно на време, на вратима се појављује Нани, гурајући испред себе Бобија и Џин. Затим, трк до купатила на прање руку.

А ноћу...

Мери Филдс је била забринута.

— Томе — обратила се супругу кад је Нани одвела децу на спавање. — Морам да разговарам с тобом... — Затим се дигла и провирила кроз врата. — Не бих хтела да нас она чује.

— Ко? Нани?

Мери је климнула главом.

— Томе, пробудила сам се прошле ноћи. То је већ други пут да ме буде неки звуци... Сад знам да је то Нани. Синоћ сам је пратила. Она чека да сви заспу, а онда напушта дечју собу и тихо силази низ степенице.

— Шта ту има страшно? Можда воли да прошета по кући.

— Не, Томе... то сам и ја у почетку мислила. Синоћ је изишла на задња врата, у двориште!

— Шта ће тамо?

— Појма немам, зато ти ово и причам. Погледала сам кроз прозор, али био је потпун мрак. Каква посла може Нани да има ноћу у дворишту?

Када се сетим детињства — рекла је Мери Филдс — чудим се како су родитељи излазили с нама на крај без Нани.

Нема сумње, Нани је својим доласком потпуно изменила живот у кући Филдсових. Од тренутка кад деца отворе очи ујутро, па док не задремају увече, Нани се врзмала око њих, пазила их и водила рачуна да имају све што им је потребно. Том Филдс је, полазећи на посао, знао да децу оставља у сигурним рукама, а његова жена Мери била је поштеђена многих брига преко дана. Није морала да буди децу, да их облачи онако сањиве и кењкаве, да их умива и спрема им доручак, да их води у школу. А после школе, ако не дођу кући на време, није нервозно шеткала и сваки час извиривала кроз прозор...знала је да је Нани с њима.

На улици, за децу има толико опасности, па Нани ниједног тренутка не сме да се опусти. Возила бесомучно јуре и она је спремна да задржи Боба или Џин ако се у игри забораве и истрче са тротоара. Једном је неки силеџија хтео да удари Боба. Један брзи ударац Нанине металне шаке био је довољан да човек одлети у страну, јаучући.

Деца често застајкују пред излозима. Тада Нани мора нежно да их гурка и подсећа да је време да крену. Неколико пута се десило да их је, бојећи се да не закасне у школу, ставила на леђа и одјурила с њима низ улицу, док су јој точкови зујали и клопарали услед велике брзине.

Ноћне шетње

Поред свега, Нани их ипак није размазила. Код ње се знало које жеље могу да буду испуњене, које не.

Дечак и девојчица су је волели. Једном, кад је Нани морала у сервис на оправку, плакали су неутешно. Њен повратак су сви одушевљено поздравили, поготову Мери Филдс, која је већ била на измаку снага.

Зелена против плаве

Напољу је био непрозиран мрак, али кад је инфрацрвени филтер укључен, таме је нестало. Металн лопта је наставила да се креће кроз кухињу, пажљиво, да не би правила буку. Код задњих врата је застала да ослушне.

Никаквог звука. Кућа је била утонула у тишуну.

Нани је отворила врата и нашла се у дворишту. Ноћни ваздух је био хладан и пун мириса, чудних, пријатних мириса који најављују прелазак пролећа у лето. Нани је пошла асфалтираном стазом. Мало касније је застала и избацила очи. Посматрала је околину. Затим је наставила шетњу. Док је обилазила око старе бресквe, чула је шум.

Истог тренутка се зауставила. Бочна вратанца су се отворила и излетеле су руке. На другој страни дворишта, иза ограде, нешто се померало, заклоњено гранама јоргована. Нани је брзо почела да пали филтере. Желела је да је виде с друге стране ограде. И успела је.

Друга Нани се приближавала, трудећи се да прави што мању буку. Обе су се зауставиле и одмеравале једна другу — зелена Нани је чекала да јој приђе њена плава комшиница.

Плава Нани је била већа, направљена да води рачуна о два немирна дечака. Бокови су јој били појачани, руке масивније и снажније, а у пределу груди имала је још неке додатке. „Меко-продукт", фирма која ју је произвела, истицала је изванредну снагу и окретност својих нових де лукс модела.

Напредујући опрезно кроз траву, плава Нани је стигла до ограде. Гурнула је мало јаче и ограда је попустила. Сада није било никакве препреке.

Зелена Нани је весело зазујала, металне полуге су зазвекетале. Битка је могла да почне. Две металне лопте су зграбиле једна другу. Чврсто испреплетених руку, котрљале су се по трави, плава Нани „Меко-продукта" и зелена, мања, „Сервис-индустрије".

— Не знам просто шта да мислим — вртела је главом Мери Филдс.

— Мислиш ли да је нека животиња могла то да направи? — питао је Том. — Постоји ли неки велики пас у комшилуку?

— Не, Томе.

Можда се оклизнула

Нани је стајала крај врата купатила и контролисала да ли Боби правилно пере зубе. Зелени оклоп је био савијен и извртнут, око размрскано, стакло избијено. Једну руку више није могла потпуно да увуче и сада јој је млитаво висила кроз вратанца.

— Стварно не разумем — понављала је Мери. — Морамо да позовемо сервис и питамо их шта они мисле. Томе, то мора да се десило у току ноћи. Знаш оне њене шетње...

— Пст! — опоменуо ју је Том.

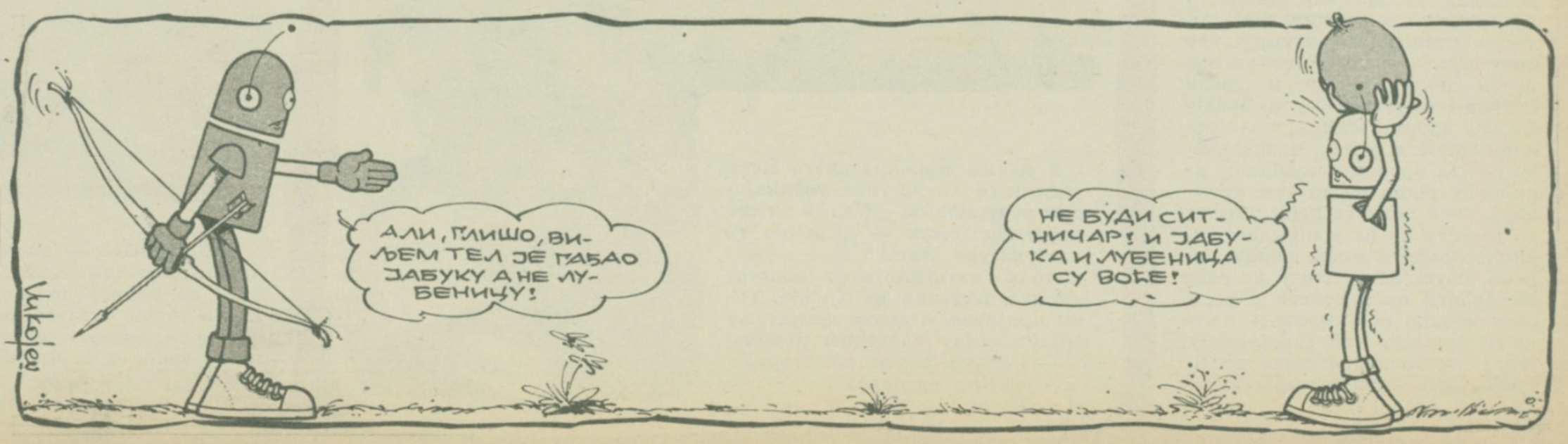
Нани је прошла поред њих. Тужно су је посматрали док се удаљавала ка дневној соби.

— Можда се негде оклизнула. Однећу је данас у сервис — рекао је Том...

Службеник сервиса га је дочекао са уморним изразом лица.

— Изволите — рекао је. Иза њега је лежала гомила растављених робота.

ШРАФКО

НИЈЕ РАЗМАЗИЛА ДЕЦУ. КОД ЊЕ СЕ ЗНАЛО КОЈЕ ЖЕЉЕ МОГУ БИТИ ИСПУЊЕНЕ, КОЈЕ НЕ.

Том је позвао Нани да изиђе из кола и службеник ју је прегледао.

— Као што видите, потпуно је уништена. Као да је неко то намерно учинио.

— Вероватно и јесте. Мислим да је то дело једног од нових модела „Меко-продукта“. Али, не брините, спремили смо модел који може да им парира. Мало је скупљи...

— Не, хвала — рекао је Том. — Ја желим баш ову Нани. Деца су је заволела.

— Како хоћете — слегао је раменима човек из сервиса. — Учинићу све што могу, али не очекујте чуда.

Окршај у парку

— Хајдемо у парк! — викала је Џин.

Отишли су у парк.

Дан је био сунчан и пријатан. Дечак и девојчица су трчали по трави, јурили су за лептирима и мирисали цвеће. С времена на време су застајкивали да сачекају своју Нани, која их је једва стизала. Оклоп и око су били поправљени, али више није било лакоће и живахности у њеном кретању.

— Нешто није у реду с њом — рекла је Џин. — Сваког дана је све спорија.

Деца су невесело пошла даље. Стигла су до простране ливаде крај језера, где је било пуно њихових вршњака у пратњи родитеља или неговатељица. Боби је потапшао своју Нани и рекао:

— Ипак, ти си лепша, зар не?

Нани се није ни померила. Зачуђен, дечак ју је боље погледао. Очи су јој биле избуљене: нетремице је гледала у наранџастог робота. Полако, вратанца су почела да се отварају, као да оклева, а онда су одлучно излетеле металне полуге.

— Хеј, Нани, шта ти је? — узнемирила се Џин.

Нани је више није чула. Одвојила се од деце; била је потпуно заборавила да су с њом. И наранџаста Нани је оставила своју девојчицу и похитала у сусрет зеленом роботу.

— Нани, врати се! — викала су деца. — Идемо кући, Нани! Не прави глупости!

Наранџасти робот се приближавао. Био је огроман, застрашујући, много опаснији од модела комшије у дворишту. Ово је био до сада највећи. Метална рука је мунњевито излетела из оклопа и претећи се устремила према зеленом роботу. Овај је оклевао. Повукао се за тренутак, као да ослушкује очајничко дозивање уплашене деце, а онда више није могло да се разазна ништа у маси метала, која се котрљала по трави.

Император из излоја

— Куда ћеш сад? — питала је Мери Филдс, уплашена и бледа.

— Ти остани где си — одговорио јој је супруг и одјурио колима.

Морао је да обиђе неколико фирми пре него што је нашао оно што му треба. Упао је у продавницу минут пре затварања и затражио великог црног робота из излога.

— То нам је модел, господине, још нисмо почели да их серијски производимо, али продаћу вам га. С њим нећете имати проблема. То је Император де лукс. Брзина му је изванредна, реагује у тренутку и опремљен је новим одбрамбеним механизмима...

Тому Филдсу је прекипело. Зграбио је човека за оковратник.

— Слушајте — рекао је промукло. — Сваки пут их правите веће и веће, је ли тако? Ви и остале фирме — такмичите се ко ће кога да уништи. Они увек излазе као победници. Видећете.

Том је платио Императора и однео га кући.

Нова Нани! — радовала су се деца. Била су узбуђена. — Тако је велика! Нико до сада није видео црну Нани!

— Али, не смете више да идете с њом у парк — опоменула их је Мери.

— Нека иду — умешао се Том, задовољно се смешкајући. — Само ви, децо, идите у парк кад год зажелите. Више ничега не морате да се плашите.

Показаћу ја њима!

Госпођа Казворт је сачекала супруга на капији узбуђено кршећи прсте.

— Ендру, Филис се данас вратила из парка без Нани. Каже да ју је нешто велико и црно потпуно уништило... Нека друга Нани, претпостављам.

Лице Ендруа Казворта се изобличило од беса. Истог тренутка се окренуо и појурио према колима из којих је управо био изашао.

— Куда ћеш? — викала је жена за њим.

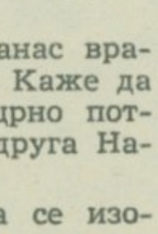
— Да купим нову Нани! — одговорио је. — Најбољу Нани... највећу и најјачу.

— Смири се — говорила је жена, али он је није слушао.

— Нико неће бити бољи од мене — сиктао је док је возио ка граду. — Показаћу ја свима њима. Ако буде потребно, тражићу да измисле новог робота само за мене!

Али, био је сигуран да такав модел већ постоји...

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Свет воли да озарене прља и да узвишене блатом трља.

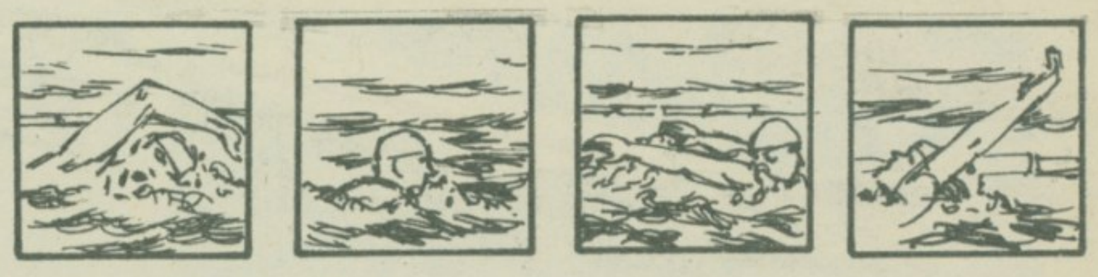
(Ф. Шилер)

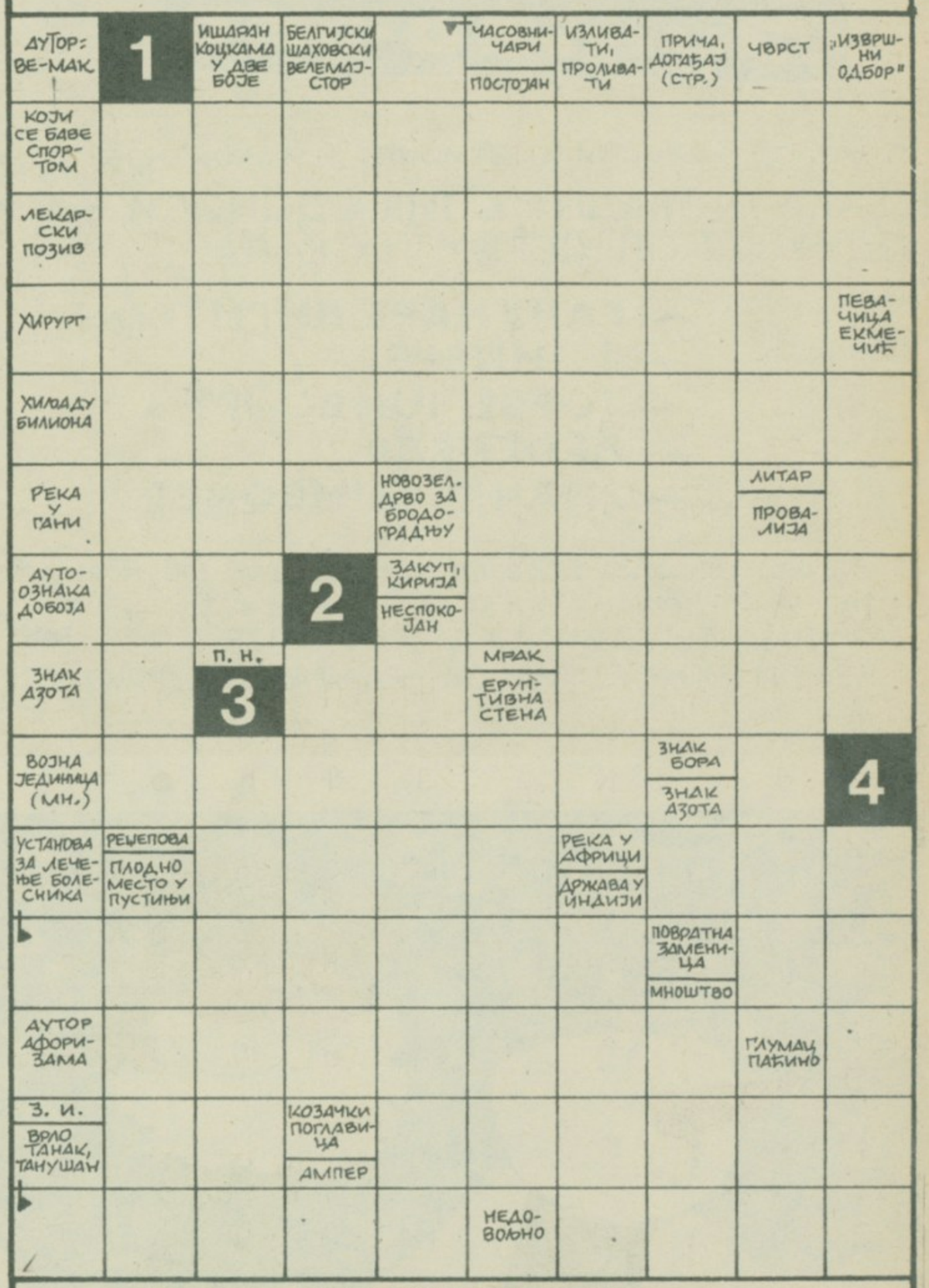

укрштене речи

СТИЛОВИ У ПЛИВАЊУ

Под бројевима 1, 2, 3 и 4 треба уписати стилове у пливању

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: О, богатство, обрнутост, дрмање, ио, итем, ПАК, Чачак, р, а, ЕТ, Њујорк, екипа, агар, ананас, БУЛИ, унца, осе, гатер, ДК, чарапа, роман, нкр, окидач, аа.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	88,00 динара
6 месеци	176,00 динара
1 година	352,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца	176,00 динара
6 месеци	352,00 динара
1 година	704,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ ООУР „Продаја“ — претплата на лист „Политикин забавник“

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	$	38.—
СР НЕМАЧКА	DM	76.—
ШВЕДСКА	Škr	167.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	164.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr	64.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун „НИП“ „Политика“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — Београд на рачун 60811-620-63-257300-00054, са обавезном назнаком претплата на „Политикин забавник“

JUMBO-JET

гума за жвакање
ВАС НАГРАЂУЈЕ

81 колор налепница авиона, хеликоптера, ракета...

СВАКА НАГРАДНА СЛИКА ДОНОСИ БЕЗ ИЗВЛАЧЕЊА ЈЕДНУ ОД СЛЕДЕЋИХ НАГРАДА:

- **РАЧУНАРЕ-ДИГИТРОН**
- **ФЛИПЕРЕ**
- **ТОРБЕ JUMBO–JET**
- **ДВОГЛЕДЕ**
- **ЗНАЧКЕ JUMBO–JET**

За 10 празних омота бесплатно добијате албум за лепљење сличица.

САКУПЉАЈТЕ СЛИЧИЦЕ И УЖИВАЈТЕ
У КВАЛИТЕТНОЈ ГУМИ ЗА ЖВАКАЊЕ JUMBO–JET!

Kolinska

Играјте се PEZ *фигурама*
Слађите се PEZ *бонбонама*

У СУСРЕТ НОВОЈ ГОДИНИ
ДОНОСИМО ВАМ НОВЕ PEZ ФИГУРЕ

Потражите их код свог трговца

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

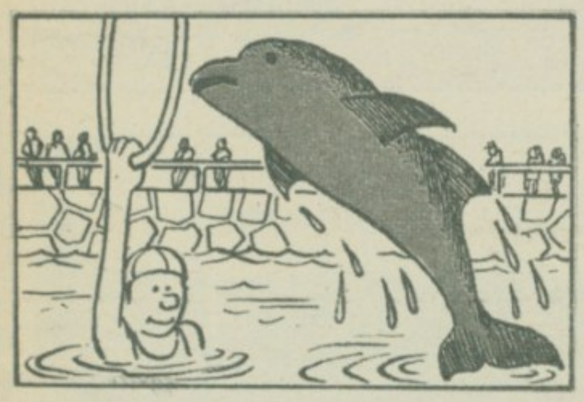
Драги Забавниче,

БРБЉИВИ ДЕЛФИНИ

Гледала сам научнофантастични филм у коме је приказано како је човјек дресирао делфина да изговара неке ријечи. Занима ме да ли је то био филмски трик или је стварно могуће тако издресирати делфина.

Соња Швагељ,
Загреб

Делфини, како су новија истраживања показала, необично су интелигентне животиње, имају посебан начин споразумевања, „говор" чији добар део ми нисмо у стању да чујемо, већ га могу забележити само посебни апарати. Тај

„језик", међутим, далеко је од људског, као што се интелигенција делфина, запажена при експериментима и приликом дресуре, не може упоредити са људском. Оно у филму („Дан делфина", приказан недавно на ТВ) био је само трик.

ПИТОН ИЛИ КОБРА?

У „Политикином забавнику" број 1401 у напису „Ни питони нису више оно што су некад били" писали сте о укротитељима змија чија професија одумире, па тако заједно са њима у пензију одлазе и питони. Мислим да сте погрешили. Ја сам до сада укротитеље змија увек виђала са кобрама!

Јелена Радановић,
Јурија Гагарина 187,
Београд

Укротитељи змија у Индији и југоисточној Азији користе исто

толико често кобру колико и индијског питона који се, заједно са мрежастим, најчешће среће у зоолошким вртовима и циркусима. Његове светле лепе боје пружају диван призор ,али због своје тромости он није тако велики забављач као кобра.

СА ДИВЉЕГ ЗАПАДА

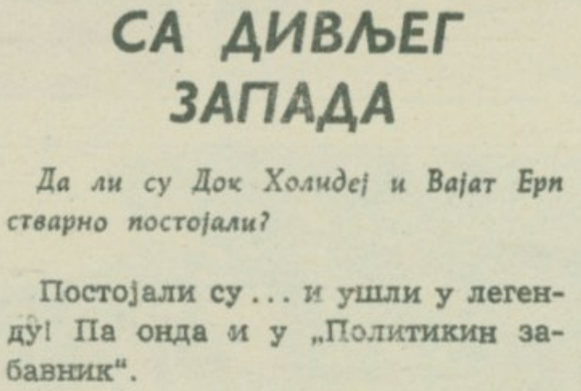
Да ли су Док Холидеј и Вајат Ерп стварно постојали?

Постојали су ... и ушли у легенду! Па онда и у „Политикин забавник".

БЕОГРАЂАНКА И ТОРАЊ

Већ дуже времена тата и ја се препиремо око тога да ли је виши торањ на Авали или Београђанка. Ја тврдим да је виша Београђанка, са око 200 м, а тата да је торањ. Молим те реци ми ко је у праву!

Животић Александар,
Мије Ковачевића 9
Београд

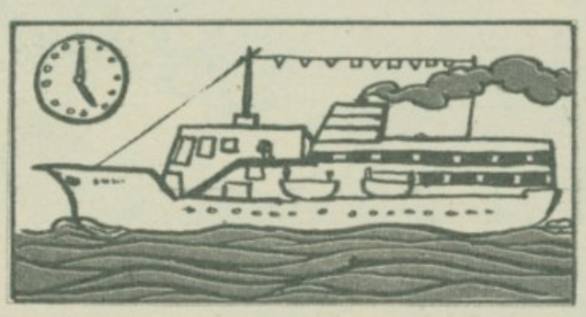
Драги Александре, овога пута у праву је твој тата ... Београђанка је висока „само" 100 метара и 23 см (има 29 спратова), а торањ на Авали више него двоструко: 211 метара. Видиковац за посетиоце торња налази се на висини од 116 метара. Дакле, и он је виши од Београђанке.

КИЛОМЕТРИ—МОРСКИМ ТАЛАСИМА

Мада је моја молба необична, ипак се надам да ћете ми помоћи. Наиме, много бих волела да знам колико километара има од Дубровника до Трста, ако се путује бродом?

Неда Марић,
Инђија

Од Дубровника до Трста бродска линија је дугачка 592 километра.

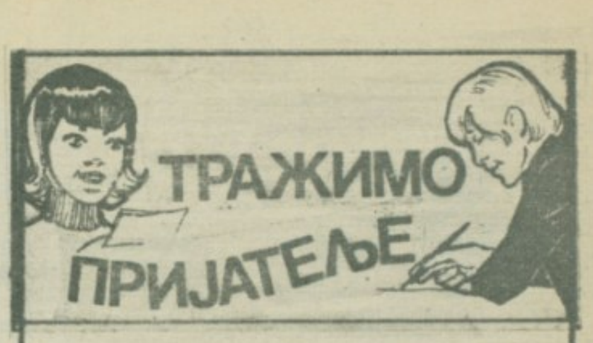
ПРВИ ЛАТИНИЧНИ БРОЈ

Занима ме када је изашао први број „Политикиног забавника" на латиници и који је то број био.

Дубравко Слуњски,
Козарчанинова 5,
Загреб

„Политикин забавник" је почео да се штампа латиницом 30. априла 1971. године, (број 1009), а од 14. септембра 1973. излази и на словеначком језику.

Елеонора Матушковић, 54000 Осијек, Винковачка 9 — 14 година, воли све што воле млади.

●

Зијад Ризвановић, 75420 Братунац, Залужје — воли спорт, навијач ФК „Сарајево".

●

Александар Рајић, 21214 Сириг, Маршала Тита бб — 13 година, скупља значке, навија за „Хајдук".

●

Биљана Милановић, 31230 Ариље, Кеј народних хероја 45 — 13 година, највише воли лепу и добру књигу.

●

Ђурђица Лемешић, 72280 Нови Травник, Петра Мећаве 23/7 — 14 година, скупља салвете и маркице, навијач „Партизана".

Лидија Антић, 35230 Ћуприја, Маршала Тита 79/12 — 13 година, воли музику и спорт.

●

Гордана Видаковић, 31230 Ариље, Милоша Глишића 27 — 13 година, страстан љубитељ књига.

●

Никола Јекић, 41000 Загреб, ШЦУП, Шимунска 80/606 — 16 година, воли све што воле млади.

●

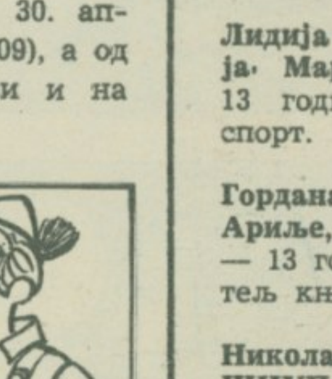
Слободан Милошевић, 19210 Бор, Ђорђа Симеоновића 9 — 15 година, жели пријатељство са вршњацима из Чехословачке.

мини формуле макси успех!

Формат: мини (5 x 6см) Страница: 225 Цртежа: 150

НАРУЧУЈЕМ _____Ком

Формат: мини (5 x 6см) Страница: 220 Цртежа: 140

НАРУЧУЈЕМ _____Ком

* СВЕ ФОРМУЛЕ

из математике физике и хемије
за основце, средњошколце и студенте
налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дин.
Обе књиге комплет 50 дин.
Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

WALT DISNEY

МИКИ

МИКИ, 'ОЋЕШ ЛИ ДА МЕ ПОВЕЗЕШ У КУПОВИНУ?

'ОЋУ!

МИК

А ТВОЈА СУ КОЛА НЕИСПРАВНА?

МА ИСПРАВНА СУ...

... АЛ' ТРЕБА МИ НЕКО ДА МИ НОСИ ПАКЕТЕ!

ГЛЕДАЈ ДА ШТО ПРЕ НАЂЕШ МЕСТО ЗА ПАРКИРАЊЕ! ЖУРИ МИ СЕ!

НЕ МОЖЕ! УЛАЗ У ГАРАЖУ!

Copyright © 1978
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ТУ ЈЕ ОПЕТ ХИДРАНТ!

ПИХ! ПРЕТЕЧЕ МЕ!

ФИЈУУ

ШКРИИИИП

Distributed by King Features Syndicate.

А ТУ? НЕ... ТУ ЈЕ МЕСТО ЗА УТОВАР!

УТОВАР

ЗАБРАЊЕНО ПАРКИРАЊЕ

КРУЖИМ ВЕЋ ПОЛА САТА... И НИШТА!

6-11

БАШ МИ ЈЕ МИЛО! ВОЗИ МЕ КУЋИ!

ПРОШЛА МЕ ЈЕ ЖЕЉА ЗА КУПОВАЊЕМ... И НИСАМ ПОТРОШИЛА НИПАРЕ!